

**T.C
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

**SPOR HİZMETLERİ KONUSUNDA İRAN
HALKININ BELEDİYELERDEN
BEKLENTİLERİ**

DOKTORA TEZİ

Masoud İMANZADEH

2014

ONAY SAYFASI

Prof. Dr. Mustafa KAPLAN

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü
Bu tez Doktora Tezi standartlarına uygun bulunmuştur.

Prof. Dr. Cengiz ARSLAN

Beden Eğitimi ve Spor
Anabilim Dalı Başkanı

Tez tarafımızdan okunmuş, kapsam ve kalite yönünden Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

Yrd. Doç. Dr. Cemal GÜNDOĞDU
Danışman

Doktora Sınavı Jüri Üyeleri

Prof. Dr. Arslan KALKAVAN

Doç. Dr. Çetin YAMAN

Doç. Dr. Vedat ÇINAR

Doç. Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU

Yrd. Doç. Dr. Cemal GÜNDOĞDU

TEŞEKKÜR

Spor toplumsal yaşam içine farklı yollardan girerek, bireylerin ilgisini çekmekte ve böylece insanları etkisi altına alan toplumsal bir olgu haline dönüşmektedir. Spor, yaş, cinsiyet, eğitim, meslek vb... gruplara aldırılmadan her bireyin değişik beklentilerine cevap vererek toplumsal yaşamda kendisine verilen görevi yerine getirmektedir. Devletin görev edindiği spor hizmetlerini yerine getirecek, halkın içinden gelip halk ile sürekli iletişim içinde bir kurum olan yerel yönetimlere yasal düzenlemeler ile spor hizmetleri konusunda devleti temsil etme görevi verilmiştir. “Spor hizmetleri konusunda İran halkının belediyelerden beklentileri” adlı bu çalışmanın amacı, çeşitli kanunlarla spor hizmetleri konusunda devleti temsil etme görevi verilen yerel yönetimlerin, kendisine verilen bu görevleri ne derece yerine getirdiği, halkın beklentilerine ne kadar cevap verebildiği ve halkın spor hizmetleri konusunda yerel yönetimler ve onların başında gelen belediyelerden beklentilerinin neler olduğunun saptanmasını sağlamaktır.

Bu tezin yürütülmesi ve tamamlanması aşamasında değerli öngörü ve olumlu yönlendirmeleriyle hiç zaman yardımlarını esirgemeyen, fikir ve önerileriyle bana farklı bakış açıları kazandıran tez danışmanım Yrd.Doç. Dr. Cemal GÜNDOĞDU'ya teşekkür ederim. Bilimsel değerlendirme ve önerileriyle yardımlarını gördüğüm değerli hocalarım Doç. Dr. Bilal ÇOBAN, Doç. Dr. Çetin YAMAN, Doç. Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU, Prof.Dr.Arslan KALKAVAN, Doç.Dr.Yüksel SAVUCU, Doç.Dr.Vedat ÇINAR, Yrd.Doç. Dr. Zeki COŞKUNER, Doç.Dr. Ercan GÜR'e şükranlarımı sunarım. Ayrıca benim bu günlere gelmemi sağlayıp bana destek olan tüm hocalarıma, Fırat Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu akademik personeli, idari çalışanlarına ve özellikle Salih

DEMİRBAĞ'a teşekkürü bir borç bilirim. Yine burada yardımlarını gördüğüm değerli arkadaşımDr.Yunus Emre KARAKAYA'ya teşekkürlerimi sunuyorum.

Hayatımın gizli kahramanları, sürekli yanımda olduklarını hissettiren aileme ve gösterdiği anlayıştan dolayı, değerli eşim Masume ve sevgili çocuklarımSahand ve Artin'e yürekten teşekkür ederim. İyi ki varsınız.....

Ocak 2014

Masoud İMANZADEH

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
BAŞLIK SAYFASI	I
ONAY SAYFASI	II
TEŞEKKÜR	IV
İÇİNDEKİLER	VI
TABLO LİSTESİ	VIII
1. ÖZET	1
2. ABSTRACT	3
3. GİRİŞ	5
3.1.Genel Bilgiler	7
3.1. 1. Yönetim	7
3.1.2. Spor Yönetimi	7
3.1.3. Kamu Yönetimi	8
3.1.4. Mahalli İdareler	8
3.1.5. Belediye İdaresi	8
3.1.6. İran'da Belediyelerin Tarihi Gelişim Süreci	9
3.1.7. ArdabilBelediyesinin Kuruluş ve Tarihçesi	9
3.1.8. Belediye Kanunlarında Belediyelere Spor Konusunda Düşen Görevler	10
3.2. Halklaİlişkiler	11
3.2.1. Halkla İlişkilerin Tanıtımı, Amacı ve Önemi	11
3.2.3. Halkın Belediyeler'den Beklentileri	13
3.3. Spor	15
3.3.1. Sporun Tanıtımı ve Amacı	15
3.3.2. Herkes İçin Spor	16
3.3.3. Herkes İçin Sporun Toplumda Etkisi	17
3.3.4.Gelişmiş ÜlkelerdeHerkes İçin Spor Konusunda Belediyelerin İşlevi	17
3.4. İran'da Spor'un Teşkilatlanması ve Yasal Düzenlemeler	19
3.4.1. Kalkınma Programları ve Spor	21
3.4.1.1. İslami devrimden önce kalkınma programları	21
3.4.1.2. Birinci Kalkınma Programı (1989-1993)	22
3.4.1.3. İkinci Kalkınma Programı (1995-1999)	23

3.4.1.5. Dördüncü Kalkınma Programı (2005-2009)	24
3.4.1.6. Beşinci Kalkınma Programı (2010-2014)	25
3.5. Ardabil il'inin Tanıtımı ve Spor Faaliyet Raporu	25
3.5.1. Ardabil İl'ininTanıtımı	25
3.5.2. Tarihi Gelişim, Sosyal ve Demografik Nitelikler	26
3.5.3. Ekonomik ve Turizm Nitelikleri	27
3.5.4. Nüfus ve Eğitim	27
3.5.5. Ardabil İlinde Spor Durumuna Bir Bakış	27
3.5.6. ArdabilBelediyesinin Spor Faaliyet ve Yatırımları	28
3.6. Konuyla İlgili Yapılan Bazı Araştırmalar	28
3.7. Araştırmanın Önemi	31
4. GEREÇ VE YÖNTEM	33
4.1.Yöntem	33
4.2.Araştırmanın Modeli	33
4.3. Evren ve Örneklem	34
4.4. Veri Toplama Araçları	34
4.5. Kullanılan İstatistiksel Teknikler (Verilerin Analizi)	35
5. BULGULAR	36
5.1. Araştırmaya Katılanların Kişisel Özellikleri	36
5.2. Genel Olarak Belediyenin Spor Hizmetlerine İlişkin Halkın Görüşleri	37
5.3. Halkın, Cinsiyet Durumuna Göre Belediye'nin Spor Hizmetlerine İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması	49
5.4. Halkın, Yaş Durumuna Göre Belediyenin Spor Hizmetlerine İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması	57
5.5.Halkın, Meslek Durumuna Göre Belediyenin Spor Hizmetlerine İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması	67
6. TARTIŞMA	81
7. KAYNAKLAR	99
8. EKLER	103
9. ÖZGEÇMİŞ	109

TABLO LİSTESİ

Tablo 1.	Araştırma deneklerinin cinsiyete göre dağılımı.	36
Tablo 2.	Araştırma deneklerinin yaş gruplarına göre dağılımı.	36
Tablo 3.	Araştırma deneklerinin meslek gruplarına göre dağılımı.	37
Tablo 4.	‘doğal hareket ihtiyacının karşılanması kent insanında bir problem haline gelmiştir’ görüşüne, halkın katılım durumu.	37
Tablo 5.	Halkın ortalama boş zaman dağılımı.	38
Tablo 6.	Halkın, boş zamanlarını aktivitelere göre değerlendirme dağılımı.	38
Tablo 7.	Spor yapan halkın spor tesisi tercih dağılımı.	39
Tablo 8.	Belediyenin, halkın boş zamanlarını spor hizmetleri sunarak değerlendirmesini sağlamada halka göre sorumluluk taşıma oranı.	39
Tablo 9.	Halka göre spor hizmeti getiren belediyenin prestijine etkisi.	39
Tablo 10.	Halkın belediye-halk ilişkisinin geliştirilmesinde spor hizmetlerinin önemine inanma düzeyi.	40
Tablo 11.	Halkın, semtlerinde öncelikli olarak talep ettiği spor tesislerinin dağılımı.	40
Tablo 12.	Halkın, belediye spor tesislerinin özelleştirilmesi fikrine katılımı.	41
Tablo 13.	Halkın ‘belediyeler spor hizmetleri götürürken, halkın ihtiyaç, beklenti ve taleplerini göz önünde bulundurmalı’ görüşüne katılımı.	41
Tablo 14.	Halkın, spor konusundaki ihtiyaç ve beklentilerini belediye yetkililerine iletebilme düzeyi.	41
Tablo 15.	Halkın, spor hizmetleri konusundaki taleplerini belediye yetkililerine iletememe sebeplerinin dağılımı.	42
Tablo 16.	Halkın, belediyenin yapmış olduğu spor hizmetlerinden zamanında haberdar olma düzeyi.	42
Tablo 17.	Halkın, belediyelerin spor tesislerini hizmete açma amacı ile ilgili görüşleri.	43

Tablo 18. Halka göre, belediye bütçesinden spora ayrılan kaynaklara harcaması gereken alan.	43
Tablo 19. Belediyenin belli bir ücret karşılığı spor hizmeti sunması durumunda halkın yararlanma isteği.	44
Tablo 20. Belediyenin spor hizmetleri getirmedeki başarısının, halkın siyasi tercihini etkileme durumu.	44
Tablo 21. Belediyelerin spor hizmeti getirirken dikkat etmesi gereken noktalar konusunda halkın görüşü.	45
Tablo 22. Halka göre belediyelerin spor konusundaki görevini yerine getirebilme durumu.	45
Tablo 23. Belediyenin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden halkın faydalanma durumu.	46
Tablo 24. Belediyelerin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden halkın yeterince faydalanamama sebeplerinin dağılımı.	46
Tablo 25. Halkın, “belediyeler, spor hizmetlerini siyasi tercihlere veya politik kaygılara göre semtlere götürüyor.” Görüşüne katılımı.	47
Tablo 26. Halka göre, mahallelere spor hizmeti getirmesi gereken kuruluşların dağılımı.	47
Tablo 27. Belediyenin spor hizmeti götürmesi gereken grupların halka göre dağılımı.	48
Tablo 28. Halka göre belediyelere ait spor tesislerinin genel problemlerinin dağılımı.	48
Tablo 29. Spor tesislerinin yapımında, halkın ayni veya nakdi yardımda bulunma isteğinin dağılımı.	49
Tablo 30. Spor yapan halkın spor tesisi tercih dağılımı.	49
Tablo 31. Belediyenin, halkın boş zamanlarını spor hizmetleri sunarak değerlendirmesini sağlamada halka göre sorumluluk taşıma oranı.	50
Tablo 32. Halka göre spor hizmeti getiren belediyenin prestijine etkisi.	50

Tablo 33. Halkın belediye-halk ilişkisinin geliştirilmesinde spor hizmetlerinin önemine inanma düzeyi.	51
Tablo 34. Halkın, belediyeye ait spor tesislerinin özelleştirilmesi fikrine katılımı.	51
Tablo 35. Halkın, ‘belediyeler spor hizmetleri götürürken, halkın ihtiyaç, beklenti ve taleplerini göz önünde bulundurmalı’ görüşüne katılımı.	52
Tablo 36. Halkın, spor konusundaki ihtiyaç ve beklentilerini belediye yetkililerine iletebilme düzeyi.	52
Tablo 37. Halkın, belediyenin yapmış olduğu spor hizmetlerinden zamanında haberdar olma düzeyi.	53
Tablo 38. Halka göre, belediye bütçesinden spora ayrılan kaynaklara harcanması gereken alan.	53
Tablo 39. Belediyenin belli bir ücret karşılığı spor hizmeti sunması durumunda halkın yararlanma isteği.	54
Tablo 40. Belediyenin spor hizmetleri getirmedeki başarısının, halkın siyasi tercihini etkileme durumu.	54
Tablo 41. Halka göre belediyelerin spor konusundaki görevini yerine getirebilme durumu.	55
Tablo 42. Belediyenin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden halkın faydalanma durumu.	55
Tablo 43. Halkın, “belediyeler, spor hizmetlerini siyasi tercihlere veya politik kaygılara göre semtlere götürüyor.” Görüşüne katılımı.	56
Tablo 44. Spor tesislerinin yapımında, halkın ayni veya nakdi yardımda bulunma isteğinin dağılımı.	56
Tablo 45. Spor yapan halkın spor tesisi tercih dağılımı.	57
Tablo 46. Belediyenin, halkın boş zamanlarını spor hizmetleri sunarak değerlendirmesini sağlamada halka göre sorumluluk taşıma oranı.	58
Tablo 47. Halka göre spor hizmeti getiren belediyenin prestijine etkisi.	58

Tablo 48. Halkın, belediye-halk ilişkisinin geliştirilmesinde spor hizmetlerinin önemine inanma düzeyi.	59
Tablo 49. Halkın, belediye spor tesislerinin özelleştirmesi fikrine katılım düzeyi.	60
Tablo 50. Halkın, ‘belediyeler spor hizmetleri götürürken, halkın ihtiyaç, beklenti ve taleplerini göz önünde bulundurmalı’ görüşüne katılımı.	60
Tablo 51. Halkın, spor konusundaki ihtiyaç ve beklentilerini belediye yetkililerine iletebilme düzeyi.	61
Tablo 52. Halkın, belediyenin yapmış olduğu spor hizmetlerinden zamanında haberdar olma düzeyi.	61
Tablo 53. Halka göre belediye bütçesinden spora ayrılan kaynaklara harcanması gereken alan.	62
Tablo 54. Belediyenin belli bir ücret karşılığı spor hizmeti sunması durumunda halkın yararlanma isteği.	62
Tablo 55. Belediyenin spor hizmetleri getirmedeki başarısının, halkın siyasi tercihini etkileme durumu.	63
Tablo 56. Halka göre belediyelerin spor konusundaki görevini yerine getirebilme durumu.	63
Tablo 57. Belediyelerin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden, halkın faydalanma durumu.	64
Tablo 58. Halkın, “belediyeler, spor hizmetlerini siyasi tercihlere veya politik kaygılara göre semtlere götürüyor.” görüşüne katılımı.	65
Tablo 59. Halka göre, mahallelere spor hizmeti getirmesi gereken kuruluşlar.	65
Tablo 60. Halka göre, belediyenin spor hizmeti götürmesi gereken grupların dağılımı.	66
Tablo 61. Spor tesislerinin yapımında, halkın ayni veya nakdi yardımda bulunma isteğinin dağılımı.	66
Tablo 62. Spor yapan halkın mekan tercihi.	67

Tablo 63. Belediyenin, halkın boş zamanlarını spor hizmetleri sunarak değerlendirmesini sağlamada halka göre sorumluluk taşıma oranı.	68
Tablo 64. Halka göre spor hizmeti getiren, belediyenin prestijine etkisi.	69
Tablo 65. Halkın, belediye-halk ilişkisinin geliştirilmesinde spor hizmetlerinin önemine inanma düzeyi.	70
Tablo 66. Halkın, belediyeye ait spor tesislerinin özelleştirilmesi fikrine katılımı.	71
Tablo 67. Halkın, spor konusundaki ihtiyaç ve beklentilerini belediye yetkililerine iletebilme düzeyi.	72
Tablo 68. Halkın, belediyenin yapmış olduğu spor hizmetlerinden zamanında haberdar olma düzeyi.	73
Tablo 69. Halka göre, belediye bütçesinden spora ayrılan kaynaklara harcanması gereken alan.	74
Tablo 70. Belediyenin spor hizmetleri getirmedeki başarısının, halkın siyasi tercihini etkileme durumu.	75
Tablo 71. Halka göre, belediyelerin spor konusundaki görevini yerine getirebilme durumu.	76
Tablo 72. Belediyenin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden halkın faydalanma durumu.	77
Tablo 73. Halkın, “belediyeler, spor hizmetlerini siyasi tercihlere veya politik kaygılara göre semtlere götürüyor.”görüşüne katılımı.	78
Tablo 74. Halka göre, belediyenin spor hizmeti götürmesi gereken grupların dağılımı.	79
Tablo 75. Spor tesislerinin yapımında, halkın ayni veya nakdi yardımda bulunma isteğinin dağılımı.	80

1. ÖZET

Bu çalışma ile İran'daki Ardabil belediyesine bağlı halkın yerel yönetimlerden spor hizmetleri konusunda beklentilerin ortaya koymak, mevcut konularda mahalli idarelere verilen sporla ilgili görevler ışığında, belediyelerin sporla ilgili neler yapması gerektiği konusunda beklentileri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda, halkın yerel yönetimlerden spor hizmetleri konusunda beklentileri konusunda öneriler geliştirilmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın ana kütlesi Ardabil belediyesi sınırları içerisinde yaşayan 420260 kişi oluşturmaktadır. Örneklem grup ise tesadüfî yöntemle seçilmiş 4700 (%1.1) katılımcıdan oluşmuştur. Araştırmanın verilerini toplamak amacıyla survey yöntemi kullanılmıştır.

Bu ankette, 3'ü demografik bilgi (cinsiyet, yaş, meslek) ve 26'sı kapalı uçlu olmak üzere, toplam 29 madde bulunmaktadır. Bu maddeler, 5'li likert tipi maddelerden oluşmuştur. Araştırmadan elde edilen verilerin çözümlemesinde frekans dağılımı, yüzde frekans, ortalama ve değişkenler arasında anlamlı-anlamsız bir farkın olup-olmamasını belirlemek amacıyla X^2 testinden yararlanılmıştır.

Sonuç olarak, çalışmaya katılan gönüllü bireyler spor hizmetleri konusunda belediyelere büyük oranda sorumluluk vermekte olup, belediyelerin spor hizmeti götürürken, halkın ihtiyaç, beklenti ve taleplerini göz önüne alması gerektiği katılımcılar tarafından belirtilmektedir. Bireylerin büyük kısmı belediyelerin bu konuda yaptığı hizmetleri yeterli bulmazken, bu hizmetlerden yeterince faydalanamadıklarını ifade etmektedirler. Bu konuda belediyelerin tahsis ettiği kaynakların spor kulüplerine değil, herkes için spor bölümlerine tahsis edilebilir.

Ayrıca, örneklem grubu, “*günümüzde kent insanının doğal hareket ihtiyacının karşılanması bir problem haline gelmiştir*”, görüşünü savunmaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Spor, Yerel Yönetim, Belediye, Rekreasyon İhtiyacı, Halk

2. ABSTRACT

DEMONSTRATED THAT REVEAL EXPECTATIONS OF PUBLIC OF İRAN ABOUT THE SPORT SERVICES FROM MUNICIPALITY

Municipalities are as one of the most important people cooperation organizations in communities' bureau system. In this direction, the role of municipality management with a range view of various duties is very important including development activities, service, cultural and sports in developing of towns, healthy care and providing of facilities for citizen leisure times. The aim of this study is investigation and describing people's expectations from municipalities in the area of sport and recreational services. In the other words, it can help to clarify both sport significance as an effective relational way between citizen and municipalities and people expectations in relationship with this subject and the role of municipality that can be an effective in the promoting present situation.

The method of present study has been as describing and measuring method and it has been data collection tool of questionnaire. The investigation statistical society of resident citizen is in the city area limits of Ardabil City- as province central of Ardabil In Northwest of Iran with 420260 population-that 4700 people (%1.1) selected as statistical sample. Survey is used to collect the data of this study. There are 29 questions in the survey. Three of questions are confidential and liker. These questions have 5 scales such as "always, often, sometimes, rarely, hardly" and "totally agree, agree, undecided, disagree, totally against". χ^2 test is used in analysis of the collected data in order to understand if there is a meaningful/meaningless difference between groups and the frequency distribution.

The results showed that municipalities has a great responsibility in providing sport and recreational facilities in the point of view of people and performing of these duties can has an important influence in promoting municipality situation from the people view and also expansion of relationship between citizen and municipality.

Also, according to other section from results, a great part of participations in this study didn't have favorite situation and they evaluated own profit rate from present facilities in this field in order to various difficulty in the low limit.

Key Words: Sport, Local government, Municipality, Recreation needs, Publice

3. GİRİŞ

Tarihi gelişim süreci içerisinde, merkezi devletlerin ortaya çıkışıyla birlikte varlık kazanmaya başlayan mahalli idareler zamanla merkezi idarenin bir tamamlayıcısı olmuştur (1).

Kamu hizmetlerinin hepsi merkezi idare tarafından yürütülürken, hizmetlerin verimliliği ve etkinliğinin azalabilme ihtimali, bölgesel şartların farklılığı, halka daha iyi ve hızlı hizmet sunulması ve halkın yönetime katılmasında problemlerin çıkması, mahalli idareleri ortaya çıkarmıştır (2).

Mahalli idare birimlerinden en üstün düzeyde bulunan belediyeler, pek çok ülkede olduğu gibi, İran'da da halka en yakın kuruluşlardır. Özellikle belediye başkanlarının bir tür seçimle iş başına gelmeleri belediyeleri halka yakınlaştıran temel bir unsurdur (3).

Toplumsal yaşam'da, belediyeler için halkın güven ve desteğini kazanmak öteki kamu kuruluşlarından daha fazla önem taşımaktadır (4). Bu nedenle halkın ihtiyaç ve isteklerine duyarlı davranmak, halkın sürekli desteğini, beğenisini ve güvenini sağlamak belediyeler için önemlidir.

İran'da düzenli olarak 1907 yılında Kacar hükümetinde belediyeler işe başlamış, belediyeler kanunu ise 5 bölüm ve 108 maddeden oluşarak 1940 yılında yazılarak faaliyete geçmiştir. Bu süreç 1955 yılında yani İran milli meclisinde belediyeler kanunu onaylanana kadar yaygın olmuştur. Ancak bu tarihten sonra belediyeler İçişleri Bakanlığı'na bağlı bir kuruluşa çevrilerek, seçim yolu ile değil, sadece siyasi yetkililer tarafından belediye başkanı seçilip ve iş başına getirilmiştir (5). Bu süreç 1974 yılına kadar sürmüştür, sonra şehirler ve kasaba ve köy encümenleri seçim kanunları gerçekleşene kadar devam etmiştir. Bu tarihten itibaren belediye

başkanları şehir encümenleri vasıtasıyla seçilip ve onlarda kendileri halk tarafından seçilmiştir. Bu durum 1978 yılında yani İslami devrime kadar sürmüştür. İslami devrimciler işbaşına geçtikten sonra belediyelerde birçok kuruluşlar gibi esastan değişilmiş ve belediyeler tekrar İçişleri Bakanlığı'na ve illerde valilerin bir altyapısı olmuştur. 1979 yılında referandumla halk tarafından onaylanan anayasaya dayalı, 1999 da tekrar şehir ve kasaba ve köy konseylerinin direk halk tarafından seçilmesine karar verilmiştir. Seçilen konseyler, belediye başkanlarının seçiminde yetki sahibi olmuştur (6).

Bu çalışmada Ardabil halkının, yerel yönetimlerden spor hizmetleri konusunda beklentilerin belirlenmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda Çoban (2002) tarafından yapılan “*Spor Hizmetlerine İlişkin Halkın Belediyelerden Beklentileri (Elazığ İli Örneği)*” adlı çalışma, Kurtoğlu (2006) tarafından yapılan “*Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Hizmetleri Konusunda Beklentileri (Mersin İli Örneği)*” adlı çalışmadaki bulgular, İran'da yapılan konuyla alakalı çalışmalardan ortaya çıkan bulgular ve yapılan bu çalışmadaki bulguların karşılaştırılması yapılacaktır (1, 7). Bu kapsamda, hem spor konusunun belediye halk arasında bir ilişki aracı olarak kullanılmasının önemi ortaya konulacak, hem de halkın spor hizmetleri konusunda ne düşündüğünün belirlenmesi ile belediyelerin spora gereken ilgi konusunda bir aşama daha atılmış olacaktır. Ayrıca, bu çalışmadan elde edilen sonuçların İran belediyelerinin spor hizmetleri konusunda halka nasıl hizmet verebilmeleri için bir model ortaya koymasıda hedeflenmiştir.

3.1.Genel Bilgiler

3.1. 1. Yönetim

Yönetim, gerçekleştirilecek amaç ya da amaçlar doğrultusunda, işbölümü ile dağılan insan gücünün bütünleştirilmesi olarak tanımlanmaktadır (8). İşlerin insanlar aracılığı ile yaptırılması ile oluşan faaliyetlerin, bilinçli bir biçimde eşgüdümlemesi doğrultusunda hareket eden bir süreç olarak kabul görmektedir (9).

Yönetimde insan kaynakları vazgeçilmez bir unsurdur (10). Belirli bir takım amaçlara ulaşmak için, başta insan kaynakları olmak üzere, parasal kaynakları, demirbaşları, alet-teçhizat, yardımcı malzemeler ve nihayet zaman faktörünü birbiriyle uyumlu ve etkin kullanmaya imkân verecek kararlar alma ve bunların uygulama süreçlerinin toplamı şeklinde ortaya çıkmaktadır (7).Yönetim sürecine işlerlik kazandıran temel faktör insan unsurudur (8).

3.1.2. Spor Yönetimi

Günümüzde spor yönetimi spor teşkilatları ve organizasyonlarının diğerlerinden oldukça farklı bir yapıya ve işleyişe sahip olmasından doğmuştur.

Spor yönetimi, kamu yönetiminin spor alanına uygulanması olarak değerlendirilmektedir (11). Spor yönetiminin özellikleri, sportif hareketlerin amaç ve işlevlerinden kaynaklanmaktadır. Spor yönetiminin hem girdisi hem de çıktısı insandır. Dolayısıyla birçok yönetim alanlarından farklılıklar göstermektedir (12).

Bu nedenle yerel yönetimlere geçişi sağlayan konuyu, kamu yönetimi kavramını daha ayrıntılı incelemek gerekmektedir .

3.1.3. Kamu Yönetimi

Yönetim, insanlar aracılığı ile işleri yaptırma süreci olarak da tanımlanmaktadır. Yönetim kavramı insanların toplu halde yaşamaları sürecinde ortaya çıkan bir kavramdır (13). Bu nedenle, genel bir kavram olarak yönetim, hayatın her alanında insanların, bir başka deyimle toplumların varlığını devam ettirebilmelerinin olmazsa olmaz bir şarttır. Ancak sanayileşmenin getirdiği, toplumsal değişim yönetim kavramının da çeşitlenmesi sonucunu doğurmuştur (1).

Bu dönem, standartlaşma, uyumlaşma, yoğunlaşma, çoğaltma ve merkezleşme kavramlarının öne çıktığı bir dönem olarak tanımlanabilir. İnsanoğlunun devlet kurumuyla ilgili entelektüel uğraşı, hiç kuşkusuz çok daha uzun ve zengin bir tarihe sahiptir (7).Devletin ne olduğu yada nasıl olması gerektiği antik çağlardan beri insanlar için son derece çekici bir ilgi alanı olmuştur. Bu alanda çok zengin bir düşünsel miras ortaya çıkmıştır.

3.1.4. Mahalli İdareler

Mahalli idareler, belirli bir coğrafi alanda yaşayan yerel topluluğun ortak ihtiyaçlarını karşılamak üzere, karar organları yerel halkça seçilen, yasalarla belirlenmiş görev ve yetkilere sahip, özel gelir, bütçe ve personeli olan kamu tüzel kişilerdir şeklinde tanımlanabilmektedir (1). Demokratik hayatın vazgeçilmez bir parçası olan mahalli idareler, kalkınmaya ilişkin birçok hizmetlerin gerçekleşmesine hizmet etmektedir. Birçok ülkede yapılan yeni reformlarla, yerel yönetimlere daha çok yetki ve gelir transferi yapıldığı ifade edilebilir.

3.1.5. Belediye İdaresi

Belediyeler, genel olarak yerel ortak ihtiyaçları karşılamak üzere kurulmuş olan mahalli idare birimleridir (14). 1981 anayasasının 3.maddesi "*yerel meclisler*

başlığı altında belediyeleri de sayarak, belediye ve ya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere, kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları kanunda gösterile seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kuruluşlardır” şeklinde tarif etmiştir (15).

3.1.6. İran'da Belediyelerin Tarihi Gelişim Süreci

İran'da belediyeler ilk defa 1908 yılında Kacar devrinde İran'ın başkenti Tahran'da kurulmuştur. Fakat 1932 yılında yeni bir belediye yasası düzenlenmiş ve belediyeler İçişleri Bakanlığı'na bağlı olarak işe başlamışlardır (16). 1943 yılında şehir encümenleri yasası gereği ile belediyelerin seçim ve işe başlamasında büyük bir değişiklik meydana gelmiştir. Bu süreç 1979 yılındameydana gelen İslami devrime kadar devam etmiştir. Bu devrimden sonra tekrar belediyeler kendi görevlerin merkezi yönetime bağlı olarak yerine getirmeye çalışarak, tekrar 1998 yılında yeni yerel meclisler kanunu gereğiyle yerel yönetimler seçimi direk olarak halkın seçimine bağlı olmuştur. Şu anda İran'da 500'den fazla belediye idaresi faaliyet göstermektedir. 9 tanesi büyük şehir belediyesi, 32'si il merkez belediyesi olarak görevlerini yerine getirmektedir (17).

3.1.7. Ardabil Belediyesinin Kuruluş ve Tarihçesi

Ardabil belediyesi ilk defa 1931 yılında il valisi fermanı gerekçesiyle kurulmuştur. Maddi kaynaklar olarak, sadece büyük esnaf ve zengin yardım sevenlerin tarafından ödenen parayla işin yürütmeğe başlamıştır (18). Belediyenin ilk kamaçları; yoksul ailelere yardımda bulunmak, istidatlı ve fakir çocuklara eğitim bursları gerçekleştirmek, işsizler için iş imkânı yaratmak, şehirde yeni cadde ve sokaklar yapmak ve milli eğlence bahçesin kent sakinleri için hayata geçirmek olarak başlamıştır. 1932 ve 1943 yılında tasarlanan yeni belediyeler kanunu ile

birlikte, Ardabil Belediyesi'nde bu kanunlarla uyum sağlamaya çalışmıştır. Kentsel dönüşümle beraber, Ardabil şehrinde de büyük değişiklikler ve gelişmeler göstermiştir. Fakat şehrin bir dini şehir olması nedeniyle yapılan değişiklikler büyük oranda İslami ve Şii mimarlığından etkilenmiştir (19).

3.1.8. Belediye Kanunlarında Belediyelere Spor Konusunda Düşen Görevler

Spor, rekreasyonel bir araç olarak, insanların endüstrileşmeyle beraber açıkça hayat ve iş biçimlerini değiştirmeleri sonucu, şehir ve endüstriyel ortamlara taşınmaları, bir taraftan uygarlaşma ve hayat standardının yükselmesi, diğer taraftan da negatif olarak zihinsel ve fiziksel eksikliklerin ortaya çıkardığı olumsuzluklarını gidermek için önemli roller üstlenmiştir (20). Endüstriyel ortamda çalışan insanın bedensel olarak yapacağı işin azalması, buna mukabil ruhsal sorunların artması onun iş veriminin yükselmesi ve her şeyden önce insan olarak mutlu olabilmesi için farklı etkinliklerle uğraşmasını, dinlenmesini zorunlu kılmaktadır. Sanayi ve şehir ortamında bir işin, saatlerce, günlerce, aylarca aynı hareketlerle, duruşlarla ve aynı ortamlarda yapılıyor olması, bu zorunluluğu daha da artırmaktadır (21). Bütün bu negatif görüntülerin giderilmesinde de, rekreatif etkinlikler arasında büyük avantajlara sahip olan spor önemli bir yere sahip olmaktadır (22). Bu noktada, halka en yakın kuruluş olan belediyelerin, kendilerine çeşitli kanunlarla verilen sporla ilgili görevlerini yerine getirmeli ve halkın getirilen spor hizmetlerinden faydalanabilmesi için önlemler almalıdır (1).

Resmi Gazete'de yayınlanan belediyeler kanununun, 1956 tarihli ve 3071 sayılı kanunun; 22. maddesinde “*oyun ve spor yerleri yapmak ve halkın kolayca spor*

faaliyetlerine katılmakve imkânlar yaratmak”belediyelere düşen görevlerden sayılır (5).

Ayrıca İran’ın 4’üncü kalkınma planına göre sporun tüm işleri ve onun kalkınması ile görev yapacak olanlar dört birimeyırılmıştır (17, 23);

- Profesyonel spor da bu konuda özel sektörler sorumludur,
- Şampiyonluk sporu, Gençlik ve Spor Bakanlığı’na düşen görevlerden sayılır,
- Eğitici spor, Milli Eğitim Bakanlığı aracılığıyla yapılmaktadır,
- Herkes için spor ve halk sağlığıyla yapılan spor faaliyetleri belediyelere düşen görevlerdendir.

3.2. Halkla İlişkiler

3.2.1. Halkla İlişkilerin Tanıtımı, Amacı ve Önemi

Halkla ilişkilerin tanımına, çeşitli kaynaklardan farklı şekillerde yer verilmektedir. Toplumda yaşanan değişim, çeşitli birimler arasında iletişimi güçleştirirken, bu güçlüklerden kaynaklanan sakıncaları önleme çabası halkla ilişkilerin başlı başına meslek olmasını sağlayan bir süreç olmuştur. Bu süreç sonunda oluşan halkla ilişkiler, iki grubukaynaştırır, özdeşleştiren ve bir bütünlüğe vardiyan çabalar olarak günümüzde işlevini sürdürmektedir (20).

Halkla ilişkiler, özel ya da tüzel kişilerin belirtilmiş kitlelerle dürüst ve sağlam bağlar kurup geliştirerek onları olumlu inanç ve eylemlere yöneltmesi, tepkileri değerlendirerek tutumuna yön vermesi, böylece karşılıklı yarar sağlayan ilişkiler sürdürme yolundaki planlı çabaları kapsayan bir yöneticilik sanatı olarak tanımlanmaktadır. İşletme açısından halkla ilişkiler ise, ilişki içinde bulunduğu kişi ve kuruluşlarla karşılıklı olarak sağlıklı, doğru ve güvenilir ilişkiler kurmak,

geliştirmek, kamuoyunda olumlu izlenimler yaratmak ve toplumla bütünlüşmek olarak tanımlanmaktadır. Bu açıdan bakıldığında, işletmenin halkla olumlu ilişkiler kurarak işletmeyi tanıtmak ve aynı zamanda halkı tanıma sanatı akla gelmektedir (9).

Kamu kuruluşları, bu arada kuşkusuz belediyeler bağlamında halkla ilişkiler, kuruluşun ilişkide bulunduğu toplum kesiminin güven ve desteğini sağlamak amacıyla giriştiği, iki yönlü haberleşmeye dayalı, sonuçta, kamuoyunda kuruluşun, kuruluşta da kamuoyunun istediği yönde değişikliklerin gerçekteşmesine, böylece kuruluş ile çevresi arasında uyum sağlanmasına yönelik, sistemli, planlı, sürekli ve kesintisiz çabalarıdır, şeklinde tanımlanmaktadır (24).

Çağımızda, özellikle demokratik yöntemlerin geçerli olduğu ülkelerde, kamuoyunun önemi tartışılmayacak kadar önemlidir. Kamu yönetimleri açısından bu nokta daha da önem arz etmektedir (1). Halk, çoğu zaman kamu yönetimleriyle ilişkilerini en ön kademelerdeki görevlilerle yüz yüze gelmek suretiyle kurmaktadır. Halkın gözünde bu görevliler devletin kendisidir. Bu görevlilerin tutum ve davranışları karşısında, halkın duyguları doğrudan devlet için oluşmaktadır. Sadece bu nokta bile, kamu kuruluşlarında halkla ilişkilerinin düzenlemesinin önemini ortaya koymaktadır (7). Halkla ilişkilerin oluşturulması sadece, kuruluş ile halk arasındaki münasebeti değil, aynı zamanda diğer kuruluşlarla olan ilişkilerin iyileştirilmesini de sağlanmış olur.

3.2.2. Belediyelerde Halkla İlişkiler

Bir kamu kuruluşu olan belediyenin, halkın beklenti ve talepleri doğrutusunda hizmet verebilmesi, elbette ki halkla olan ilişkilerinin sağlıklı ve devamlı olmasına bağlıdır. Belediyeler fonksiyonları gereği en fazla halkla iç içe olması gereken kuruluşlardır (4).

Belediyeler, halkın kendi öz kuruluşlarıdır, seçimle onun içinden çıkmaktadır ve kent halkı için vardır. İlke olarak kaynakları kent halkı tarafından sağlanmaktadır. Temsil mekanizmaları aracılığı ile bu kaynakları, kent halkının kararları doğrultusunda, kent hizmetleri için harcamaktadır. Bu nedenle halkın ihtiyaç ve isteklerine duyarlı davranmak, halkın sürekli desteğini, beğenisini ve güvenini sağlamak, belediyeler için önemlidir. Seçimle geldikleri için, halkın işbirliğine ihtiyaçları vardır. Varlıklarını sürdürmeleri, ancak halkla daha yakın olmakla mümkün olabilir. Belediyelerle ilgili en yaygın kabul, belediyelerin demokratik yaşamın başlangıç noktası ve kısaca demokrasinin beşiği olduğu kabulüdür. Belediyelerin seçimle iş başına gelmesi, halkın gündelik yaşamını etkileyen işleri yürütmesi, belediyelerin halkla olan ilişkilerinin göstergesidir (6).

Toplumsal yaşamda, belediyeler için halkın güven ve desteğini kazanmak, öteki kamu kuruluşlarından daha büyük bir önem taşımaktadır. Günümüzde geniş halk kitlelerinin desteği olmadan belediyelerin işlevlerini tam olarak yerine getirebilmeleri ve yaptıkları girişimleri düzenli bir şekilde sürdürebilmeleri çok zordur.

Belediyelerin hizmetleri sürekli halk tarafından izlenmektedir. Bu hizmetlerin çoğu halkın günlük hayatında karşılaştığı problemlerle ilgilidir (1). Bu durumda belediyeler, halkla ilişkiler hizmetlerine önem vererek, çalışmaları ve hedefleri konusunda halkı aydınlatmaları, bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır.

3.2.3. Halkın Belediyeler'den Beklentileri

Bir belediye yönetimi, halkını tanımak, onun beklentilerini öğrenmek ve bu beklentilere yönelik hizmetler vermekte önemli görevler taşımaktadır (3).

Çoğu zaman yönetimler halkın gerçek istek ve ihtiyaçlarından habersizdir. Nereye başvuracağını bilemez, zaman zaman aynı bina içinde bile yetkili kısmı ve kişiyi bulmak büyük problem olmaktadır (2). İşte bu noktada, halkla ilişkilerin önemi ortaya çıkmaktadır. Belediyeler tarafından oluşturulacak halkla ilişkiler birimi, bu problemleri kısmen azaltabilmektedir. Halkın istek ve düşüncelerini iyi bilen yönetim, halkla olan uyumunu sağlamada zorluk yaşamayacaktır.

Kent sakinleri her şeyden önce, belediyesinin kendisine etkili ve verimli biçimde hizmet üretmesini ister. Hedeflenen bir hizmetin en az kaynak harcanarak, en çok, hızlı, ucuz, aynı zamanda kaliteli olarak üretilmesini beklemektedir (25). Kent halkının, günümüzde bir başka beklentisi de, demokratik bir belediyeye sahip olmaktır. Gelişen toplumsal yapı, yeni ihtiyaç ve beklentileri de beraberinde getirmektedir. Klasik hizmetlere yenileri eklenmekte ve halkla ilişkiler bu noktada, yeni hizmet alanlarını belirlemekten, bu hizmetlerin en üretken şekilde ifasına kadar olan süreçte belirleyici olmaktadır (1). Bu yeni hizmet alanlarının başında spor hizmetleri gelmektedir. Sporun yaygınlaştırılması ve buna paralel olarak, spor yapma imkanlarının sağlanması (semt sahaları, rekreasyon alanları v.b), belediyelerin halkla olan diyalogunun gelişmesi noktasında önemli olduğu kadar, aynı zamanda devletin, mahalli idare birimi olarak belediyenin vatandaşına götürmek zorunda olduğu anayasal bir haktır.

Kent halkının yönetime katılması sadece seçimler esnasında gerçekleşmektedir (26). Halk yönetimin vereceği kararlara katılmakta temel adımlar atmaktadır. *“Belediyelerden halkın beklentileri, belediyelerin katılımcı, kaynak yaratan, üretken belediye ve halkın belediyesi”* olması halkın beklentilerindedir (1).

3.3. Spor

3.3.1. Sporun Tanıtımı ve Amacı

Spor, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın temel unsuru olan insanın, beden ve ruh sağlığını geliştirmek, kişiliğin oluşumunu, karakter özelliklerinin gelişimini sağlamak, bilgi beceri ve yetenek kazandırarak çevreye uyumu kolaylaştırmak, kişiler, toplumlar ve uluslararasıda dayanışma, kaynaşma ve barışı sağlamak, kişinin mücadele gücünü artırmak yanında, belirli kurallara göre, rekabet ölçüleri içerisinde mücadele etme, heyecan duyma, yarışma ve yarışmada üstün gelme amacıyla yapılan faaliyetler olarak tanımlanmaktadır. Bu özelliklerinden dolayı, günümüzde spor çok yönlü, çok faydalı, çok amaçlı ve çok çeşitli boyutlar kazanmış ve evrenselleşmiştir biçiminde tanımlanmaktadır (20). Spor, fiziksel, ruhsal ve toplumsal gelişimde de önemli bir olgudur.

Fert ve toplum ilişkilerinin geliştirilmesinde sportif olay, hem ferdi, hem sosyal açıdan etkili olmaktadır. Fertteki sorumluluk ve işbirliği eğilimi ile düzen sağlama kabiliyetini ortaya çıkararak ferdin sosyalleşmesine katkıda bulunmaktadır. Spor, rekreasyonel bir araç olarak insanların, endüstrileşmeyle beraber açıkça hayat ve iş biçimlerini değiştirmeleri sonucu, şehir ve endüstriyel ortamlara taşınmaları, bir taraftan uygarlaşma ve hayat standardının yükselmesi, diğer taraftan da negatif olarak zihinsel ve fiziksel eksikliklerin ortaya çıkardığı olumsuzluklarını gidermek için, önemli fonksiyonlar üstlenmiştir (2).

Endüstriyel ortamda çalışan insanın bedensel olarak yapacağı işin azalması, buna mukabil ruhsal sorunların artması, onun iş veriminin yükselmesi ve her şeyden önce insan olarak mutlu olabilmesi için farklı etkinliklerle uğraşmasını, dinlenmesini zorunlu kılmaktadır. Sanayi ve şehir ortamında bir işin, saatlerce, günlerce, aylarca

aynı hareketlerle, duruşlarla ve aynı ortamlarda yapıyor olması, bu zorunluluğu daha da artırmıştır. Bütün bu negatif görüntülerin giderilmesinde de, rekreatif etkinlikler arasında büyük avantajlara sahip spor ön plana çıkmaktadır. Burada spor, kısmen de olsa giderilebilecek bir etkinlik çeşidi olarak görülürken, daha çok, sporu boş zamanlarda yaparak soruna çözüm aranması önerilmektedir. Ancak, sorunun büyüklüğü nedeniyle hareketsizliğin ve bu olumsuzlukların sporla giderilmesinde harcanarak zamanın bir boş zaman ve eğlenceye dayalı rekreatif etkinlikler olarak değerlendirilemediği de ileri sürülmektedir (20).

3.3.2. Herkes İçin Spor

İnsanların, sağlık, mutluluk, neşe, tazelik ve eğlence için düzenli veya düzensiz bir şekilde spora katılımlarına, herkes için spor denilmektedir (27). Bir ayrı değişle, bir sıra bencil ve kendi isteğe bağlı fiziksel aktiviteye ki sağlık ve rekresyon zamanın doldurmak amacıyla, hayatın bir parçası olarak, kendisin göstermekte olan herkes için spor anlamında tanınmaktadır (22).

Herkes için spor aşağıdaki kriterlere sahip olmalıdır;

- Yaş kriterleri çocuklar, gençler, yetişkinler ve yaşlılar gibi gruplardan oluşmaktadır,
- Katılan sporcu özellikleri bayanlar, engelliler vb. ekilde oluşmaktadır,
- Yapılan yer ve alan kriteri ise ev, mahalle ve iş yeri gibi mekânlar olarak kabul görmektedir.

Herkes için spor kavramı ilk olarak 1975 yılında Avrupa'da halka tanıtılıp ve şimdi dünyanın birçok ülkesinde çeşitli adlarla tanınmasına rağmen, müşterek bir amaç yanı halkın bedensel ve ruhi sağlığa kavuşmak için, spor faaliyetlerine katılmalarına tavsiyede bulunulmuştur (22).

3.3.3. Herkes İçin Sporun Toplumda Etkisi

Herkes için spor, sosyal, refah ve yaşamda önemli bir yer almaktadır. İnsanların limitsiz ve özgürce istediği spora katılmaları, ekonomi ve sosyal katagorilere bakmadan, her yaş ve cinsiyetten bu faaliyeti yapmak, insanların özgürlük ve yaşam hakların savunmakta önemli bir rol almaktadır (28).

Günümüzde, herkesin spora katılması, sadece bir eğlence ve rekreasyon amaçlı bir faaliyet değildir. Şimdi kent insanların önemli ihtiyaçlarından sayılacak olup, sorunsuz bir hayat sürdürmek için önsırada gelenlerden sayılmaktadır (29).

Kalkınmış toplumun önemli kriterlerinden biriside sağlıklı insanlar bulunmaktadır. Bu yüzden kentlerin dengeli gelişim programında, sağlıklı bir çevrede, sağlıklı insanların normal popülasyon içerisinde reorganizasyonları ön planda gelmektedir. Dolayısıyla İran'ın beden eğitimi ve sporunun kapsamlı geliştirme programında, herkes için spor, kamu arasında düzenli yada düzensiz şekilde, gönüllü, bilinçli olarak, ruh ve bedensel sağlığı ve sosyal ilişkileri düzenlemek amacıyla yapılan bir faaliyettir (30).

3.3.4. Gelişmiş Ülkelerde Herkes İçin Spor Konusunda Belediyelerin İşlevi

Gelişmiş ülkeler, alt ve üstyapı sorunlarının çözmüş ve vatandaşlarına belli standartlarda hayat şartları sunmuştur. Bir gelişmişlik göstergesi olan spora, bu ülkelerde gerekli önem verilmiştir. Bu ülkelerdeki belediyeler sahip oldukları geniş yetkiler ve maddi imkânlarla halka verecekleri spor hizmetini, bilimsel bir yaklaşımla uzun yıllar önce kurumsallaşmışlardır. Aşağıda bu konuyla ilgili uygulama örneklerine değinilmektedir (31).

Los Angeles belediyesi, parklarla ilgili birimini 1899 yılında, oyun alanı ve rekreasyon birimini 1904 yılında kurmuştur. Sanayileşme ve beraberinde gelen hızlı

kentleşmenin, birey, toplum ve kent üzerindeki olumsuz etkileriyle mücadelede sporun önemini fark etmişlerdir. Sonraki yıllarda yaşanan savaşlar ve ekonomik kriz dönemlerinde sporun tedavi edici ve canlandırıcı etkisinden yararlanılmıştır. Gelişmiş ülkelerde halka yönelik spor, rekreasyon kavramı içinde yer almaktadır. Rekreasyon, bireyin mesleki, ailevi, toplumsal ödevlerini yerine getirdikten sonra, bağımsız iradesiyle seçebileceği bir sıra dinlenme, eğlenme, bilgi ve becerilerini arttırma ve kendini yenileme uğraşlarına katılmasıdır. Belediyeler, park ve rekreasyon birimiyle spora hizmet etmektedir. Bu birimler, halka bütün etkinlikleri tek elden koordineli, etkili ve verimli sunmak imkânına sahiptir. Gelişmiş ülkelerde, bu hizmetlerin yerel yönetimlerce yapılması gerektiği kabul edilmiştir (32).

1992 yılında Hollanda hükümeti toplumsal kaynaşmayı geliştirmek amacıyla, integral çevre projesi adıyla yapılacak bir dizi faaliyet için belediyelerle anlaşma imzalamıştır. Bu proje, şehrin geri kalmış mahallelerinde toplumsal hareketliliği arttırmak, birey ve grup kaynaşmasını sağlamak için sporu en etkili araç olarak kabul etmektedir. Ayrımcılıkla mücadele ve toplumsal kaynaşmayı sağlamak için toplumsal alt gruplara, engelliler ve yaşlılara yönelik projeler de mevcuttur. “*Sport Formula Projesi*” çerçevesinde, ilköğretim çağındaki çocuklara çok çeşitli spor kursları düzenlenmektedir. Bu proje, 12 Avrupa şehri tarafından uygulanmaktadır. 1993 yılında başlayan mahalle spor ve sağlık projesiyle, çeşitli kurum ve kuruluşların da işbirliğiyle, aşağıdaki çalışmalar yapılmıştır (31);

- Çocuk, oyun bahçeleri ve semt spor sahaları,
- Her yıl düzenlenen spor faaliyetlerinin planlanması,
- Kendi organizasyonunu gerçekleştirme çalışmaları,
- Sağlık konusunda bilgilendirme çalışmaları.

Japonya’da yapılan bir araştırma, spor parklarının halkın en çok tercih ettiği spor hizmeti olduğunu, dolayısıyla halkın spora katılmasının arttırdığını göstermektedir. Spor parklarının, özellikle mahalle aralarındaki açık mekânlarda başarılı olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, enformel spor aktiviteleri ile organize spor etkinliklerinde çok küçük spor parklarının 6000 metrekare, tesislere ulaşımında ideal sürenin en çok 10- 15 dakika olması gerektiği belirlenmiştir (27).

İngiltere’de Sport Council Örgütü bu ülkenin spor kabinesi olarak bilinmektedir. Bu kuruluşun mahallelerde spor-gelecek 10 yıl başlıklı yayınında, sporu halka götürmeyi hedef alan 10 yıllık stratejyi üç tema üzerinden açıklamıştır. Bunlar (27);

- Kentlerde halkın spora katılımın teşvik etmek,
- Tesis sayısının çoğaltmak,
- Kaliteyi sağlamak.

3.4. İran’da Spor’un Teşkilatlanması ve Yasal Düzenlemeler

İran doğunun en eski medeniyetlerinden biri olarak, spor ve bedensel faaliyetlerinde önemli bir yer almaktadır (33).

İran’da spor ve beden eğitimi işlerinin sorumlusu Spor ve Gençlik Bakanlığı’dır. Bu örgüt organizasyon açısından yıllar boyunca çeşitli değişiklikler ve yenileşmelere şahit olmuştur. Bu kurumun birinci teşkilatlanma tarihi 1927 yılında başlamıştır. Bu yıl ilk defa olarak okullarda sporun zorunlu olmak kanunu hayata geçmiştir.

İran’ın beden eğitimi kurumu resmi olarak 1934 yılında beden eğitimi derneği olarak adlandırılmıştır. Bu dernek 1958 yılına kadar İran’ın spor sorumlusu olmuştur. Sporun halk arasında yaygınlaşmasında önemli bir rol almıştır. Halkın gün geçtikçe spora ilgisinin artmasına dayalı, İran’ın birinci modern spor stadyumu “*Amcadiye*

Adinan”1940 yılında yapılmıştır. İran 1947 yılında uluslararası olimpiyat komitesine üyelikte bulunmuştur (34).

1958 yılında İran Beden Eğitimi Derneği, gençler ve beden eğitimi kurumuna çevrilmiştir. Fakat 1964 yılında tekrar bir değişim yaşarken, “Beden Eğitimi ve Sağlam Eğlenme Kurumu” adını alırken, Milli Eğitim Bakanlığı’nın bir birimi olarak başlanmıştır. 1971 yılında beden eğitimi kuruluşu kanunu esasında teşkilatlanmıştır (35). Bu kurum 2010 yılında tekrar bir değişim yaşayarak, “Spor ve Gençlik Bakanlığı’na” çevrilmiş ve halen bu şekilde görev ve faaliyetlerin sürdürmektedir. 22 madde ve 5 fıkradan oluşan Spor ve Gençlik Bakanlığı kanunu, ülkede sporla ilgili görevleri, erkânları ve kanunların belirtmektedir (3). Bu kanunun asıl kaynağı 1980 yılında onaylanan anayasanın üçüncü maddesinin 3.üncü bendinden almaktadır. Bu kanunun esasında devlet genel eğitim, beden eğitimi ve sporu bedava olarak her kesim ve herkes için (7’den 70’e kadar) yaygınlaştırmak ve kolaylık sağlamak zorunludur (36).

Bu kurumun teşkilatlanma kanunu esasında bir sıra görevleri şöyledir;

Birinci madde: İran’ın Spor ve Gençlik Bakanlığı ülkenin bütün halk arasında sporun yayılması, gençlerin sağlam bir hayata kavuşması, spor faaliyetlerinde uyumluluk yaratmak ve spor merkezlerinin tesis ve yönetim edilmesine kontrol yapmak amacıyla kurulacaktır.

Üçüncü madde, spor ve gençlik bakanın, cumhurbaşkanı tarafından seçilir ve İslami şura meclisi (parlamento) onayladıktan sonra göreve başlar.

Dördüncü madde, Spor ve Gençlik Bakanlığı’nın en önemli sayılan görevleri (36);

- Sporun yaygınlaştırılması ve kalkınmasına çaba göstermek,

- Ülkenin tüm halkının spor yapmak imkânına kolaylık sağlamak,
- Spor öğretmeni ve antrenman eğitmek ve yetiştirmek,
- Spor tesislerin yapıp, yaptırmak ve yönetmek,
- Spor kulüpleri faaliyetlerine ruhsat vermek ve gerekirse ruhsat namelerinin iptal etmek,
- Spor federasyonları programlarına yardım bulunarak, onları kontrol etmek,
- Okul ve üniversitelerin spor programlarına nezaret ve kontrol etmek,
- Özel sektörlerin sporda ortak olması ve sporun özelleşmesinde ciddi çaba ve telaş göstermek,
- 10. maddede, kurumun aidat ve gelirlerinden halkın spor ihtiyaç ve isteklerin karşılamak için yetki ve vazife belirtilmiştir.

3.4.1. Kalkınma Programları ve Spor

Bu aşamada sporun İran'da hayata geçen kalkınma programlarında aldığı değer incelenmiştir. Kalkınma programları iki bölümden oluşmaktadır;

- İslami devrimden önce (Pahalavi Hükümeti)
- İslami hükümet yani İran İslam cumhuriyeti kurulduktan sonra

3.4.1.1. İslami devrimden önce kalkınma programları

Pahlavi hükümetinde beş kalkınma programı uygulanarak, birinci (1948-1954) (37), ikinci (1955-1961) (38) ve üçüncü (1962-1967) kalkınma programında spor ve rekreasyon gibi konulara ilgili önemli bir yer verilmemiştir. Bu konuda özel bir kanun bulunmazken, sadece ülkenin imar ve gelişimi daha fazla söz konusu olmuştur (39). Ancak dördüncü (1968-1972) ve beşinci (1973-1977) kalkınma

programlarında, gençler, spor ve rekreasyon gibi konulara önemli yer verilmiştir. Bu iki program'da, birbirine benzer aşağıdaki kanuni maddelerden söz edebilir (40);

- Devletin spor enstitüsü kurmak mecburiyeti,
- Sıcak bölgelerde en az 20 modern yüzme havuzu yapmak,
- Başkentte büyük spor stadı (100 bin seyirci kapasitesiyle)ve diğer kentlerde uygun spor stadı yapmak,
- Köylüler için spor ve rekreasyon mekânları yaratmak,
- Özel sektörün sporda yatırım yatırması için kolaylık sağlamak,
- Doğal sporları yaygınlaştırmak ve halkın bu sporlara sevk edilmesi için imkân yaradıp, teşvik tedbirler sağlamak,
- Spor ve onun avantajların toplumda belirtmesi için Medya'dan faydalanmak,
- En az 1000 kreş ve anaokulda oyun ve spor malzemeleridağıtmak,
- Milli Eğitim'e bağlı okullarda 500 spor salonu yapmak,
- Okullarda düzenli spor yaptırmak ve profesyonel sporcu yetiştirmek amacıyla, her yıl en az 1000 spor öğretmeni eğitmek.

Bu kanuni maddeler bazıları Pahlavi hükümeti devrilmesi nedeniyle tam olarak hayata geçmek imkânı bulamamıştır.

3.4.1.2. Birinci Kalkınma Programı (1989-1993)

Birinci kalkınma programında (İslami devrimden sonra) sporla ilgili önemli bir kanuni teklifler gözükmemektedir.Çünkü İran-İrak savaşının bittiğinden hemen sonra yazılan bir programda öngörülen şeyler tamamen savaştan zarar gören yapıların ve onun olumsuz etkilerin azaltmak amacıyla düzenlenen bir takım kanuni

görevleri göze çarpmaktadır. Mesela işsizlik, sanayileşme, savaştan etkilenen ailelere yardım programları uygulamak v.b.... (42).

3.4.1.3. İkinci Kalkınma Programı (1995-1999)

İkinci kalkınma programında sporla ilgili aşağıdaki ifadelere yer verilmiştir (43);

- Kadınlar için özel spor mekânları yapıp ve geliştirmek (65.madde),
- Tüm spor mekânlarının su, elektrik, doğal gaz ve telefon gibi masraf tarifelerinde okullar gibi indirimler yapmak (66.madde),
- Üretilen ve ithal edilen her sigara paketinden 5 riyal (ulusal para birimi) beden eğitimi ve spor kurumunun hesabına yatırılması, söylene paranın %50 herkes için spor ve %50 profesyonel spora tahsis edilmeli, dolayısıyla tüm sanayi firmalarının binde bir gelirleri sporun altyapılarını yapmak için beden eğitimi ve spor kurumuna verilecektir,
- Şehircilik bakanlığının beden eğitimi ve spor kurumunun istediği sportif yerlerin sahilleşmesinde destek vermeğe mükellef olması.

3.4.1.4. Üçüncü Kalkınma Programı (2000-2004)

Üçüncü kalkınma programında üç farklı boyutta spor konusuna girilmiştir (44);

- Sporda maddi ve manevi yardımda bulunan ve sporda yatırım yapanların ilk kademelerde vergi ödemekten muaf sayılması (169.madde),
- Beden eğitimi ve spor kurumunun kendisine gelir yolları kazandırıp, gelen aidatı milli hazineye vermeden, sporun yaygınlaşmasında harcamasına yetki sahibi olmak (170.madde),

- Yerel yönetimler mesela belediyeler, köy idareleri vemevcut spor mekanlarının iyice kullanması ve sağlam faydalanmasına dikkat etmeleri ve onları halka arz etmelerinde yetki sahibi olmaları (118.madde).

3.4.1.5. Dördüncü Kalkınma Programı (2005-2009)

Dördüncü kalkınma programı spor bakımından, en kapsamlı görülen bir programdır. Çünkü halkın spora katılabilmesi için çok avantajlı maddelerden oluşmaktadır. Gerçi diğer kalkınma programlarında olduğu gibi bir sıra maddeler sadece öngörülüp fakat hiç zaman gerçekleşme imkânı bulamamıştır.Bu programda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır (45):

- Programın sonunda ülkede kişi başına düşen spor arsası 1 metreye olmalıdır (170.madde),
- Tüm idare ve devlet kurumlarının %1 gelir ve kaynakların sporda harcamaya yetki sahibi olmuştur (170.madde/3.bendi),
- Belediyeler ve diğer yerel yönetimlerin sporun kalkınma ve yaygınlaştırılmasında zorunlu olarak katkıda bulunması ve halkın kolayca spora yakınlaşmasında kolaylıklar sağlamak (170.madde/4.bendi),
- Milli eğitim ve yüksek eğitim bakanlıkları öğrencilerin spor imkanların genişlendirmesi ve onların boş zamanlarını değerlendirip, rekreasyon ve spor alanları yaratmak zorundadır (117.madde),
- Ziraat bakanlığının kalitesiz yerlerin, beden eğitimi kurumuna devretmesi ve bu yerlerde spor sahaları yapmak için izin vermesi (117.madde/2. bendi),
- Yeni yapılan şehir ve mahalle ve yaşayış sitelerin yapımcılarının spor mekânları korumakta zorunlu olmaları, bu kanunun kusursuz olarak

geçerliliğine belediyeler ve şehircilik idareleri yetki sahibi olmuşlar (117.Madde/3. bendi),

- Özel sektörün sporda katkıda bulunması için imkanlar yaratmak beden eğitimi kurumunun görevlerinden sayılır ve programın sonuna kadar bu katkının değeri %50 olacaktır (117.madde/4. bendi).

3.4.1.6. Beşinci Kalkınma Programı (2010-2014)

Beşinci kalkınma programı henüz devam etmekte olan son kalkınma programıdır.Bu programda maalesef spor konusunda geriye atılmış bir adıma şahidiz ve dördüncü programla kıyaslamada, bu programda sporun değeri kanuni maddeler açısından okadar göze çarpmamaktadır. Mesela üçüncü ve dördüncü programda her sigara paketinden 5 riyal spora ihtisas verilerek, bu kanun beşinci programda bulunmamaktadır. Sadece bir değişik gözükmetedir. Eğer dördüncü programın *“117. Maddesinin 3.bendi esasında tüm devlet kurumları %1 gelir ve kaynakların spora harcamakta yetki ve seçim sahibi olmuştur. Ama bu kanun beşinci kalkınma programınının 115. Maddesi esasında zorunlu bir duruma götürülmüştür”* (46).

Ayrıca bu programın 116.maddesine dayalı beden eğitimi kurumu kendi gelir ve kaynakların artırmak amacıyla, spor mekanları ve sahaların özel sektöre geçici olarak devretmek zorunda bulunmuştur.Bu konuda gelen aidat tamamen sporun halk arasında yaygınlaşmasında harcanıp, dolayısıyla devlet tarafından profesyonel spora yardımda bulunmak yasaklanmıştır (116.madde) (46).

3.5. Ardabil il'inin Tanıtımı ve Spor Faaliyet Raporu

3.5.1. Ardabil İl'inin Tanıtımı

Ardabil ili, İran'ın kuzey batısında ve Azerbaycan bölgesinde bulunan illerden sayılır. Doğu Azerbaycan, Zancan, Gilan illeri ve kuzey semtinden Azerbaycan

ülkesi ile komşu olan Ardabil'in yüzölçümü 17953 kilometrekare olup ve İran toprağının %1,09 işgal etmektedir. Kilometre düşen kişinin sayısı 68.4'tür (47).

Ardabil, merkez ilçe dahil, 10 ilçe, 26 kasaba, 68 bucak ve 1800 köyden oluşmaktadır. İlin toplam nüfusu 1235550 ve Ardabil merkez ilçesinin nüfus sayısı 420260 kişidir. Coğrafi bakımından ülkenin soğuk iklimli bölgelerinden sayılan Ardabil, Savalan dağının doğusunda bulunmaktadır. Savalan, 4811 metre yükseklikle, İran'ın ikinci en yüksek dağı sayılmaktadır. Eski bir volkan ve güzel bir göle sahip olarak, her zaman ulusal ve uluslararası dağcılarının ilgisini çekmektedir (18).

3.5.2. Tarihi Gelişim, Sosyal ve Demografik Nitelikler

İran'ın en eski şehirlerinden olan Ardabil, bazı tarihi belgelere göre 5000 yıllık bir tarihe sahiptir. İlin adı İran'ın eski dillerinden olan, Pahlavi dilinde mukaddes şehir anlamındadır. Şehrin eski adı Artavil bu anlamı temsil etmektedir. Bunun nedeni bir çok tarihi eserlere göre Zerdüşt'ün Savalan dağında yıllarca ikamet ve ibadet etmesi ve bu nedenle şehrin adını mukaddes bir anlam taşıdığıdır (19). İslam dininden sonrada Ardabil çeşitli dönemlerde İran'ın mühim şehirlerinden sayılmaktadır. Kacar ve Pahlavi Hükümet'inde ve İslam Cumhuriyeti döneminden sonra, Azerbaycan eyaletinin önemli bir şehri sayılmıştır (48).

İl'de yaşayan halkın %98 Şii ve genelde Azeri kökenlidir. Azeri Türkçesi ile konuşulmakta ve ülkenin resmi dili Farsçadır (49).

Ardabil İran'ın en dindar Şii kentlerinden sayılmaktadır. Peygamber efendimizin torunu Hazret-i Hüseyin'in taziye törenleri ülkenin her bir yerinde meşhur dini geleneklerdendir. Her kesin ilgisini çekmektedir.

3.5.3. Ekonomik ve Turizm Nitelikleri

Ardabil ili tarım, hayvancılık, meyve, arıcılık ve el işlerinde, ülkenin en önemli bölgelerinden sayılmaktadır (18).Turizm potansiyeline bakıldığında tarihi camiler ve mekanlar, safavieh hanedanının mezarlıkları, Heyrandağı manzaraları, Savalan dağı ve onun eski gölü, şehrin merkezinde bulunan Şorabil eğlence gölü v.b... ilin gelir ve ekonomik kaynaklarındandır. 2012 yılında resmi raporlara göre yaklaşık 5000000 yerli ve yabancı turist Ardabi iline gelmiştir (48).

3.5.4. Nüfus ve Eğitim

Ardabil ilinin toplam nüfus sayısı resmi raporlara göre 2012-13 yılında 1235550 ve merkez nüfusunun sayısı ise 420260'tır. İl genelinde toplam nüfusun %49.7 şehirlerde ve %50.3 köylerde yaşamaktadır. Nüfus artış oranı %0.33'tür. Nüfus ortalama yaşı 27.6'dır. Okur yazar oranı erkeklerde %86.6 ve kadınlarda 73.44'dür. İl'de işsizlik oranı 12 ve ülke oranı 13'tür.Ardabil ilinde 12 ve daha yukarı yaştaki nüfus içinde işgücüne katılma oranı %45.7'dir (50).

3.5.5. Ardabil İlinde Spor Durumuna Bir Bakış

Ardabil ilinde toplam 74 tescilli spor kulübü mevcuttur. 2012 yılı itibariyle lisanslı sporcu sayısı 18000 kişi olup, tüm branşlarda toplam hakem sayısı 970, lisanslı antrenör sayısı1350 ve 2012-13 yılında milli sporcu sayısı 62'dir.

Ardabil'de 8 stadyum, 66 spor salonu, 8 açık futbol sahası, 12 çim halı saha, 9 yüzme havuzu görülmektedir. Bu spor tesislerinden, %40' ı Gençlik ve Spor İl Genel Müdürlüğü bünyesinde, %21.2' si Milli Eğitim Müdürlüğü, %8.2'si Üniversiteler, % 16.50'si kamu kurum ve kuruluşları, % 4.7'si belediye ve % 9.4'ü özel sektör kuruluşları bünyesinde yer almaktadır (35).

3.5.6. ArdabilBelediyesinin Spor Faaliyet ve Yatırımları

Ardabil'de ilk olarak belediye, 1931 yılında kurulmuştur. Ardabil belediyesi, 1998 tarihinde kurulan Ardabil belediyesi spor kulübü ile sporun içine aktif anlamda girmiştir. Spor kulübü, 4 branşta faaliyet göstermektedir. Bunlar; Futbol, Tekvando, Güreş veFutsal branşlarıdır.

Ardabil belediyesi, yürütülen spor faaliyetlerini belediye spor ve kültür kurumu aracılığı ile sürdürmektedir. Bu kurum belediyenin bir birimi olarak, 2001 yılında kurulmuştur (52).

Şu an Ardabil belediyesine bağlı spor ve kültür birimi adına çalışan lisanslı sporcu sayısı 300'dür. Herkes için spor alanında düzenli spora katılanların sayısı 860 kişidir. Ardabil belediye bönyesinde semt sahası ve oyun alanı sayısı 24'tür. Ardabil belediyesinin 2012-2013 faaliyet raporunda yer alan verilere göre, belediyeye ait toplam 14 semt sahası, 9 oyun alanı ve 1 yüzme havuzu bulunmaktadır. Proje aşamasında 2 semt sahası, başlama aşamasında 3, inşaat halinde 1, bitmek üzere olan 1 olmak üzere, toplam 7 oyun alanı mevcuttur. Ardabil belediyesi halkın spor ihtiyacını karşılamak amacıyla, 10 mahalleye semt sahaları yapmıştır. Ayrıca Şorabil Gölünde bulunan belediye kampında bir adet herkes için spor alanı yaparak, 2012-2013 yılında Ardabil'deki spor yatırımlarına katkısı 840000000 TL olmuştur (52).

3.6. Konuyla İlgili Yapılan Bazı Araştırmalar

Bu bölüm 'de konuyla ilgili yapılan araştırmalar aşağıda verilmiştir;

Çoban (2002), "Spor Hizmetlerine İlişkin Halkın Belediyelerden Beklentileri (Elazığ Örneği)" çalışmada şu sonuçlar elde etmiştir (1);

Bireyler, günümüzde kent insanın doğal hareket ihtiyacının karşılanmasının, bir problem haline geldiğini savunmaktadır.

Araştırma örneğine göre belediyeler, halkın spor etkinliklerinde büyük oranda sorumluluk taşımaktadır. Bulgulara göre, belediyenin sağladığı spor hizmetleri, onun prestijini büyük oranda artırmaktadır. Bütün yaş grubunda da, meslek grubunda da benzer görüş hakimdir. Örnekteki bireylere göre, belediye-halk arasındaki ilişkinin geliştirilmesinde, “spor hizmetleri” önemli bir yere sahiptir. Belediyenin semtlere hangi spor tesisinin getirmesi konusunda, tüm ortalamalar dikkate alındığında, en yüksek oranı, çocuk oyun alanları, yüzme havuzu, koşu ve yürüyüş parkurları ile açık futbol sahası almıştır.

Bireylere göre belediyeler, spor hizmetlerini götürürken, halkın ihtiyaç, beklenti ve taleplerini göz önünde bulundurmalıdırlar.

Kurtoğlu (2006), “Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Hizmetleri Konusunda Beklentileri (Mersin Örneği) adlı araştırmada şu sonuçlara ulaşmıştır (7);

Katılımcılar spor hizmetleri konusunda belediyelere büyüksorumluluk vermekte olup ve belediyelerin spor hizmeti sunmasının belediyelerin saygınlığının arttırdığını belirtmektedir. Belediyelerin spor hizmetini götürürken, halkın ihtiyaç, beklenti ve taleplerini göz önüne alması gerektiği katılımcılar tarafından belirtilirken, spor hizmeti götürülecek hedef kitleninde halkın tüm kesimi olması gerektiğini savunmaktadır. Katılımcıların boş zamanlarını ne tür aktivitelerle değerlendirdikleri konusunda “aileme ilgileniyorum” ilk sırada yer alırken “aktif spor yapıyorum” seçeneği ikincisırada yer almaktadır. Katılımcılar, “günümüzde kent insanının doğal hareket ihtiyacının karşılanması bir problem haline gelmiştir” görüşünü savunmaktadır.

Çoban ve Devecioğlu (2006) yaptıkları araştırmada, belediye başkanlarının halka spor hizmeti götürülmesi konusunda istekli davrandıkları, öncelikli olarak da,

herkes için spor imkanları oluşturma noktasında büyük oranda sorumluluk taşıdıklarını tespit etmişlerdir (2).

2008 yılında yapılan bir araştırmada bölge halkına spor hizmetlerinin sunulmasında belediyelerin rolü adlı araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır (53);

Belediye bünyesinde “spor ve rekreasyon” daire başkanlığı kurulmalı; spor ve rekreasyon biriminin görev alanı geniş tutulmalı; il spor kurulu oluşturulmalıdır. Belediye kulüpleri, halkın kulüpleri ile rekabet ediyor; rekreasyon alanları uygun planlanmıyor; şehir imar planlarında spor alanlarının merkezi konumları korunmuyor; belediyelerimiz spor hizmetlerini sevk ve idare edebilecek yapısal ve yönetsel altyapıya sahip değil ve işe adam yerine adama iş vermeleri sporun halk arasında yaygınlaşmasını olumsuz etkilemektedir (53)

Ghlibaf (2010), “İran'ın spor kalkınmasına stratejik bir bakış” adlı araştırmada kentlerde spor yaygınlaşması bölümünde, ülkenin herkes için spor kalkınma projesinde bir sıra avantajlar ve dezavantajları şöyle dile getirmiştir (17);

Avantajlar; ülkede geleneksel sporların yeterince bulunması, herkes için spor yaygınlaşmasının masraf açısından uygun ve yararlı olması, halkın herkes için spor faaliyetlerine her gün artan ilgisi, spor ve gençlik bakanlığı ve belediyeler'de herkes için spor bölümü için yetkili bölüm ve müdürlüğün bulunması.

Dezavantajlar; devletin beşinci kalkınma programının tam tersine, her kes için spora fazla katılıp ve onu belediyeler ve özel sektöre bırakmak için gayret etmemesi, spor kültürünün bir çok kentlerde zayıf olması, yeterince gelişmiş ve güvenilirlik spor mekânlarının bulunmaması ve olan mekanları verimli kullanmaması göze çarpan sonuçlardan sayılır.

Ranemaea ve Aghayi (2009), belediyelerin kent sakinleri rekreasyon ve boş zamanların değerlendirmede aldığı rolleradlı bir çalışmada şu sonuçları elde etmişler (16);

Belediyeler özel sektör 'den sonra bu konuda ikinci sırada gelmektedir. Fakat tahsis edilen bütçenin yetersiz olması, spor kurumlarının belediyede uygun birimlere sahip olmaması ve belediye ile diğer herkes için spor yetkililer ve halkın arasında uygun ilişkinin aksamaması, kent sakinleri arasında sporun yaygınlaşmasını olumsuz etkilemektedir.

Atgiya (2007) ise “İran kadınlarının herkes için spor konusunda ihtiyaçlarının değerlendirmesi” isimli çalışmanın sonunda şu ifadelerle yer vermiştir (54);

İran kadınları, spor mekânlarının pahalı olması, yeterince bilinçli ve tecrübeli antrenörlerin bulunmadığı ve konuyla ilgili tanıtım programlarının az olması nedeniyle durumdan pek memnun değildir. Katılımcıların görüşlerine göre yetkililerin kadınlar için özel spor mekanları yapması, uygun fiyata onlar için spor araç ve malzemeleri temin etmek ve aileler arasında spor yarışları düzenlemek, sporu ülke kadınları arasında yaygınlaşmasında ilk sırada gelmektedir.

3.7. Araştırmanın Önemi

Bu tez araştırmasının konusu, İran'ın kuzey batısında bulunan Ardabil'de, spor hizmetleri konusunda, halkın belediyelerden beklentisi ve belediyelerin spor hizmetlerinde yaptığı ve yapması gereken işleri ortaya koyarak incelemektir.

İran'da belediyelere halkın ve özellikle gençlerin spor ihtiyaçlarını karşılamakta diğer ülkelerdeki gibi önemli görevler verilmiştir. Bu görevleri yerine getirip, getirmediği ve yapılan işlerle ilgili halkın görüşlerin toplayıp ve nihayet

İran'da spor ve belediyeler konusunda bir uygulamalı model yaratmak, bu araştırmanın önemini göstermektedir.

Bu çalışmanın ana amacı, spor hizmetleri konusunda halkın belediyelerden beklentilerini belirlemek ve araştırmaktır. Böylece, hem spor konusunun belediye halk arasında bir halkla ilişki aracı olarak kullanılmasının önemi ortaya konulacak, hem de halkın spor hizmetleri konusunda ne düşündüğünün bilinmesi ile belediyelerin spora gereken ilgiyi göstermesi konusunda bir adım daha atılmış olacaktır. Çalışmanın alt amaçları ise aşağıdaki gibi belirlenmiştir;

- Belediyelerin yapısında spor hizmetlerinin yer alma durumu,
- Spor ve kültürel hizmetleri konusunda belediyelere düşen kanuni görevlerin incelemek,
- Spor hizmetleri konusunda belediyelerin yaptığı ve yapabileceği işleri ortaya koymak,
- Spor hizmetlerinin halkla belediyelerin ilişkilerinin incelenmesi,
- Belediyelerin spor ile ilgili neler yapması gerektiği konusunda öneriler geliştirmek,
- Spor hizmetleri konusunda İran belediyeleri için bir model ortaya koymak.

4. GEREÇ VE YÖNTEM

4.1.Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları ve kullanılan istatistikî teknikler üzerinde durulmuştur.

4.2.Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, halkın belediyeden spor hizmetleri konusunda beklentilerini ortaya koymak amacıyla, Survey-Tarama modeli kullanılmıştır. Bu görüşlerin cinsiyet, yaş ve meslek gruplarına göre dağılımını belirlemek amacıyla, tarama modelinin alt boyutlarından ilişkisel-karşılaştırmalı, ilişkisel-tarama modeli uygulanmıştır.İlişkisel tarama, en az iki durum ya da değişken üzerindeki ilişkiyi ortaya koymada kullanılan araştırma modelidir (55). Araştırmada, halkın, cinsiyet, yaş ve mesleklerine dayalı olarak belediyeden spor hizmetleri konusunda beklentileri ve görüşleri, bu modelle karşılaştırılmıştır.Yapılan araştırmada şu soru ve problemlere çözüm yolları bulmayı hedeflenmektedir:

-İran'da spor hizmetleri konusunda belediyelere düşen görevler nedir?

-İran halkının spor hizmetleri konusunda belediyelerden beklentileri nedir?

-Belediyeler bu konuda görevlerini hangi seviyede yerine getire biliyor?

-Belediyeler tarafından sunulan spor hizmetlerinin özelleştirilmesi veya ücret karşılığı yapılmasında, halkın görüşleri nedir?

-Halk gözünde belediyelerin vermiş olduğu spor hizmetlerinin hangi alanda, hangi hedef kitleye hitap etmesi gerekiyor?

4.3. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni Ardabil belediyesi sınırları içerisinde yaşayan 420260 kişiden oluşmaktadır. Örneklem grubu, rastgele örneklem yöntemi ile ulaşılabilen katılımcı sayısı yaklaşımı ile belirlenmiştir. Belediye il sınırları içerisinde, öncelikle; yaş, meslek ve cinsiyet değişkenlerine dayalı olarak katılımcı tespitine gidilmiştir.

Anketler, 2013 yılı Ocak ve Mart ayları boyunca 4700 (evrenin %1.1 oranında) kişiye uygulanmış ve istatistiki işleme tabii tutulmuştur. 4700 kişiye uygulanan anketler birer birer incelenmiş, hiç cevaplanmamış olanlar veya yanlış doldurulmuş anketler çıkartılarak araştırmamızın örneklemini 4625 kişi olarak belirlenmiştir. Uygulanacak kişi sayısının ve kimlere uygulamalar yapılacağı belirlenmesinde, uzman görüşlerine başvurulmuştur. Anketin uygulanması esnasında araştırmanın bağımsız değişkenlerine (yaş, cinsiyet, meslek) uygun ve örnekleme hatasını en aza indirmek amacıyla gerekli önlemler alınarak, Alfa Cronbach güvenirlik katsayısı %82 bulunmuştur.

4.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verilerini toplamak amacıyla anket formu kullanılmıştır. Bu ankette 3'ü demografik bilgi (cinsiyet, yaş, meslek) ve 26'sı kapalı uçlu ve Likert tipinde olmak üzere, toplam 29 soru bulunmaktadır (Ek. 1). Demografik bilgi ve kapalı uçlu soruların hazırlanmasında, daha önce uygulanan araştırma ve anketlerden yararlanılmıştır. Likert tipi sorular geliştirilirken ölçme değerlendirme uzmanlarından ve Çoban (2002) tarafından Elazığ ilinde yapılan "SporHizmetlerine İlişkin Halkın Belediyelerden Beklentileri" isimli doktora tezinin anketinden yararlanılmıştır (1). Bu maddeler, "pek çok, çok, orta, az, çok az" ve "çok katılım, katılım, karasızım, karşıyım, çok karşıyım" şeklinde olmak üzere, 5 derecelidir.

Likert tipindeki maddelerden oluşmuş anket formunun güvenilirlik katsayısı hesaplanmış ve cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0, 82 bulunmuştur. Anketin kapsam geçerliliğinin sağlanmasında ilgili araştırma, kaynak ve uzman görüşlerinden yararlanılmıştır (55).

4.5. Kullanılan İstatistiksel Teknikler (Verilerin Analizi)

Verilerin analizi için Spss 17 For Windows paketinden faydalanılmıştır. Bu arada istatistiksel teknikler olarak; yüzde frekans dağılımı ve ortalama hesaplanarak, cinsiyet, yaş ve meslek değişkenine bakarak, halkın belediyeden spor hizmetleri konusunda beklentilerini karşılaştırırken, X^2 tekniği kullanılmıştır.

Bu teknik kullanılırken demografik bilgiler ile anket maddelerinin anlamlılık düzeyi, anket sorularının birbirleri arasındaki anlamlılık düzeyi ve maddelerin kendiseçenekleri içerisinde anlamlı/anlamsız durumları incelenmiştir. Chi- Square (X^2) $p < 0, 05$ anlamlılık düzeyinde kullanılmıştır.

5. BULGULAR

Bu bölümde, anketlerden elde edilen veriler, istatistiki işlemlere tabi tutularak, tablolar haline dönüştürülmüş ve araştırmanın kapsamında elde edilen bulgular verilmiştir.

5.1. Araştırmaya Katılanların Kişisel Özellikleri

Tablo 1. Araştırma deneklerinin cinsiyete göre dağılımı.

Cinsiyet	N	%
Bay	2948	63, 74
Bayan	1677	36, 26
Toplam	4625	100

Araştırma örneklemini oluşturan bireylerin; %63, 74'ü (2948 kişi) erkeklerden, %36, 26'sı (1677 kişi) ise bayanlardan oluşmaktadır.

Tablo 2. Araştırma deneklerinin yaş gruplarına göre dağılımı.

Yaş grupları	N	%
20 yaş-altı	1275	27, 56
21-30 yaş	1616	34, 94
31-40 yaş	841	18, 2
41-50 yaş	675	14, 6
50 yaş ve üstü	218	4, 7
Toplam	4625	100

Araştırmanın uygulandığı örnekleme bireyler, yaş değişkeni açısından 5 grupta ele alınmıştır. Bu grupların dağılımı şu şekildedir; 20 yaş ve altındaki bireylerin sayısı 1275 (%27, 56); 21-30 yaş arasındakilerin sayısı 1616 (%34, 94) dür.

Tablo 3. Araştırma deneklerinin meslek gruplarına göre dağılımı.

Meslek grubu	N	%
Memur	1128	24, 4
İşçi	333	7, 2
Öğrenci	1697	36, 7
Ev hanımı	389	8, 4
İşsiz	338	7, 3
Esnaf	356	7, 7
Çiftçi	97	2, 1
Özel sektör	287	6, 2
Toplam	4625	100, 00

Araştırma örneklemini, meslekler açısından 8 grupta incelenmiştir. Tüm örneklem grubundan 1128 kişi (%24, 4) memur; 333 kişi %7, 2 işçi; 1697 kişi (%36, 7) öğrenci; 389'u (%8, 4) ev hanımı; 338'i (%7, 3) işsiz; 356'sı (%7, 7) esnaf; 97'si (%2, 1) çiftçi; 287'si ise (%6, 2) özel sektör mensubu olduğu tespit edilmiştir.

5.2. Genel Olarak Belediyenin Spor Hizmetlerine İlişkin Halkın Görüşleri

Tablo 4. 'doğal hareket ihtiyacının karşılanması kent insanında bir problem haline gelmiştir' görüşüne, halkın katılım durumu.

Görüşler	N	%
Çok Katılıyorum	1332	28, 8
Katılıyorum	2238	48, 4
Kararsızım	541	11, 7
Katılmam	287	6, 2
Hiç Katılmam	227	4, 9
Toplam	4625	100

Tablo 4 incelendiğinde, örneklemin %48, 4'i katılıyorum, %4, 9'u ise hiç katılmıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 5. Halkın ortalama boş zaman dağılımı.

Boş zaman	N	%
Hiç	574	12, 4
1-2 Saat	1688	36, 5
3-4 Saat	936	20, 25
5-6 Saat	867	18, 75
7saatten Fazla	560	12, 1
Toplam	4625	100, 00

Tablo 5 incelendiğinde, ne kadar boş zamanı olduğuna ilişkin soruya; %12, 4’ü hiç; %36, 5’i 1-2 saat; cevabını vermiştir.

Tablo 6. Halkın, boş zamanlarını aktivitelere göre değerlendirme dağılımı.

Etkinlik türleri	N	%
Aktif spor yapıyorum	1678	36, 28
Resim ve/veya müzikle uğraşıyorum	312	6, 74
Sinema-tiyatroya gidiyorum	325	7, 02
Kitap-dergi okuyorum	988	21, 36
Spor müsabakalarını izliyorum	1246	26, 94
Kahvehaneye gidiyorum	892	19, 28
Ailemle ilgileniyorum	1432	30, 96
Arkadaş toplantılarına katılıyorum	676	14, 61
Televizyon izliyorum	1564	33, 81
El sanatları ile ilgileniyorum	248	5, 36
Arkadaşlarımla yürüyüş yapıyorum	724	15, 65
Çeşitli kurslara katılıyorum	462	9, 98
Diğer	83	1, 79
Toplam	10630	

Tablo 6’ya bakıldığında boş zamanların aktivitelere göre dağılımı, en yüksek oranla “aktif spor yapıyorum” ifadesinin 1678 kişi (% 36, 28), en düşük oranla da “el sanatları ile ilgileniyorum” ifadesinin 248 kişi (% 5, 36) olduğu görülmüştür. Tüm ortalamalar dikkate alındığında, aktif spor yapmak, boş zaman faaliyeti olarak büyük oranda gerçekleştiği görülmüştür.

Tablo 7. Spor yapan halkın spor tesisi tercih dağılımı.

Tesis türleri	N	%
Gençlik Spor İl Müdürlüğü Tesislerinde	988	21,36
Üniversite – Okul Tesislerinde	796	17,22
Kulüp, Dernek Tesislerinde	267	5,76
Özel Sektör Spor Tesislerinde	582	12,58
Belediye Tesislerinde	368	7,96
Dağ-Doğa Ortamında	1262	27,29
Spor Kulüplerinde	265	5,74
Diğer	97	2,09
Toplam	4625	100

Bireylerin hangi spor tesislerinde spor yaptıklarına ilişkin soruya, en yüksek oranda dağ-doğa ortamında %27,29 cevabının verildiği görülürken, en düşük oranla da spor kulüplerinde %5,74; cevabının verildiği görülmüştür.

Tablo 8. Belediyenin, halkın boş zamanlarını spor hizmetleri sunarak değerlendirmesini sağlamada halka göre sorumluluk taşıma oranı.

Görüşler	N	%
Pek çok	1396	30,20
Çok	1875	40,54
Orta	684	14,78
Az	392	8,47
Çok az	278	6,01
Toplam	4625	100

Tablo 8'e bakıldığında, belediye sorumluluk taşıma oranları incelendiğinde araştırmaya katılan bireylerin %40,54'i çok; %6,01'i çok az cevabını vermişlerdir.

Tablo 9. Halka göre spor hizmeti getiren belediyenin prestijine etkisi.

Görüşler	N	%
Pek çok	1836	39,69
Çok	1644	35,54
Orta	708	15,30
Az	253	5,47
Çok az	184	3,97
Toplam	4625	100

Tablo 9 incelendiğinde Belediyenin spor hizmeti getirmesi, o belediyenin prestijini, bireylerin; %39, 69'ı pek çok, %3, 97'si ise çok az artırır cevabını vermiştir.

Tablo 10. Halkın belediye-halk ilişkisinin geliştirilmesinde spor hizmetlerinin önemine inanma düzeyi.

Görüşler	N	%
Pek çok	1688	36, 97
Çok	1422	31, 14
Orta	892	19, 54
Az	440	9, 64
Çok az	124	2, 71
Toplam	4566	100

Tablo 10 incelendiğinde, belediye halk arasındaki ilişkide spor hizmetlerinin önemine bireylerin %36, 97'si pek çok; %2, 71'i ise çok az inanmıyorum cevabını vermişlerdir.

Tablo 11. Halkın, semtlerinde öncelikli olarak talep ettiği spor tesislerinin dağılımı.

Spor tesisleri	Frekans	%
Çocuk Oyun Alanları	1634	35.32
Rekreasyon Alanları	346	7.48
Açık Futbol Sahası	885	19.13
AçıkHava Bask. Mini Futbol-Hentbol Alanları	465	10.05
KoşuParkuru	1388	30.01
YüzmeHavuzu	1256	27.15
Kapalı Spor Salonu	986	21.31
Tenis Kortu	1122	24.25
Yürüyüş Parkurları	1872	40.47
Golf Alanı	188	4.06
Kayak Tesisi	164	3.54
Buz Paten Pisti	224	4.84
Diğer (Belirtiniz)	-	
Toplam	10, 530	

Tablo 11 incelendiğinde, halk semtlerine öncelikli olarak en yüksek oranla yürüyüş parkurları % 40.47; çocuk oyun alanları % 35.32; en düşük oranla kayak tesisi % 3.54 oranı ile bir ortalama elde edilmiştir.

Tablo 12. Halkın, belediye spor tesislerinin özelleştirilmesi fikrine katılımı.

Görüşler	N	%
Çok Katılırim	668	14.44
Katılırim	874	18.90
Kararsızım	947	20.48
Katılmam	1294	27.98
Hiç Katılmam	842	18.20
Toplam	4625	100

Tablo 12 incelendiğinde, ‘belediyelerin yaptırmış olduğu spor tesislerinin veya rekreasyon alanlarının işletmesi özelleştirilmelidir’ görüşüne örneklem grubunun %18, 90’nı katılırim; %18, 20’si ise hiç katılmam cevabını vermiştir.

Tablo 13. Halkın ‘belediyeler spor hizmetleri götürürken, halkın ihtiyaç, beklenti ve taleplerini göz önünde bulundurmalı’ görüşüne katılımı.

Görüşler	N	%
Çok Katılırim	1902	41.12
Katılırim	1824	39.43
Kararsızım	686	14.83
Katılmam	182	3, 93
Hiç Katılmam	31	0.67
Toplam	4625	100

Belediyeler spor hizmetleri götürürken, halkın ihtiyaç, beklenti ve taleplerini göz önünde bulundurmalıdır görüşüne, örneklem grubunun %41.12’si çok katılırim, % 0, 67’si ise hiç katılmam cevabını vermiştir.

Tablo 14. Halkın, spor konusundaki ihtiyaç ve beklentilerini belediye yetkililerine iletebilme düzeyi.

Görüşler	N	%
Pek çok	350	7.56
Çok	556	12.02
Orta	773	16.71
Az	962	20.8
Çok az	1984	42.9
Toplam	4625	100

Spor konusundaki ihtiyaç ve beklentilerini belediye yetkililerine rahatlıkla iletebilme oranına, örneklem grubunun %7, 56'si pek çok, %42, 9'u çok az cevabını vermişlerdir.

Tablo 15. Halkın, spor hizmetleri konusundaki taleplerini belediye yetkililerine iletememe sebeplerinin dağılımı.

Talepleri iletememe sebepleri	N	%
Taleplerimin Kabul Edileceğine İnanmadığımdan	1952	42.20
Yetkililerle Görüşme İmkânı Bulamadığımdan	967	20.90
İletecek Yetkili Bulamayacağımdan	876	18.94
Belediye Hizmetleri İle Yakından İlgilenmediğimden.	654	14.14
Zamanım Olmadığımdan	456	9.85
Önemsemediğimden	568	12.28
Spor İşleriyle İlgilenecek Özel Bir Birim Olmadığımdan	436	9.42
Diğer	64	1.38
Toplam	5846	

Bireylerin spor hizmetleri konusundaki taleplerini belediye yetkililerine yeterince iletememesinin sebebiyle ilgili, örneklem grubu, en yüksek oranla % 42, 20, “taleplerimin kabul edileceğine inanmadığımdan”; en düşük oranda da %9, 42 oranında “spor işleriyle ilgilenecek özel bir birim olmadığımdan”; cevabını vermişlerdir.

Tablo 16. Halkın, belediyenin yapmış olduğu spor hizmetlerinden zamanında haberdar olma düzeyi.

Görüşler	N	%
Evet	1897	41.01
Hayır	2728	58, 99
Toplam	4625	100

Tablo 16 incelendiğinde, belediyenin yapmış olduğu hizmetlerden zamanında haberdar olma durumuna, örneklem grubunun 1897'si (%41, 01) evet, 2728'i (%58,

99) hayır cevabını vermiştir. Bireylerin, belediyenin yapmış olduğu sportif hizmetlerden büyük oranda habersiz olduğu görülmektedir.

Tablo 17. Halkın, belediyelerin spor tesislerini hizmete açma amacı ile ilgili görüşleri.

Amaçlar	N	%
Belediyenin Reklamını Yapmak	2016	43, 58
Halkın Boş Zamanını Değerlendirmek	1326	28, 67
Halkın Ruh ve Bedensel Gelişimine Katkıda Bulunmak	1234	26, 68
Elit (Seçkin) Sporcu Yetiştirmek İçin Altyapı Oluşturmak	764	16, 51
Belediyenin İmajını Güçlendirmek	1456	31, 48
Rekabet Ortamı Oluşturmak	476	10, 29
Her Yöreyi Spor Alanları İle Donatmak	678	14, 65
Halk ve Belediye Arasındaki Dayanışmayı Artırmak.	1186	25, 64
Halkı Spora Özen.Spora Başlamaya Fırsat-Ces. Vermek	1288	27, 84
Diğer	198	4, 28
Toplam	10622	

Belediyelerin spor tesislerini hangi amaçla hizmete açtıklarına ilişkin soruya bireyler; %43, 58 ile “belediyenin reklamını yapmak”; %31, 48 ile “belediyenin imajını güçlendirmek”; %10, 29 ile “rekabet ortamı oluşturmak”; cevabını vermişlerdir. Bütün cevaplar göz önüne alındığında örneklem grubunca dile getirilen faktörler; belediyenin reklamını yapmak, belediyenin imajını güçlendirmek, en yüksek oranlarla yer almıştır.

Tablo 18. Halka göre, belediye bütçesinden spora ayrılan kaynaklara harcaması gereken alan.

Kaynakların öncelikli harcanma alanı	N	%
Belediye Bünyesindeki Spor Kulübüne	503	10, 9
Herkes İçin Spor Alanlarına, Sporun Semtlere Yaygınlaştırılmasına	4122	89, 10
Toplam	4625	100

Belediyeler bütçelerinden spora ayırdıkları kaynakları, size göre hangi alana en öncelikli harcaması daha uygundur noktasında, örneklem grubunun 503 tanesi

(%10, 9'u) belediye bünyesindeki spor kulübüne; 4122'si (%89, 1'i) herkes için spor alanlarına ve sporun semtlere yaygınlaştırılmasına öncelikli harcama yapılması gerekir fikrini ifade etmişlerdir. Bireyler büyük oranda belediyelerin herkes için spor alanlarına ve sporun semtlere yaygınlaştırılmasına öncelik verilmesi fikrini savunmaktadırlar.

Tablo 19. Belediyenin belli bir ücret karşılığı spor hizmeti sunması durumunda halkın yararlanma isteği.

Görüşler	N	%
Evet	2639	57, 06
Hayır	1986	42, 94
Toplam	4625	100

Belediyenin belli bir ücret karşılığı spor hizmeti sunması durumunda, bu hizmetlerden yararlanmak isteyenlerin oranına bakıldığında, örneklem grubunun %57, 06'sı evet, %42, 94'ü ise hayır cevabını vermiştir. Bireyler büyük oranda, belediyenin ücret karşılığında spor hizmeti sunması durumunda bundan yararlanacağını ifade etmiştir.

Tablo 20. Belediyenin spor hizmetleri getirmedeki başarısının, halkın siyasi tercihini etkileme durumu.

Görüşler	N	%
Pek çok	1264	27, 32
Çok	1024	22, 14
Orta	988	21, 37
Az	784	16, 96
Çok az	565	12, 21
Toplam	4625	100

Belediyelerin spor hizmetlerindeki başarısı, siyasi tercihleri belediye lehine etkileme durumuna, örneklem grubunun %27, 32'si pek çok; %12, 21'i ise çok az

cevabını vermişlerdir. Seçenek analizi sonucu ağırlıklı ortalama 3, 35 bulunmuştur. Bu sonuç “orta“ seçeneğine karşılık gelmektedir.

Tablo 21. Belediyelerin spor hizmeti getirirken dikkat etmesi gereken noktalar konusunda halkın görüşü.

Seçenekler	N	%
Seyirciye Dönük Tesisler Yapmalı	722	15, 61
Tesisleri Yaptıktan Sonra Bakımını da Yapmalı	1358	29, 36
Tesislerde Spor Uzmanı İstihdam Etmeli	1244	26, 89
Gerekli Çevresel Güvenliği Sağlamalı	644	13, 92
Tesislere Ulaşım Kolay Olmalı	1233	26, 65
Nüfus Yoğunluğu Göz Önüne Alınmalı	1276	27, 58
Gelen Talepleri Dikkate Alıp Tesisleri Ona Göre Yapmalı	1567	33, 88
Çok Amaçlı Spor Tesisleri Yapmalı	1322	28, 58
Öncelikli Spor Dalları Tespit Edilmeli Uygun Tesisler Yapılmalı	764	16, 51
Herkes İçin Spor İmkânı Veren Tesisleri Yaygınlaştırmalı.	1628	35, 2
Diğer	28	0, 60
Toplam	11, 786	

Belediyeler, spor hizmeti getirirken dikkat etmeleri gereken noktalar konusunda, örneklem grubu, en yüksek oranla (%34, 63) “herkes için spor imkanı veren tesisleri yaygınlaştırmalı.” Seçeneğine, en düşük oranla “gerekli çevresel güvenliği sağlamalı” (%13, 92) seçeneği ile görüşlerini belirtmişlerdir.

Tablo 22. Halka göre belediyelerin spor konusundaki görevini yerine getirebilme durumu.

Görüşler	N	%
Çok iyi	699	15, 11
İyi	680	14, 70
Orta	1234	26, 70
Kötü	1122	24, 25
Çok kötü	890	19, 24
Toplam	4625	100

Belediyelerin "oyun ve spor yerleri yapmak, stadyumlar yapmak, yaptırmak, işletmek işlettirmek" görevini yerine getirme durumuna, örneklem grubunun %26, 70'ı orta; %24, 25i kötü ve %19, 24'ü ise, çok kötü cevabını vermiştir.

Tablo 23. Belediyenin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden halkın faydalanma durumu.

Görüşler	N	%
Çok yeterli	272	5, 90
Yeterli	394	8, 50
Orta	688	14, 88
Yetersiz	1556	33, 64
Çok yetersiz	1715	37, 08
Toplam	4625	100

Belediyenin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden yeterince faydalanabilme durumuna, örneklem grubunun %5, 90'ı çok yeterli; %37, 08'i ise çok yetersiz cevabını vermiştir.

Tablo 24. Belediyelerin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden halkın yeterince faydalanamama sebeplerinin dağılımı.

Nedenler	N	%
Tesisler kullanılacak durumda olmadığından	1211	26, 18
Verimli olarak işletilmediğinden	1675	36, 21
Spor uzmanı bulundurulmadığından	1212	26, 20
Sporcu sağlığı için gerekli önlemler alınmadığından.	1012	21, 88
Özendirici organizasyonlar yapılmadığından	1432	30, 96
Tesislerin sürekli kapalı olduğundan	988	21, 36
Araç-gereç-malzemelerin yeterli olmamasından	1278	27, 63
Diğer	146	3, 15
Toplam	8954	

Tablo 24 incelendiğinde, bireylerin belediyelerin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden yeterince yararlanamamaları konusunda; araştırma örneklemini %36, 21 oranında “verimli olarak işletilmediğinden” cevabını en yüksek oranla verirken; en düşük %21, 36 oranında “tesislerin sürekli kapalı olduğundan” cevabını vermişlerdir.

Tablo 25. Halkın, “belediyeler, spor hizmetlerini siyasi tercihlere veya politik kaygılara göre semtlere götürüyor.” Görüşüne katılımı.

Görüşler	N	%
Çok Katılırim	1216	26, 34
Katılırim	1478	32, 02
Kararsızım	1178	25, 52
Katılmam	468	10, 14
Hiç Katılmam	275	5, 95
Toplam	4615	100

Belediyelerin, spor hizmetlerini siyasi tercihlere veya politik kaygılara göre semtlere götürüp götürmediği konusundaki soruya bireylerin, %30, 44’ü katıldığını en yüksek oranla belirtirken; %5, 94’ü bu görüşe hiç katılmadığını ifade etmiştir.

Tablo 26. Halka göre, mahallelere spor hizmeti getirmesi gereken kuruluşların dağılımı.

Kuruluşlar	N	%
Belediyeler	1775	38, 37
İl Özel İdareleri	-----	-----
Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri	1674	36, 19
Valilik	126	2, 72
Milli Eğitim Kurumu	652	14, 09
Özel Kuruluşlar	310	6, 70
Diğer	88	1, 90
Toplam	4625	100

Tablo 26 incelendiğinde, mahallelere spor hizmetlerini hangi kuruluş getirmesi gerektiği konusunda, en yüksek oranla bireylerin %38, 37’si belediyeler; en düşük oranla %2, 72 ile valilik cevabını vermişlerdir.

Tablo 27. Belediyenin spor hizmeti götürmesi gereken grupların halka göre dağılımı.

	N	%
Hedef kitle		
Çocuklar	866	18, 72
Gençler	1967	42, 53
Bayanlar	986	21, 31
Yaşlılar	463	10, 02
Özürllüleri	343	7, 42
Diğer	-----	-----
Toplam	4625	100

Belediyenin spor hizmetlerini mutlaka götürmesi gereken hedef kitle, örneklem grubuna göre en yüksek oranla %42, 53'ü gençler olmalı ve en düşük oran ise %7, 42'si özürllüleri olmalı cevabını vermişlerdir.

Tablo 28. Halka göre belediyelere ait spor tesislerinin genel problemlerinin dağılımı.

Genel problemler	N	%
Uygun Olmayan Arsalar Üzerine Kurulmuş Olması	1365	29, 51
Personel Probleminin (Yönetici-Eğitici-Spor Uzmanı) Olması	1442	31, 18
Ulaşım Probleminin Olması	876	18, 94
İşletme Sorununun (Bakım, Onarım, Araç - Gereç) Olması	1976	42, 72
Otopark Probleminin Olması	644	13, 92
Hava Kirliliği, Gürültü Probleminin Olması	234	5, 05
Işıklandırma Probleminin Olması	468	10, 12
Temizlik Probleminin Olması	788	17, 04
Her Zaman Kullanıma Açık Olmaması.	1366	29, 54
Tribün Probleminin Olması.	298	6, 44
Diğer	162	3, 50
Toplam	9619	-----

Tablo 28 incelendiğinde, belediyelere ait spor tesislerinin genel problemleri konusunda örneklem grubundaki bireyler en büyük problem olarak, %42, 72 oranında “işletme sorununun (bakım, onarım, araç - gereç) olmasını belirtmişlerdir. En düşük oranı ise %5, 05 oranında “hava kirliliği, gürültü probleminin olması” cevabını vermişlerdir.

Tablo 29. Spor tesislerinin yapımında, halkın ayni veya nakdi yardımda bulunma isteğinin dağılımı.

Görüşler	N	%
Evet	1278	26, 63
Hayır	3347	72, 37
Toplam	4625	100

Spor tesislerinin yapımında ayni ya da nakdi yardımda bulunma konusunda bireylerin 3347 tanesi (%72, 37) hayır; 1278 tanesi ise (%26, 63) evet cevabını vermişlerdir. Bu sonuca göre örneklem grubu spor tesislerinin yapılması durumunda, büyük oranda yardım ekonomik sıkıntılarından dolayı yardım yapamayacaklarını ifade etmişlerdir.

5.3. Halkın, Cinsiyet Durumuna Göre Belediye'nin Spor Hizmetlerine İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması

Tablo 30. Spor yapan halkın spor tesisi tercih dağılımı.

Cinsiyet	G.s.i.m Tesisleri	Kulüp, Belediyeler, Spor Kulüpleri Tesisleri	Belediye Tesisleri	Spor Kulüpleri	Üniversite-okul Tesisleri	Özel sektör t.	Dağ-doğa	Diğer	Toplam
Bay	634	176	237	164	504	366	806	61	2948
	%21.50	%5.97	%8.03	%5.56	%17.09	%12.41	%27.34	%2.06	
Bayan	354	91	131	101	292	216	456	36	1677
	%21.10	%5.42	%7.81	%6.02	%17.41	%12.88	%27.19	%2.14	
Toplam	988	267	368	265	796	582	1262	97	4625

Tablo 30'da görüldüğü gibi, her iki cinsiyetin vermiş oldukları cevap yüzdelere bakıldığında: bayanlar ve baylar büyük oranda dağ-doğa ortamı, gençlik spor il müdürlüğü, üniversite-okul tesislerinde spor yapmayı tercih ederken; cinsiyet ile spor yapılan tesisler arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir.

Tablo 31. Belediyenin, halkın boş zamanlarını spor hizmetleri sunarak değerlendirmesini sağlamada halka göre sorumluluk taşıma oranı.

Cinsiyet	Pek çok	Çok	Orta	Az	Çok az	Toplam
Bay	898	1192	442	248	177	2948
	%30.48	%40.43	%14.67	%8.41	%6.01	
Bayan	498	683	242	144	101	1677
	%29.69	%40.72	%14.43	%8.58	%6.02	
Toplam	1396	1875	684	392	278	4625

Belediye, halkın boş zamanlarını spor hizmetleri sunarak değerlendirmesini sağlamada, ne kadar sorumluluk taşıması gerektiğine ilişkin bay ve bayanlar arasındaki karşılaştırma yapıldığında anlamlı bir ilişkiye ifade edilmemektedir. Yani belediyenin spor hizmetlerinde ne kadar sorumluluk taşıması gerektiğine ilişkin bay ve bayan görüşleri arasında, anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 32. Halka göre spor hizmeti getiren belediyenin prestijine etkisi.

Cinsiyet	Pek çok	Çok	Orta	Az	Çok az	Toplam
Bay	1176	1042	444	155	114	2948
	%39.89	%35.34	%15.06	%5.25	%3.86	
Bayan	660	602	264	98	70	1677
	%39.35	%35.89	%15.74	%5.84	%4.07	
Toplam	1836	1644	708	253	184	4625

Tablo 32’de, cinsiyet değişkenine göre sorulara verilen cevapları incelediğimizde, anlamlı bir ilişkinin ortaya çıkmadığını görmekteyiz. Belediyenin spor hizmeti getirmesinin, belediyeye ne kadar prestij kazandırdığı konusunda bay ve bayanların benzer görüşlere sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 33. Halkın belediye-halk ilişkisinin geliştirilmesinde spor hizmetlerinin önemine inanma düzeyi.

Cinsiyet	Pek çok	Çok	Orta	Az	Çok az	Toplam
Bay	1084 %37.26	894 %30.73	576 %19.80	288 %9.90	83 %2.85	2909
Bayan	604 %36.45	528 %31.86	316 %19.07	152 %9.17	41 %2.47	1657
Toplam	1688	1422	892	440	124	4566

Yukarıda ifade edilen soruya ilişkin cevaplar ile cinsiyet arasındaki ilişki karşılaştırıldığında, anlamlı bir ilişki yoktur. Belediye–halk arasındaki ilişkinin geliştirilmesinde, “spor hizmetlerinin” önemli olduğuna inanıyor musunuz? Sorusuna verilen cevaplar açısından bay ve bayanlar arasında anlamlı bir görüş farklılığı yoktur. Her iki cinsiyette benzer görüşlere sahiptir.

Tablo 34. Halkın, belediyeye ait spor tesislerinin özelleştirilmesi fikrine katılımı.

Cinsiyet	Çok katılım	Katılırim	Kararsızım	Katılmam	Hiç katılmam	Toplam
Bay	437 %14.82	562 %19.06	596 %20.21	835 %28.32	546 %18.52	2948
Bayan	231 %13.77	312 %18.60	351 %20.93	459 %27.37	296 %17.65	1677
Toplam	668	874	947	1294	842	4625

Tablo 34’te görüldüğü gibi, bay ve bayanlar arasındaki farkı incelediğinde, anlamlı bir ilişki yoktur. Belediyelerin yaptırmış olduğu spor tesislerinin veya rekreasyon alanlarının işletmesi özelleştirilmelidir? Sorusuna verilen cevaplar açısından, bay ve bayanlar arasında önemli miktarda bir görüş farklılığı yoktur, yani bireylerin çoğunluğu bu tesislerin özelleştirmesine karşı olduklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 35. Halkın, ‘belediyeler spor hizmetleri götürürken, halkın ihtiyaç, beklenti ve taleplerini göz önünde bulundurmalı’ görüşüne katılımı.

Cinsiyet	Çok katılım	Katılım	Kararsızım	Karşıyım	Çok karşıyım	Toplam
Bay	1212	1166	436	115	20	2948
	%41.11	%39.55	%14.78	%3.90	%0.67	
Bayan	690	658	250	67	11	1677
	%41.14	%39.23	%14.90	%3.99	%0.65	
Toplam	1902	1824	686	182	31	4625

Yukarıda ifade edilen görüşler açısından bay ve bayanlar arasındaki farka baktığımızda anlamlı bir ilişki yoktur. “belediyeler spor hizmetleri götürürken, halkın ihtiyaç, beklenti ve taleplerini göz önünde bulundurmalıdır” görüşüne katılıp katılmama açısından bay ve bayanlar arasında önemli bir görüş farklılığı yoktur.

Tablo 36. Halkın, spor konusundaki ihtiyaç ve beklentilerini belediye yetkililerine iletebilme düzeyi.

Cinsiyet	Pek çok	Çok	Orta	Az	Çok az	Toplam
Bay	224	354	482	610	1272	2948
	%7.59	%12.01	%16.35	%20.69	%43.11	
Bayan	126	202	291	352	712	1677
	%7.51	%12.04	%17.35	%20.98	%42.45	
Toplam	350	556	773	962	1984	4625

Spor konusundaki ihtiyaç ve beklentilerinizi belediye yetkililerine rahatlıkla iletebiliyor musunuz? sorusuna ilişkin görüşleri ile cinsiyet değişkeni arasında 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki görülmemiştir. Yukarıda ifade edilen soruya verilen cevaplar açısından bay ve bayanlar arasında önemli bir görüş farklılığı yoktur.

Tablo 37. Halkın, belediyenin yapmış olduğu spor hizmetlerinden zamanında haberdar olma düzeyi.

Cinsiyet	Evet	Hayır	Toplam
Bay	1211 %41.07	1742 %59.09	2948
Bayan	686 %40.90	986 %58.79	1677
Toplam	1897	2728	4625

Belediyenin yapmış olduğu spor hizmetlerinden zamanında haberdar olunmasına ilişkin görüşler ile, cinsiyet değişkeni arasındaki ilişkiyi ortaya koyduğumuzda, iki değişken arasında 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişki yoktur. Yukarıda ifade edilen soruya verilen cevaplar açısından bay ve bayanlar arasında önemli bir görüş farklılığı yoktur.

Tablo 38. Halka göre, belediye bütçesinden spora ayrılan kaynaklara harcanması gereken alan.

Cinsiyet	Belediye bünyesindeki Spor kulübüne	Herkes için spor Alanlarına	Toplam
Bay	318 %10.78	2630 %89.21	2948
Bayan	185 %11.03	1492 %88.96	1677
Toplam	503	4122	4625

Belediyeler bütçelerinden spora ayırdıkları kaynakları, hangi alana en öncelikli harcaması gerekir? Sorusuna verilen cevapların cinsiyetler açısından dağılımını karşılaştırdığımızda; iki değişken arasında oldukça düşük olan bu değer 0, 05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişkiyi ifade etmemektedir. Yani adı geçen durum açısından araştırma örneklemindeki bay ve bayanların görüşleri benzerlik taşımaktadır.

Tablo 39. Belediyenin belli bir ücret karşılığı spor hizmeti sunması durumunda halkın yararlanma isteği.

Cinsiyet	Evet	Hayır	Toplam
Bay	1687	1256	2948
	%57.22	%42.77	
Bayan	952	730	1677
	%56.76	%43.23	
Toplam	2639	1986	4625

Tablo 39'daki cevaplar açısından bay ve bayanlar arasındaki farklılıkları ortaya koymakta bu bulgu anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Yani hem bay ve hem bayanların büyük kısmı bu belediyenin ücret karşılıklı spor hizmetinin yerine getirmesi durumunda, bu hizmetlerden faydalanmak istediklerini öne sürmektedir.

Tablo 40. Belediyenin spor hizmetleri getirmedeki başarısının, halkın siyasi tercihini etkileme durumu.

Cinsiyet	Pek çok	Çok	Orta	Az	Çok az	Toplam
Bay	804	658	621	502	354	2948
	%27.27	%22.32	%21.06	%17.02	%12.08	
Bayan	460	366	367	282	211	1677
	%27.42	%21.82	%21.88	%16.81	%12.58	
Toplam	1264	1024	988	784	565	4625

Belediyelerin spor hizmetlerindeki başarısı siyasi tercihleri etkileme durumu ile cinsiyet değişkeni arasındaki ilişkiyi ortaya koyduğumuzda sonuç anlamlı bir ilişkiyi ifade etmemektedir. İfade edilen soru açısından erkek ve bayanlar benzer görüşlere sahip olarak, büyük oranda bu konuda siyasi tercihlerinin etkilenebileceğini ifade etmişlerdir.

Tablo 41. Halka göre belediyelerin spor konusundaki görevini yerine getirebilme durumu.

Cinsiyet	Çok iyi	İyi	Orta	Kötü	Çok kötü	Toplam
Bay	452 %15.33	432 %14.65	778 %26.39	724 %24.55	563 %19.09	2948
Bayan	247 %14.72	248 %14.78	456 %27.19	398 %23.73	327 %19.49	1677
Toplam	699	680	1234	1122	890	4625

Tablo 41’de, bay ve bayanların verdikleri cevaba dayalı olarak sonuç anlamlı bir ilişkiyi ifade etmemektedir.Çünkü hem bay ve hem bayanlar belediyelerin konu ile ilgili görevlerin yeterince yerine getirebilmesine inanmamakta olup ve genelde bu durumu orta seviyede değerlendirmektedir.

Tablo 42. Belediyenin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden halkın faydalanma durumu.

Cinsiyet	Çok yeterli	Yeterli	Orta	Yetersiz	Çok yetersiz	Toplam
Bay	171 %5.80	248 %8.41	442 %14.99	993 %33.68	1102 %37.38	2948
Bayan	101 %6.02	146 %8.70	246 %14.66	563 %33.57	613 %36.55	1677
Toplam	272	394	688	1556	1715	4625

Tablo 42’de belirtilen cevapların cinsiyetler açısından karşılaştırılmasını sağlamak için gerçekleştirilen sonuç anlamlı bir farkı ortaya koymamıştır ve maalesef bireylerin çoğunluğu bu tesislerden faydalanamadıklarını savunmaktadır.

Tablo 43. Halkın, “belediyeler, spor hizmetlerini siyasi tercihlere veya politik kaygılara göre semtlere götürüyor.” Görüşüne katılımı.

Cinsiyet	Çok katılım	Katılım	Kararsızım	Katılmam	Hiç katılmam	Toplam
Bay	798 %27.06	942 %31.95	738 %25.03	296 %10.04	178 %6.07	2948
Bayan	418 %25.07	536 %32.15	440 %26.36	172 %10.31	97 %5.81	1667
Toplam	1216	1478	1178	468	275	4615

Belediyeler, spor hizmetlerini siyasi tercihlere veya politik kaygılara göre semtlere götürüp-götürmemesi ile, cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farkı ortaya koymamıştır. İki cinsiyet açısından yukarıda ifade edilen görüş açısından anlamlı farklılık yoktur.

Tablo 44. Spor tesislerinin yapımında, halkın aynı veya nakdi yardımda bulunma isteğinin dağılımı.

Cinsiyet	Evet	Hayır	Toplam
Bay	792 %26.96	2146 %72.89	2948
Bayan	486 %28.38	1201 %71.61	1677
Toplam	1278	3347	4625

Tablo 44’de, spor hizmetlerine aynı ve nakdi yardım yapma açısından hesaplanan değer oldukça anlamlı bir sonucu ifade etmektedir. Her iki grupta bu konuda önemli miktarda yardım yapmayı kabul etmemektedir.

5.4 Halkın, Yaş Durumuna Göre Belediyenin Spor Hizmetlerine İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması

Tablo 45. Spor yapan halkın spor tesisi tercih dağılımı.

Yaş grubu	Gençlik s.i.t	Üniversite-okul tesisleri	Kulüp-dernek tesisleri	Özel sektör. Tesisleri	Belediye tesisleri	Dağ-doğa ortamı	Spor kulüplerinde	Diğer	Toplam
20 Yaş-Altı	272	220	73	160	102	348	73	26	1275
	%21.33	%17.25	%5.72	%12.54	%7.98	%27.29	%5.72	%2.03	
21-30 Yaş	345	278	93	202	129	441	93	35	1616
	%21.34	%17.20	%5.75	%12.50	%7.98	%27.28	%5.75	%2.16	
31-40 Yaş	180	145	48	105	67	229	48	17	841
	%21.40	%17.24	%5.70	%12.48	%7.96	%27.22	%5.70	%2.02	
41-50 Yaş	144	116	39	85	54	184	39	14	675
	%21.33	%17.18	%5.77	%12.59	%8.00	%27.25	%5.77	%2.07	
50Yaş Üstü	47	37	14	30	16	60	12	5	218
	%21.55	%16.97	%6.04	%11.22	%7.33	%27.52	%5.50	%2.29	
Toplam	988	796	267	582	368	1262	265	97	4625

“Spor yapıyorsanız, bunu hangi tesislerde sürdürüyorsunuz?” Sorusuna ilişkin verilen cevaplarda yaş gruplarının görüşleri değerlendirildiğinde yaş grupları ile adı geçen soruya ilişkin cevaplar arasında anlamlı bir ilişki görülmemiştir. Bu konuda yaş gruplarının görüşleri farklılık göstermemektedir. Bireylerin verdikleri cevapların frekans ve yüzdeleri göz önüne alındığında; tüm yaş gruplarındaki bireyler daha çok dağ-doğa ortamını tercih ederken; en düşük seçimi dernek ve spor kulüpleri almıştır.

Tablo 46. Belediyenin, halkın boş zamanlarını spor hizmetleri sunarak değerlendirmesini sağlamada halka göre sorumluluk taşıma oranı.

Yaş grubu	Pek çok	Çok	Orta	Az	Çok az	Toplam
20 yaş-altı	382 %29.96	517 %40.56	191 %14.98	108 %8.47	77 %6.03	1275
21-30 yaş	491 %30.38	655 %40.53	240 %14.85	135 %8.35	97 %6.00	1616
31-40 yaş	254 %30.20	340 %40.42	121 %14.32	71 %8.46	51 %6.06	841
41-50 yaş	204 %30.22	274 %40.59	100 %14.81	57 %8.44	41 %6.07	675
50 yaşüstü	65 %29.81	89 %40.82	32 %14.67	18 %8.25	12 %5.54	218
Toplam	1396	1875	684	392	278	4625

Belediye, halkın boş zamanlarını spor hizmetleri sunarak değerlendirmesini sağlamada ne kadar sorumluluk taşıması gerektiği konusunda yaş gruplarına göre bir karşılaştırma yapıldığında; sonuç anlamlı bir ilişkiyi ifade etmemektedir, yani yaş grupları açısından ilgili soruya verilen cevaplar farklılık göstermemektedir. Farklılığın hangi yaş grupları ve hangi yönde olduğunu belirlemek için frekans ve yüzdelerle bakılmıştır. Bununla birlikte tüm gruplar spor hizmetleri konusunda belediyenin sorumluluğunun yüksek olduğu görüşüne sahiptir.

Tablo 47. Halka göre spor hizmeti getiren belediyenin prestijine etkisi.

Yaş grubu	P	Çok	Orta	Az	Çok az	Toplam
20yaş-altı	501 %39.29	453 %35.53	195 %15.29	70 %5.49	50 %3.92	1275
21-30 yaş	643 %39.78	574 %35.51	248 %15.34	88 %5.44	65 %4.02	1616
31-40 yaş	335 %39.83	298 %35.63	129 %15.33	46 %5.46	33 %3.92	841
41-50 yaş	268 %39.07	239 %35.45	103 %15.25	37 %5.48	27 %4	675
50yaşüstü	89 %40.82	80 %36.06	33 %15.13	12 %5.50	9 %4.12	218
Toplam	1836	1644	708	253	184	4625

Yukarıdaki soruya verilen cevaplar ile yaş grupları arasında anlamlı bir ilişki görülmemiştir. Bütün yaş gruplarına göre spor hizmetleri belediyenin prestijini artırmaktadır görüşüne hakimdir. Bu konuda yaş grupları arasında bir görüş farklılığı yoktur.

Tablo 48. Halkın, belediye-halk ilişkisinin geliştirilmesinde spor hizmetlerinin önemine inanma düzeyi.

Yaş Grubu	P	Ç	Orta	Az	Çok az	Toplam
20 Yaş-Altı	467 %36.85	394 %31.09	247 %19.48	122 %9.59	35 %2.76	1267
21-30 Yaş	596 %36.99	501 %31.09	314 %19.49	155 %9.62	43 %2.66	1611
31-40 Yaş	307 %36.98	258 %31.08	162 %19.51	80 %9.63	23 %2.77	830
41-50 Yaş	239 %36.88	202 %31.17	126 %19.44	63 %9.72	17 %2.62	648
50Yaş Üstü	79 %37.61	67 %31.90	43 %20.47	20 %9.52	6 %2.85	210
Toplam	1688	1422	892	440	124	4566

Belediye–Halk arasındaki ilişkinin geliştirilmesinde, spor hizmetlerinin önemine ilişkin yaş gruplarının görüşleri arasındaki farkı ortaya koymakta, sonuç, yaş değişkeni ile yukarıda ifade edilen soruya verilen cevaplar arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Bu konunun önemli olduğunu, en yüksek oranda 50 yaş üstü grubu savunmaktadır.

Tablo 49. Halkın, belediye spor tesislerinin özelleştirmesi fikrine katılım düzeyi.

Yaş	Çok Katılım	Katılım	Kararsızım	Katılmam	Hiç Katılmam	Toplam
20-Yaş Altı	179 %14.03	238 %18.66	261 %20.47	355 %27.84	231 %18.11	1275
21-30 Yaş	239 %14.78	308 %19.05	328 %20.29	446 %27.59	295 %18.25	1616
31-40 Yaş	123 %14.62	162 %19.26	173 %20.57	240 %28.53	154 %18.31	841
41-50 Yaş	96 %14.22	127 %18.81	136 %20.14	191 %28.29	124 %18.37	675
50-Yaş Üstü	31 %14.22	39 %17.88	49 %22.47	62 %28.44	38 %17.43	218
Toplam	668	874	947	1294	842	4625

Belediyelerin yaptırmış olduğu spor tesislerinin veya rekreasyon alanlarının işletmesinin özelleştirilmesi konusunda, yaş gruplarının görüşleri arasında anlamlı bir ilişki görülmemiştir. Yani ifade edilen durum açısından yaş gruplarının görüşleri farklılık göstermemekte olup ve tüm yaş grubu bu konuda heterojen (dağınık) bir görüşe sahipken, genelde spor tesislerinin özelleştirmesine karşı olmaktadır.

Tablo 50. Halkın, ‘belediyeler spor hizmetleri götürürken, halkın ihtiyaç, beklenti ve taleplerini göz önünde bulundurmalı’ görüşüne katılımı.

Yaş grubu	Çok katılım	Katılım	Kararsızım	Karşıyım	Çok karşıyım	Toplam
20-Yaş Altı	522 %40.94	502 %39.37	189 %14.82	51 %4	9 %0.70	1275
21-30 Yaş	664 %41.08	637 %39.41	240 %14.85	63 %3.89	11 %0.65	1616
31-40 Yaş	345 %42.02	331 %39.35	125 %14.86	33 %3.92	6 %0.71	841
41-50 Yaş	277 %41.03	266 %39.40	100 %14.81	26 %3.85	4 %0.60	675
50-Yaş ve Üstü	94 %40.11	88 %40.32	32 %14.67	9 %4.04	1 %0.49	218
Toplam	1902	1824	686	182	31	4625

Bu bulgu anlamlı bir farkı ifade etmektedir. Tüm yaş gruplarındaki bireyler spor hizmetlerinin götürülmesinde halkın beklenti ve ihtiyaçlarını dikkate alınması gerektiği görüşüne sahipken; bu beklenti 31-40 yaş gruptaki bireylerde daha yüksektir.

Tablo 51. Halkın, spor konusundaki ihtiyaç ve beklentilerini belediye yetkililerine iletebilme düzeyi.

Yaş grubu	Pek çok	Çok	Orta	Az	Çok az	Toplam
20-Yaş Altı	97 %7.60	153 %12	213 %16.70	265 %20.78	547 %42.90	1275
21-30 Yaş	122 %7.54	194 %12.01	270 %16.70	336 %20.79	693 %42.88	1616
31-40 Yaş	64 %7.60	101 %12.09	141 %16.76	175 %20.80	361 %42.92	841
41-50 Yaş	51 %7.55	81 %12	113 %16.74	140 %20.74	289 %42.81	675
50-Yaş ve Üstü	16 %7.33	27 %12.38	36 %16.51	46 %21.01	94 %43.11	218
Toplam	350	556	773	962	1984	4625

Bu sonuç, gruplar arasında anlamlı bir görüş farklılığın ifade etmemektedir. Bütün yaş grupları, ağırlıklı olarak bu konuda görüşlerini belediye yetkililerine rahatlıkla ifade edemediklerini belirtmişlerdir. Bu konuda en fazla olumsuz görüş, 50 yaş üstü gruplardaki bireyler sahiptir.

Tablo 52. Halkın, belediyenin yapmış olduğu spor hizmetlerinden zamanında haberdar olma düzeyi.

Yaş grubu	Evet	Hayır	Toplam
20 Yaş-Altı	523 %41.01	752 %58.99	1275
21-30 Yaş	663 %41.02	953 %58.97	1616
31-40 Yaş	345 %41.02	496 %58.97	841
41-50 Yaş	276 %40.88	399 %59.11	675
50 Yaş ve Üstü	89 %40.82	129 %59.17	218
Toplam	1897	2728	4625

Belediyenin yapmış olduğu spor hizmetlerinden haberdar olma konusunda yaş grupları açısından sonuç anlamlı bir fark ortaya koymamıştır. Bu konuda tüm yaş grupları benzer yönde görüşlere sahipken, 41-50 yaş ve 50 yaş üstü gruplar daha şikâyetçi gözükülmektedirler.

Tablo 53. Halka göre belediye bütçesinden spora ayrılan kaynaklara harcanması gereken alan.

Yaş grubu	Belediye bünyesindeki spor kulübüne	Herkes için spor alanlarına	Toplam
20 Yaş-Altı	139 %10.90	1136 %89.09	1275
21-30 Yaş	176 %10.89	1440 %89.10	1616
31-40 Yaş	92 %10.94	749 %89.06	841
41-50 Yaş	73 %10.81	602 %89.18	675
50 Yaş ve Üstü	24 %11.01	194 %88.99	218
Toplam	503	4122	4625

Bu sonuç 0, 05 manidarlık düzeyinde anlamlı olmamasına rağmen; bütün yaş gruplarındaki bireyler ağırlık olarak herkes için spor alanları yapılması fikrine sahiptir.

Tablo 54. Belediyenin belli bir ücret karşılığı spor hizmeti sunması durumunda halkın yararlanma isteği.

Yaş grubu	Evet	Hayır	Toplam
20 Yaş-Altı	728 %57.09	547 %42.90	1275
21-30 Yaş	922 %57.05	694 %42.94	1616
31-40 Yaş	480 %57.07	361 %42.92	841
41-50 Yaş	385 %57.03	290 %42.96	675
50 Yaş ve Üstü	124 %56.88	94 %43.11	218
Toplam	2639	1986	4625

Belediyenin belli bir ücret karşılığı spor hizmeti sunması durumunda, siz de bu hizmetlerden yararlanmak ister miydiniz? Sorusuna verilen cevapların yaş grupları açısından anlamlı bir fark ifade edilmemektedir. Bu konuda bütün yaş grupları benzer görüşlere sahiptir.

Tablo 55. Belediyenin spor hizmetleri getirmedeki başarısının, halkın siyasi tercihini etkileme durumu.

Yaş grubu	Pek çok	Çok	Orta	Az	Çok az	Toplam
20 Yaş-Altı	348 %27.29	282 %22.11	272 %21.33	216 %16.94	156 %12.23	1275
21-30 Yaş	441 %27.28	358 %22.15	345 %21.34	274 %16.95	197 %12.19	1616
31-40 Yaş	230 %27.34	186 %22.11	180 %21.40	143 %16.97	103 %12.24	841
41-50 Yaş	184 %27.25	149 %22.07	144 %21.33	114 %16.88	82 %12.14	675
50 Yaş ve Üstü	63 %27.89	49 %22.27	47 %21.45	37 %16.27	27 %12.08	218
Toplam	1264	1024	988	784	565	4625

Tablo 55’de görüldüğü gibi, bu sonuç 0, 05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir ilişkiyi ifade etmemektedir. Yani tüm yaş grupları, belediyenin spor hizmetlerindeki başarısının, kendi siyasi tercihlerini etkilediğini ifade etmişlerdir.

Tablo 56. Halka göre belediyelerin spor konusundaki görevini yerine getirebilme durumu.

Yaş grubu	Çok iyi	İyi	Orta	Kötü	Çok kötü	Toplam
20 yaş altı	193 %15.13	187 %14.66	340 %26.66	308 %24.15	245 %19.21	1275
21-30 yaş	244 %15.09	237 %14.66	431 %26.67	392 %24.25	311 %19.24	1616
31-40 yaş	127 %15.10	124 %14.74	225 %26.75	204 %24.25	162 %19.26	841
41-50 yaş	102 %15.11	99 %14.66	180 %26.66	164 %24.29	130 %19.25	675
50+	33 %15.13	33 %15.13	58 %26.60	53 %24.31	42 %19.26	218
Toplam	699	680	1234	1122	890	4123

Yukarıdaki soruya verilen cevaplar yaş değişkeni ile ilişkisine bakıldığında cevaplar ile yaş grupları arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Bu konudaki görüşler yaşlara göre farklılık göstermemektedir. Ayrıntılı olarak bakıldığında; bütün yaş grupları belediyelerin spor görevlerini orta ve kötü derecede yerine getirdiğini ifade etmektedir.

Tablo 57. Belediyelerin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden, halkın faydalanma durumu.

Yaş grubu	Çok yeterli	Yeterli	Orta	Yetersiz	Çok yetersiz	Toplam
20 yaş altı	75 %5.18	110 %8.62	190 %14.90	430 %33.72	472 %37.01	1275
21-30 yaş	95 %5.87	137 %8.47	240 %14.85	543 %33.60	599 %37.06	1616
31-40 yaş	50 %5.92	72 %8.56	125 %14.86	283 %33.65	312 %37.09	841
41-50 yaş	40 %5.92	57 %8.44	101 %14.92	227 %33.62	250 %37.03	675
50 ve üstü	12 %5.45	18 %8.25	32 %14.67	73 %33.48	82 %37.61	218
Toplam	272	394	688	1556	1715	4625

Belediyenin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden yeterince faydalanabiliyor musunuz? Sorusuna verilen cevapların yaşlara göre karşılaştırması yapıldığında, anlamlı bir ilişkiyi ifade etmemektedir. Yani bu konudaki görüş açısından yaş grupları arasında farklılık yoktur. Özellikle tüm gruplar, belediyenin semtlerde yaptırdığı tesislerden yeterince faydalanamadıklarını ifade etmişler.

Tablo 58. Halkın, “belediyeler, spor hizmetlerini siyasi tercihlere veya politik kaygılara göre semtlere götürüyor.” görüşüne katılımı.

Yaş grubu	Çok katılım	Katılım	Kararsızım	Karşıyım	Çok	Toplam
20 yaş altı	336	408	325	129	76	1275
	%26.35	%32.00	%25.49	%10.11	%5.96	
21-30 yaş	424	515	411	163	96	1610
	%26.33	%31.98	%25.52	%10.12	%5.96	
31-40 yaş	221	269	215	85	50	841
	%26.27	%31.98	%25.56	%10.10	%5.94	
41-50 yaş	177	215	171	68	40	671
	%26.37	%32.04	%25.48	%10.13	%5.96	
50 ve üstü	58	71	56	23	13	218
	%26.60	%32.56	%25.68	%10.55	%5.95	
Toplam	1216	1478	1178	468	275	4615

Belediyenin spor hizmetlerini siyasi görüş ve politik tercihlere göre götürüp götürmediği konusunda yaşlara göre görüşler karşılaştırıldığında; anlamlı bir ilişkiyi göstermemektedir. Bu konuda tüm yaş gurupları kısmen cevabını verirken, belediyeler spor hizmetlerini siyasi görüş ve politik tercihlere göre götürmektedir, görüşünü savunmaktadırlar.

Tablo 59. Halka göre, mahallelere spor hizmeti getirmesi gereken kuruluşlar.

Yaş grubu	Belediye	Milli	İl özel	Özel	Gençlik ve Valilik	Diğer	Toplam
20 yaş altı	489	180	----	85	461	35	24
	%38.35	%14.11		%6.66	%36.15	%2.74	%1.88
21-30 yaş	620	228	----	108	585	44	31
	%38.36	%14.10		%6.68	%36.20	%2.72	%1.91
31-40 yaş	323	118	----	56	304	23	16
	%38.40	%14.03		%6.65	%36.14	%2.73	%1.90
41-50 yaş	259	95	----	45	244	18	13
	%38.37	%14.07		%6.66	%36.14	%2.66	%1.92
50+	84	31	----	16	80	6	4
	%38.53	%14.22		%7.31	%36.69	%2.75	%1.83
Toplam	1775	652	----	310	1674	126	88
							4625

Cevapları yaş guruplarına göre karşılaştırdığımızda, anlamlı bir ilişki görülmemiştir. Araştırma sonuçları incelendiğinde, tüm yaş guruplarındaki bireyler ağırlıklı olarak bu hizmetleri belediyenin getirmesi gerektiği görüşüne sahiptir.

Bununla birlikte tüm yaş grupları, spor hizmetlerini Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinin de getirmesi gerektiğini savunmuşlardır.

Tablo 60. Halka göre, belediyenin spor hizmeti götürmesi gereken grupların dağılımı.

Yaş grubu	Çocuklar	Gençler	Bayanlar	Yaşlılar	Özürllüler	Diğer	Toplam
20 yaş altı	238 %18.66	542 %42.50	272 %21.33	128 %10.03	95 %7.45	-----	1275
21-30 yaş	303 %18.75	687 %42.51	344 %21.28	162 %10.02	120 %7.42	-----	1616
31-40 yaş	158 %18.78	358 %42.56	179 %21.28	84 %9.98	62 %7.37	-----	841
41-50 yaş	126 %18.66	287 %42.51	144 %21.33	68 %10.07	50 %7.40	-----	675
50+	41 %18.80	93 %42.66	47 %21.55	21 %9.63	16 %7.33	-----	218
Toplam	866	1967	986	463	343	-----	4625

Tablo 60'ta, yaş grupları arasında karşılaştırma yapıldığında, değişkenler arası anlamlı ilişki görülmemiştir. Bu soruya verilen cevaplar, genel olarak gençler seçeneğinde yoğunlaşmaktadır. Bu konuda tüm yaş gruplardaki bireyler, gençler seçeneğinden sonra büyük oranda bayanlar seçeneğinde ikinci sırada değerlendirilmiştir.

Tablo 61. Spor tesislerinin yapımında, halkın aynı veya nakdi yardımda bulunma isteğinin dağılımı.

Yaş grubu	Evet	Hayır	Toplam
20 yaş altı	339 %26.57	936 %73.41	1275
21-30 yaş	430 %26.60	1186 %73.39	1616
31-40 yaş	224 %26.63	617 %73.36	841
41-50 yaş	180 %26.66	495 %73.33	675
50+	58 %26.60	160 %73.40	218
Toplam	1278	3347	4625

Verilen cevapları X^2 tekniği ile analiz edildiğinde; anlamlı bir farklılık ortaya çıkarmıştır. Bu konuda bütün yaş grupları yardım yapmak istemediklerini ifade etmiştir. Yardım değişkeni açısından yaş grupları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir.

5.5. Halkın, Meslek Durumuna Göre Belediyenin Spor Hizmetlerine İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması

Tablo 62. Spor yapan halkın mekan tercihi.

Meslek	G.S.İ. Mtid. Tesisleri	Kulüp- Dernek Tes.	Belediye Tes.	Spor Kulüp.	Üniv.-Okul Tes.	Özel Sektör Tes.	Dağ-Doğa Ort.	Diğer	Toplam
Memur	238 %21.09	65 %5.72	90 %7.97	63 %5.58	197 %17.44	141 %12.05	308 %27.27	22 %1.95	1128
İşçi	42 %12.62	20 %6.00	26 %7.80	17 %5.10	58 %17.40	72 %21.42	91 %27.29	7 %2.10	333
Öğrenci	319 %18.79	97 %5.71	136 %8.01	97 %5.71	452 %26.62	214 %12.59	352 %20.72	26 %1.59	1697
Ev Hanımı	84 %21.59	22 %5.65	31 %7.96	24 %6.16	61 %15.68	49 %12.59	108 %27.74	10 %2.57	389
İşsiz	73 %21.54	19 %5.62	27 %7.96	19 %5.63	53 %15.68	43 %12.71	91 %26.90	13 %3.81	338
Esnaf	76 %21.31	21 %5.86	28 %7.84	23 %6.46	27 %7.58	75 %21.06	97 %27.24	9 %2.51	356
Çiftçi	23 %22.79	6 %6.18	8 %8.24	5 %5.15	14 %14.43	12 %12.57	26 %26.80	3 %3.01	97
Öz.Sektör	63 %21.97	17 %5.92	22 %7.62	17 %5.91	24 %8.36	66 %22.84	79 %27.42	7 %2.43	287
Toplam	918	267	368	265	776	642	1292	97	4625

Tablo 62’de, sporun hangi tesislerde sürdürüldüğüne ilişkin soruya verilen cevapların dağılımına bakıldığında, meslek değişkenine göre anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Meslek grupları farklı tesislerde spor aktivitelerini gerçekleştirmektedir. En fazla tercih edilen alan dağ-doğa ortamıdır. Bununla birlikte esnaf, dağ doğa, özel sektör ve Gençlik Ve Spor Genel Müdürlüğü tesislerini

tercih etmekte; öğrenciler ise daha çok üniversite-okul tesislerinde, işçi grubu dağ-
doğa ve özel sektör tesislerinde daha fazla spor aktivitesi gerçekleştirmektedir.

Tablo 63. Belediyenin, halkın boş zamanlarını spor hizmetleri sunarak
değerlendirmesini sağlamada halka göre sorumluluk taşıma oranı.

Meslek	Pek çok	Çok	Orta	Az	Çok az	Toplam
Memur	342 %30.43	476 %42.29	174 %15.02	93 %8.42	43 %3.81	1128
İşçi	98 %29.42	132 %39.63	53 %15.91	29 %8.70	21 %6.30	333
Öğrenci	518 %30.54	702 %42.11	262 %15.04	144 %8.47	81 %4.77	1697
Ev hanımı	123 %31.61	151 %38.81	58 %14.91	33 %8.48	24 %6.16	389
İşsiz	100 %29.58	130 %38.46	51 %15.08	29 %8.57	28 %8.28	338
Esnaf	105 %29.49	144 %40.44	53 %14.88	31 %8.70	23 %6.40	356
Çiftçi	26 %26.80	13 %13.40	33 %34.02	8 %8.24	17 %17.52	97
Özel sektör	82 %28.57	110 %38.32	42 %14.63	23 %8.01	30 %10.45	287
Toplam	1396	1855	704	392	278	4625

Belediye, halkın boş zamanlarını spor hizmetleri sunarak değerlendirmesini sağlamada, sizce ne kadar sorumluluk taşınmalıdır? sorusuna verilen cevapların meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında, bu sonuç anlamlı bir ilişki ve bunun meslek grupları arasında farkı ifade etmemektedir. Bu konuda çiftçiler orta ve diğer diğer meslek grupları pek çok ve çok seçeneğinde yoğunlaşmıştır.

Tablo 64. Halka göre spor hizmeti getiren, belediyenin prestijine etkisi.

Meslek	Pek çok	Çok	Orta	Az	Çok az	Toplam
Memur	482 %42.33	371 %32.89	170 %15.07	62 %5.49	43 %3.81	1128
İşçi	130 %38.92	120 %35.92	51 %15.26	19 %5.68	14 %4.09	334
Öğrenci	628 %37.01	668 %39.36	245 %14.43	90 %5.30	66 %3.89	1697
Ev hanımı	151 %38.81	137 %35.21	64 %16.54	21 %5.39	16 %4.11	389
İşsiz	135 %39.94	118 %34.91	50 %14.79	21 %6.21	14 %4.13	338
Esnaf	142 %39.88	124 %34.81	55 %15.44	20 %5.61	15 %4.21	356
Çiftçi	42 %43.29	32 %32.98	15 %15.46	5 %5.49	3 %3.09	97
Özel sektör	116 %40.41	92 %32.01	54 %18.61	15 %5.22	10 %3.48	287
Toplam	1826	1661	704	253	181	4625

Belediyenin size spor hizmeti getirmesi, gözünüzde o belediyenin prestijini hangi oranda artırır? Sorusuna verilen cevapların mesleklerle olan ilişkisi, analiz edilmiştir ve sonuç olarak anlamlı bir ilişkiyi ifade etmemektedir. İlişkinin yönünü ortaya koymak amacıyla yüzelere bakıldığında; meslek gruplarına göre spor hizmetlerinin getirilmesi belediyenin prestijini artırmaktadır. Bu konuda öğrenci grubu çok seçeneğinde yoğunlaşırken; diğer meslek grupları, pek çok seçeneğinde yoğunlaşmaktadır.

Tablo 65. Halkın, belediye-halk ilişkisinin geliştirilmesinde spor hizmetlerinin önemine inanma düzeyi.

Meslek	Pek çok	Çok	Orta	Az	Çok az	Toplam
Memur	410 %36.67	345 %30.85	224 %20.03	110 %9.83	26 %2.32	1118
İşçi	143 %42.94	93 %27.92	63 %18.91	27 %8.10	12 %3.06	333
Öğrenci	616 %36.95	516 %30.95	333 %19.97	158 %9.47	44 %2.63	1667
Ev hanımı	141 %36.24	120 %30.84	78 %20.09	42 %10.79	13 %3.34	389
İşsiz	121 %36.77	102 %31.00	66 %20.06	31 %9.42	9 %2.73	329
Esnaf	121 %33.98	106 %29.77	65 %18.25	36 %10.11	10 %2.80	356
Çiftçi	36 %37.11	30 %30.92	18 %18.55	10 %10.13	3 %3.09	97
Özel sektör	100 %36.05	80 %28.76	50 %18.05	26 %9.38	7 %2.52	277
Toplam	1688	1422	892	440	124	4566

Tablo 65'e bakıldığında, verilen cevaplar pek çok ve çok seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Ayrıca mesleklerin görüşleri arasında çok farklar gözükmemektedir ve tüm gruplara göre belediye-halk arasındaki ilişkilerin güçlenmesinde, spor hizmetleri çok yüksek bir etkiye sahiptir.

Tablo 66. Halkın, belediyeye ait spor tesislerinin özelleştirilmesi fikrine katılımı.

Meslek	Çok	Katılırim	Kararsızım	Katılmam	Hiç	Toplam
Memur	163 %14.45	214 %18.97	231 %20.47	316 %28.01	204 %18.08	1128
İşçi	49 %14.71	63 %18.91	68 %20.42	93 %27.92	60 %18.01	333
Öğrenci	243 %14.31	321 %18.91	347 %20.44	475 %28.01	311 %18.29	1697
Ev hanımı	57 %14.65	74 %19.02	80 %20.56	109 %28.02	69 %17.73	389
İşsiz	48 %14.20	64 %18.93	69 %20.41	94 %27.81	63 %18.63	338
Esnaf	52 %14.60	67 %18.92	73 %20.50	100 %28.08	64 %17.97	356
Çiftçi	14 %14.43	18 %18.55	20 %20.61	27 %27.83	18 %18.55	97
Özel sektör	42 %14.63	53 %18.46	59 %20.55	80 %27.87	53 %18.46	287
Toplam	668	874	947	1294	842	4625

Belediyelerin yaptırmış olduğu spor tesislerinin veya rekreasyon alanlarının işletilmesi, özelleştirilmesi konusunda verilen cevaplar, meslek gruplarının görüşlerine göre analiz edilmiştir. Meslek grubu değişkeni ile verilen cevaplar arasındaki ilişkiden ortaya çıkan sonuç oldukça anlamlı bir ilişkiyi göstermemektedir. Yani, meslek gruplarının bu konudaki bakış açıları birbirlerinde farklılık göstermemektedir. Ayrıntılı olarak frekans ve yüzdelerle baktığımızda, tüm meslek grupları özelleştirmeye karşı olduklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 67. Halkın, spor konusundaki ihtiyaç ve beklentilerini belediye yetkililerine iletebilme düzeyi.

Meslek	Pek çok	Çok	Orta	Az	Çok az	Toplam
Memur	87	135	188	216	502	1128
	%7.71	%11.96	%16.66	%19.14	%44.50	
İşçi	26	40	56	69	142	333
	%7.80	%12.01	%16.81	%20.72	%42.62	
Öğrenci	125	203	283	367	719	1697
	%7.36	%11.96	%16.67	%21.62	%42.36	
Ev hanımı	32	47	65	80	165	389
	%8.22	%12.08	%16.70	%20.56	%42.41	
İşsiz	26	40	56	68	148	338
	%7.69	%11.83	%16.56	%20.11	%43.78	
Esnaf	27	42	59	72	156	356
	%7.58	%11.79	%16.57	%20.22	%43.82	
Çiftçi	8	11	18	20	40	97
	%8.24	%11.34	%18.51	%20.61	%41.23	
Özel sektör	19	38	48	70	112	287
	%6.62	%13.14	%16.72	%24.31	%39.08	
Toplam	350	556	773	962	1984	4625

“Spor konusundaki ihtiyaç ve beklentilerinizi belediye yetkililerine rahatlıkla iletebiliyor musunuz?” sorusuna ilişkin cevapların meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında, bu konudaki cevaplarla meslekler arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermemektedir. Meslek grupları bu duruma ilişkin farklı görüşlere sahip değildir. Bu konuda en fazla şikayetçi olan gruplar, memur, işsiz ve esnaflardır.

Tablo 68. Halkın, belediyenin yapmış olduğu spor hizmetlerinden zamanında haberdar olma düzeyi.

Meslek	Evet	Hayır	Toplam
Memur	461 %40.86	667 %59.13	1128
İşçi	135 %40.54	198 %59.45	333
Öğrenci	695 %40.95	1002 %59.04	1697
Ev hanımı	159 %40.87	230 %59.13	389
İşsiz	138 %40.82	200 %59.18	338
Esnaf	149 %41.85	207 %58.14	356
Çiftçi	39 %40.20	58 %59.79	97
Özel sektör	121 %42.16	166 %57.83	287
Toplam	1897	2728	4625

Tablo 68' e bakıldığında, belediyenin yapmış olduğu hizmetlerden zamanında haberdar olma durumu açısından meslek gruplarının görüşleri arasında anlamlı bir ilişki gözükmemektedir. Araştırmaya katılan bireylerin çoğunluğu, zamanında haberdar olmadıklarını ve bu konuda şikayetçi olduklarını ifade etmektedir.

Tablo 69. Halka göre, belediye bütçesinden spora ayrılan kaynaklara harcanması gereken alan.

Meslek	Belediye Bünyesinde Spor	Herkes İçin Spor	Topla
Memur	101 %8.98	1027 %91.01	1128
İşçi	32 %9.60	301 %91.30	333
Öğrenci	213 %12.55	1484 %87.34	1697
Ev hanımı	42 %10.89	347 %89.10	389
İşsiz	32 %9.46	306 %91.44	338
Esnaf	40 %11.23	316 %88.76	356
Çiftçi	8 %8.29	89 %91.61	97
Özel sektör	35 %12.19	252 %87.71	287
Toplam	503	4122	4625

Belediyelerin bütçelerinden spora ayırdıkları kaynakları, hangi alana en öncelikli harcaması gerektiği konusunda yapılan analizlere dayalı bütün meslek grupları ‘herkes için spor alanları’ yapımına harcaması gerektiği görüşüne sahiptir. Meslek grupları arasındaki farka baktığımızda; bu durumu en fazla, çiftçi, işsiz, işçi ve memur grubu savunmaktadır.

Tablo 70. Belediyenin spor hizmetleri getirmedeki başarısının, halkın siyasi tercihini etkileme durumu.

Meslek	Pek çok	Çok	Orta	Az	Çok az	Toplam
Memur	308 %27.30	250 %22.16	243 %21.54	191 %16.93	136 %12.05	1128
İşçi	91 %27.32	73 %21.92	72 %21.62	53 %15.91	44 %13.21	333
Öğrenci	464 %27.34	377 %22.21	357 %21.03	299 %17.60	200 %11.78	1697
Ev hanımı	106 %27.24	85 %21.85	84 %21.57	66 %16.96	48 %12.33	389
İşsiz	93 %31.36	76 %22.47	73 %21.59	57 %16.84	39 %11.53	338
Esnaf	97 %27.24	78 %21.91	77 %21.61	60 %16.85	44 %12.34	356
Çiftçi	26 %26.80	22 %22.64	20 %20.61	16 %16.49	13 %13.40	97
Özel sektör	79 %27.95	63 %21.93	62 %21.56	42 %14.63	41 %14.28	287
Toplam	1264	1024	988	784	565	4625

Belediyenin spor hizmetlerindeki başarısının bireylerin siyasi tercihleri üzerindeki etkilerine meslek grupları açısından baktığımızda, belediyenin sportif amaçlı hizmetleri, bütün meslek gruplarının siyasi tercihlerini belirli ölçüde etkilemektedir. Bu konudaki en fazla etkilenmenin işsiz grubunda olduğu görülmektedir.

Tablo 71. Halka göre, belediyelerin spor konusundaki görevini yerine getirebilme durumu.

Meslek	Çok iyi	İyi	Orta	Kötü	Çok kötü	Toplam
Memur	170 %15.07	167 %14.80	296 %26.24	273 %24.20	222 %19.68	1128
İşçi	50 %15.01	47 %14.11	86 %25.82	80 %24.02	70 %21.02	333
Öğrenci	257 %15.14	248 %14.60	448 %26.39	411 %24.19	333 %19.62	1697
Ev hanımı	59 %15.16	55 %14.13	114 %29.30	93 %23.90	68 %17.47	389
İşsiz	51 %15.08	53 %15.68	88 %26.03	83 %24.55	63 %18.63	338
Esnaf	54 %15.16	53 %14.87	96 %26.96	87 %24.43	66 %18.53	356
Çiftçi	15 %15.46	14 %14.43	26 %26.80	23 %23.71	19 %19.58	97
Özel sektör	43 %14.98	43 %14.98	80 %27.87	72 %25.08	49 %17.07	287
Toplam	699	680	1234	1122	890	4625

Belediyelerin spora ilişkin görevlerini hangi seviyede yerine getirdiği konusundaki cevapları meslek gruplarına göre analiz ettiğimizde, veriler yüksek bir ilişkiye işaret etmemektedir. Bu konuda bütün meslek grupları arasında görüş benzerlikleri vardır. Tüm gruplar bakımından, belediye bu görevini orta ve yetersiz durumda yerine getirmektedir.

Tablo 72. Belediyenin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden halkın faydalanma durumu.

Meslek	Çok yeterli	Yeterli	Orta	Yetersiz	Çok yetersiz	Toplam
Memur	66	95	152	394	421	1128
	%5.88	%8.42	%13.47	%34.91	%37.31	
İşçi	18	26	48	118	123	333
	%5.40	%7.80	%14.41	%35.43	%36.93	
Öğrenci	98	134	231	606	628	1697
	%5.77	%7.89	%13.61	%35.71	%37.00	
Ev hanımı	24	32	51	138	144	389
	%6.16	%8.22	%13.11	%35.47	%37.01	
İşsiz	21	36	48	108	125	338
	%6.21	%10.62	%14.20	%31.95	%36.98	
Esnaf	20	34	47	123	132	356
	%5.61	%9.55	%13.20	%34.55	%37.07	
Çiftçi	6	8	15	32	36	97
	%6.18	%8.24	%15.46	%32.97	%37.11	
Özel sektör	19	29	66	67	106	287
	%6.62	%10.09	%23.44	%22.89	%36.93	
Toplam	272	394	688	1556	1715	4625

Belediyenin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden yeterince faydalanabiliyor musunuz? sorusuna verilen cevapların meslek gruplarına göre dağılımına bakıldığında, meslek grupları arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır. Bütün meslek grupları, yararlanamadıklarını ifade etmekle birlikte, bu konuda özel sektör gurubu, kısmen orta seviyede yararlandığını ifade etmiştir.

Tablo 73. Halkın, “belediyeler, spor hizmetlerini siyasi tercihlere veya politik kaygılara göre semtlere götürüyor.” görüşüne katılımı.

Meslek	Çok	Katılırim	Kararsızım	Katılmam	Hiç	Toplam
Memur	297	363	288	114	66	1128
	%26.32	%32.18	%25.52	%10.10	%5.85	
İşçi	88	105	84	33	20	330
	%26.66	%31.81	%25.45	%10	%6.06	
Öğrenci	446	545	432	176	95	1694
	%26.32	%32.17	%25.50	%10.38	%5.60	
Ev hanımı	102	123	98	39	23	385
	%26.49	%31.94	%25.45	%10.12	%5.97	
İşsiz	89	108	84	34	23	338
	%26.33	%31.95	%24.85	%10.05	%6.80	
Esnaf	92	114	91	35	24	356
	%25.84	%32.02	%25.56	%9.83	%6.74	
Çiftçi	26	30	25	9	7	97
	%26.80	%30.92	%25.77	%9.27	%7.21	
Özel sektör	76	90	76	28	17	287
	%26.48	%31.35	%26.48	%9.75	%5.92	
Toplam	1216	1478	1178	468	275	4615

Belediyeler, spor hizmetlerini siyasi tercihlere veya politik kaygılara göre semtlere götürüp götürmediği konusunda, meslek gruplarına göre analizler yapıldığında, sonuç olarak meslek grupları arasındaki görüş farklarını ortaya koymamaktadır. Gruplar kısmen katılmakta olup; belediyelerin, spor hizmetlerini siyasi tercihlerine göre semtlere götürdüğünü ifade etmişlerdir.

Tablo 74. Halka göre, belediyenin spor hizmeti götürmesi gereken grupların dağılımı.

Meslek	Çocuklar	Gençler	Bayanlar	Yaşlılar	Öz	Diğer	Toplam
Memur	211 %18.70	480 %42.55	240 %21.27	113 %10.01	84 %7.44	0 0%	1128
İşçi	62 %18.61	140 %42.04	71 %21.32	34 %10.21	26 %7.80	0 0%	333
Öğrenci	318 %18.73	727 %42.82	361 %21.27	166 %9.78	125 %7.36	0 0%	1697
Ev hanımı	73 %18.76	165 %42.41	84 %21.59	39 %10.01	28 %7.19	0 0%	389
İşsiz	63 %18.62	144 %42.60	73 %21.59	34 %10.04	24 %7.10	0 0%	338
Esnaf	78 %21.91	139 %39.03	75 %21.06	36 %10.11	28 %7.84	0 0%	356
Çiftçi	16 %16.49	47 %48.41	17 %17.52	10 %10.30	7 %7.21	0 0%	97
Özel sektör	45 %15.97	125 %43.05	65 %22.64	31 %10.80	21 %7.31	0 0%	287
Toplam	866	1967	986	463	343	.....	4625

Belediyenin, spor hizmetlerini mutlaka götürmesi gereken hedef kitle hangisi olması gerektiği konusundaki cevapları meslek gruplarına göre analiz ettiğimizde, bu bulgu, oldukça anlamlı bir ilişkiyi göstermektedir. Bu konuda, bütün meslek grupları ağırlıklı olarak gençler cevabını vermiştir. Ayrıca bu seçeneği çiftçi grubu daha fazla oranda savunmaktadır. Esnaf grubu bu konuda, ikinci sırada kısmen çocuk ve ev hanımlarına da spor hizmetlerinin verilmesini savunurken; diğer meslek grupları ise büyük oranda, gençlere ve ev hanımlarına yönelik spor hizmetlerinin yürütülmesi gerektiği görüşüne sahiptir.

Tablo 75. Spor tesislerinin yapımında, halkın ayni veya nakdi yardımında bulunma isteğinin dağılımı.

Meslek	Evet	Hayır	Toplam
Memur	300 %26.59	828 %73.41	1128
İşçi	82 %24.62	251 %75.38	333
Öğrenci	418 %24.63	1279 %75.37	1697
Ev hanımı	111 %28.53	278 %71.47	389
İşsiz	83 %24.55	255 %75.45	338
Esnaf	142 %39.88	214 %60.12	356
Çiftçi	24 %24.74	73 %75.26	97
Özel sektör	118 %41.11	169 %58.89	287
Toplam	1278	3347	4625

Spor tesisleri için gerekli ayni ve nakdi yardımın yapılması konusunda, meslek gruplarının vermiş oldukları cevaplara dayalı olarak hesaplanan değer, anlamlı bir ilişkiyi göstermektedir. Bütün meslek grupları bu konuda gerekli yardımda bulunmamayı ifade etmekle birlikte; buna karşın özel sektör ve esnaf grupları kısmen yardımda bulunmak istediklerini ifade etmiştir.

6. TARTIŞMA

Yerel yönetimler, ulusal sınırlar içerisindeki değişik büyüklüklerdeki topluluklarda yaşayan insanların, ortak ve yerel nitelikteki gereksinimlerini karşılamak amacıyla kurulan ve hukuk düzeni içerisinde oluşturulmuş olan anayasal kuruluşlardır. Bu nedenle yerel halkın gereksinim ve beklentilerine daha uygun ve daha etkili bir düzeyde yanıt verebilme özellikleri ile çağdaş ve demokratik bir yönetim yapısının vazgeçilmez unsurları arasında belediyeler önemli bir yer almaktadır.

Mahalli idareler ise, belirli bir coğrafi alanda yaşayan yerel topluluğun ortak ihtiyaçlarını karşılamak üzere, karar organları yerel halkça seçilen, yasalarla belirlenmiş görev ve yetkilere sahip, özel gelir, bütçe ve personeli olan kamu tüzel kişileridir. Mahalli idareler, bütün ülkelerde kamu yönetiminin önemli ve vazgeçilmez unsurudur. Mahalli yönetimlerin karar organlarının seçimle iş başına gelmeleri, onlara demokratik ve özerk kuruluşlar niteliği kazandırmaktır (4).

Konumuzun esasını teşkil eden belediyeler, genel olarak yerel ortak ihtiyaçları karşılamak üzere kurulmuş mahalli idare birimleridir.

Belediyelere kanunlarda verilen birçok görevin yanında, halkın spor ihtiyacını karşılamak konusunda da önemli görevler verilmiştir. Çeşitli kanunlarda belirtilen spor hizmetleri ile ilgili görevleri yerine getirmeye çalışan belediyeler, halkın beklenti ve isteklerini de değerlendirmelidir.

Bu çalışmayla İran da Ardabil belediyesine bağlı halkın yerel yönetimlerden spor hizmetleri konusunda beklentilerin ortaya koymak, mevcut konularda mahalli idarelere verilen sporla ilgili görevler ışığında, belediyelerin sporla ilgili neler yapması gerektiği konusunda beklentileri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaç

doğrultusunda halkın yerel yönetimlerden spor hizmetleri konusunda beklentileri konusunda öneriler geliştirilmeye çalışılmıştır.

Bireyler, “günümüzde kent insanının doğal hareket ihtiyacının karşılanması bir problem haline gelmiştir” görüşünü (%77.2) savunmaktadırlar. (Tablo 4) Kent yaşamı içerisinde doğal hareket ihtiyacının bir problem olarak görülmesi Çobanve Kurtoglu'nun çalışmalarının sonuçlarında da görülmüştür (1, 7).

Spor yapma konusunda Tablo 45 incelendiğinde, yaş açısından baktığımızda bireyler daha çok dağ-doğa ortamını tercih ederken (%27.5), meslek gruplarına göre ağırlıklı olarak tercih edilen alan, dağ-doğa ortamıdır (Tablo 62). Bununla birlikte, işçiler daha çok dağ-doğa ve özel sektör ortamında spor yapmayı seçerek; esnaflar dağ-doğa, özel sektör ve Gençlik Ve Spor Genel Müdürlüğü tesislerini tercih etmekte; öğrenciler ise daha çok üniversite-okul tesislerinde daha fazla spor aktivitesi gerçekleştirmektedir.

İnsanların sportif ilgilerinde sağlığa olan düşkünlükleri, yeni sağlık bilincinin gelişmesi, kendi kendini tanıma isteği ile değerlerdeki değişimler etkili olmaya başlamıştır. Nitekim teknoloji insanları daha az çalışmaya sevk etmektedir. Bu durumda boş zaman özgürlüğüne kavuşan insanın yalnızca iş biçimleri değil, boş zaman etkinlikleri, hobiler, oyun ve farklı sportif branşları sürekli çeşitlendirilmektedir. Bunların türleri ve katılım biçimleri sürekli çoğalmaktadır. İnsanların doğal hareket ihtiyacını bir problem olarak görmesi, elbette ki belediyeleri de ilgilendiren bir durumdur. Belediyelerin bu problemi çözecek tedbirleri alması, halkın beklentisidir (26). Bu konuda belediyeler çeşitli birimler oluşturmalıdır. Bunun için mevcut yasa ve yönetmeliklerde uyumluluk sağlayan değişiklikler ve kolaylıklar gerekiyor.

Araştırma örneklemini, Tablo 6 da incelendiğinde aktif spor yapanların (%36.28), televizyon izlemekte olanların (%33.81), ailesi ile birlikte zaman geçiren (%30.96), spor müsabakalarını izleme etkinlikleri (%26.94), boş zaman faaliyeti olarak yoğunlukla dikkat çekmektedir. Boş Zaman Kişinin bütün zorunluluklarından kurtulduğu ve kendi isteği ile seçeceği bir faaliyetle uğraşacağı zamandır. Boş zaman, uyumak, yemek yemek, vücut temizliği yapmak, fakülteye gidip gelmek, ders veya bir işte çalışmak dışında kalan vakittir. Boş vakit” çalışmaya, aile ve toplumsal yükümlülükler dışında kalan ve rahatlama, eğlence, veya bilgimizi artırmak gayesiyle isteğimizle geri döneceğimiz bir aktivite (6). Bu sonuçlar Kurtoğlunun çalışmasıyla paralellik göstermektedir (7).

Araştırma bulgularına göre, belediyeler, halka spor hizmetleri götürülmesi konusunda büyük oranda sorumluluk taşımaktadır (tablo8). Belediyenin spor hizmetlerinde ne kadar sorumluluk taşıması gerektiğine ilişkin, bay ve bayan görüşleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur (Tablo 31). Yaş grupları açısından, Tablo 46 incelendiğinde belediyenin sorumluluk konusunda belediyenin sorumluluğunun yüksek olduğu görüşüne sahiptir. Mesleklere göre bu konuda, Tablo 63’de çiftçiler orta; diğer gruplar ise pek çok ve çok seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Belediyelere diğer görevlerinin yanında sporla ilgili görevler de verilmiştir. Bu sonuçlar Çoban ve Kurtoğlu çalışmalarının sonuçlarında da görülmüştür (1, 7).

Tablo 9’daki bulgulara göre belediyenin sağladığı spor hizmetleri, yerel yönetimlerin prestijini büyük oranda (%75.33) artırmaktadır. Bu konuda erkek ve bayanlar benzer görüşlere sahiptir (Tablo 32). Bütün yaş gruplarına göre spor hizmetleri belediyenin prestijini artırmaktadır. Ayrıca yaş grupları arasında bir görüş farklılığı yoktur (Tablo 47). Meslek gruplarına göre spor hizmetlerinin getirilmesi belediyenin prestijini

artırmaktadır. Bu konuda öğrenci grubuna göre bu durum büyük oranda belediyenin prestijini çok derecede artırırken; diğer meslek gruplarına göre ise, büyük oranda prestijini pek çok artırmaktadır (Tablo 64). Bu sonuçlar Çoban'ın çalışmasında elde edilen sonuçlarla paralellik göstermiştir (1) . Konu halkla ilişkiler açısından ele alındığında, belediyeler fonksiyonları gereği, halkla en fazla içi içe olması gereken kuruluşlardır. Bu noktadan baktığımızda, verilen hizmetlerin belediyenin prestijini olumlu yönde etkilediği görülmektedir.

Örnekteki bireylere göre, belediye–halk arasındaki ilişkinin geliştirilmesinde, “spor hizmetleri” önemli bir yere sahiptir (tablo10). Araştırmamızdaki bu sonuçlar Çoban ve Kurtoğlu'nun çalışmalarında da görülmektedir (1, 7). Bu konuda, bay ve bayanlar arasında anlamlı bir görüş farklılığı yoktur (Tablo 33). Bu konunun önemli olduğunu Tablo 48'de, en yüksek oranda 50 yaş üstü grup savunmaktadır. Ayrıca mesleklerin görüşleri arasında farklılıklara baktığımızda işçi grubu bu etkiyi daha yüksek oranda değerlendirirken, diğer meslek gruplarına göre ilişkilerin güçlenmesinde spor yüksek bir etkiye sahiptir (Tablo 65). Belediye halk arasındaki ilişkinin geliştirilmesinde, halkla ilişkiler açısından spor hizmetlerinin önemli bir yeri olduğu görülmektedir.

Belediyenin semtlere hangi spor tesisinin getirmesi konusunda Tablo 11'de belirtildiği gibi, en yüksek oranı yürüyüş parkurları (%40.47), çocuk oyun alanları (%35.32), koşu parkurları (%30.01), yüzme havuzu (%27.15), tenis kortları (%24.25) ile açık futbol sahası (19.13) almıştır. Bir kamu kuruluşu olan belediyenin, halkın beklenti ve taleplerini göz önünde bulundurarak götüreceği spor tesisleri, hem verimlilik açısından, hem de halkla olan bütünlük açısından önemlidir. Spor tesislerinin işletilmesinin özelleştirilmesi konusunda, bireylerin genel olarak bu

görüŖe katılmamaktadırlar (Tablo 12). Bay ve bayanlar arasında önemli miktarda bir görüş farklılığı yoktur (Tablo 34).

Yaş gruplarına göre tüm yaş grupları, anlamlı bir fark ifade etmemektedir ve genel olarak bu hizmetlerin özelleştirmesine karşı olduklarını ifade etmişlerdir, yani ağırlıklı olarak tüm yaş gruplarındaki bireyler bu konuda özelleştirmeye karşı olduklarını göstermektedirler. Meslekler açısından ise, tüm meslek grupları kısmen özelleştirmeye karşı görüş ifade etmişlerdir (Tablo 66). Bu sonuçlar Çoban'ın çalışmasında gözükmekte olup ve bireylerin çoğunluğu bu konuda kararsız olduklarını ifade etmişlerdir (1). Bazı belediye hizmetlerini görmek üzere, şirketler ve vakıflar kurulmakta ve bunların sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Kentsel hizmetlerin özel sektör eliyle, yerel yönetimlerin genellikle önemli kaynak tasarrufu sağladığı görülmekte olsada, spor hizmetleri konusunda, belediyelerden rekabet dışı bir ortamda hizmet üretmesini isteyen halkın, özelleştirme konusunda olumsuz görüş taşıdığı görülmüştür ve bu konuda belediyelerin halkın görüşleri doğrultusunda hareket etmesinde fayda vardır, çünkü özelleştirme konusu ülkemizde henüz sağlıklı ve doğru bir işleyiş bulunmamaktadır (1).

Tablo 13'deki bireylere göre belediyeler spor hizmetlerini götürürken, halkın ihtiyaç, beklenti ve taleplerini göz önünde bulundurmalıdır (%80.55). Bu konuda, bay ve bayanlar arasında önemli bir görüş farklılığı yoktur. Tüm yaş gruplarındaki bireyler, spor hizmetlerinin götürülmesinde halkın beklenti ve ihtiyaçlarını dikkate alınması gerektiği görüşüne sahipken; bu beklenti, 31-40 yaş gruptaki bireylerde daha yüksektir (Tablo 50). Bu sonuçlara benzer görüşler Çoban ve Kurtoglu çalışmasında da görülmektedir (1, 7). Halkın ihtiyaç, beklenti ve talepleri doğrultusunda belediyelerin hizmet verebilmesi, elbette ki halkla olan ilişkilerinin

sağlıklı ve devamlı olmasına bağlıdır. Belediyeler buldukları konum gereği, en fazla halkla iç içe olması gereken kuruluşlardır. Halkın spor ihtiyacını karşılayacak olan belediyelerin, halkına götüreceği hizmetlerde halkın talep ve ihtiyaçlarını yada görüşlerini mutlaka dikkate alması gerekmektedir.

Tablo 14'e bakıldığında, bireyler spor konusundaki ihtiyaç ve beklentilerini, belediye yetkililerine yeterince iletememektedir (%63.7). Bu konuda bay ve bayanlar arasında önemli bir görüş birliği vardır. Bütün yaş grupları ağırlıklı olarak bu konuda görüşlerini, belediye yetkililerine rahatlıkla ifade edemediklerini belirtmişlerdir. Bu konuda en fazla olumsuz görüşe, 50 yaş üstü gruptaki bireyler sahiptir. Diğer yaş gruplarındaki bireyler, bu konuda kısmen seçeneğinde yoğunlaşmaktadırlar (Tablo 51). Meslek grupları bu duruma ilişkin farklı görüşlere sahip değildir. Bu konuda en fazla şikâyetçi olan gruplar, memur, işsiz ve esnaflardır (Tablo 67). Bu sonuçlara aynı paralellik gösteren görüşler Çoban ve Kurtoğlu çalışmalarında da görünmektedir (1, 7). Halkla ilişkilerin etkin bir biçimde yerine getirilmesi için, organizasyon içinde halkla ilişkiler bölümünün bağımsız olarak örgütlenmesi mutlaka gereklidir. Belediyeleri bir organizasyon olarak düşünürsek, halkın spor hizmetleri konusundaki, ihtiyaç ve beklentilerini belediye yetkililerine ulaştırabilmesi için, halkla ilişkiler büroları kurulmalıdır. Dolayısıyla halkla ilişkiler bürosu bulunduğu takdirde, halka bu büroların işlevi ile ilgili bilgi aktarımına gidilmesi, taleplerin yetkililere ulaştırılmasını kolaylaştıracaktır.

Spor hizmetleri konusundaki taleplerin belediyeye iletilmemesinin en önemli nedenleri, Tablo 15'de belirtildiği gibi taleplerin kabul edilmesine inanmamak (%42.20), yetkililerle görüşme imkânı bulunamaması (%20.90), iletecek yetkili bulunamamasıdır (%18.94). Aynı görüşler Çoban ve Kurtoğlu

çalışmalarından da elde edilmiştir (1, 7). Bu konuda, belediyelerin halkla ilişkiler büroları kurmasına rağmen, çalışma sistemi hakkında gerekli duyuruyu yapmadıkları için, halk taleplerini nereye ileteceği konusunda tereddütte düşmektedir, bu problem belediye ile halk arasında bir kopukluğa sebep olmaktadır.

Bireyler, belediyenin yapmış olduğu sportif hizmetlerden büyük oranda habersizdir (Tablo 16). Bu konuda, bay ve bayanlar arasında önemli bir görüş farklılığı yoktur. Ayrıca tüm yaş grupları benzer yönde görüşlere sahiptir. Meslek grupları açısından; bu konuda en fazla şikâyetçi olan grup ise çiftçi ve işçi grubudur (Tablo 68). Bu sonuçlara yakın sonuçlar Çoban ve Kurtoğlu çalışmalarından elde edilmiştir (1, 7). Sporun yaygınlaştırılması ve buna paralel olarak spor yapma imkânlarının sağlanması, belediyenin halkla olan diyalogunun geliştirilmesi noktasında önemli bir adımdır.

Halka göre, belediyeler spor tesislerini, belediyenin reklamını yapmak, halkın boş zamanının değerlendirmek, belediyenin imajını güçlendirmek, halk ve belediye arasındaki dayanışmayı güçlendirmek amacıyla hizmete açmaktadırlar (Tablo 17). Bireyler, gelen hizmetin belediyenin reklamını yapmak amacıyla yapıldığını düşünmekle birlikte (%43.58), hizmetin götürülmesi, imajı olumlu yönde etkilediği durumunun ortaya çıkması, spor hizmetlerin halk üzerindeki olumlu yönünün açık göstergesidir.

Bireyler büyük oranda, belediyelerin herkes için spor alanlarına ve sporun semtlere yaygınlaştırılmasına öncelik verilmesi fikrini savunmaktadırlar (tablo18). Bu sonuçlara benzer görüşler Çoban ve Kurtoğlu çalışmalarında da görünmektedir (1, 7). Bu konuda bay ve bayanların görüşleri benzerlik taşımaktadır. Her iki cinsiyet, belediyelerin bütçelerini herkes için spor alanlarına ayırması gerektiği

görüşüne sahiptirler (Tablo 18). Yaş gruplarındaki bireyler de, ağırlık olarak herkes için spor alanları yapılması fikrine sahiptir. Bu konuda bütün meslek grupları açısından yüksek görüş farklılıkları yokken, bu durumu en fazla çiftçi, memur, işçi ve işsiz grubu savunmaktadır (Tablo 69).

Spor, rekreasyonun en kapsamlı, çeşitli ve ilgi çeken alanlarından birini oluşturmaktadır. Spor ve rekreasyon karşılıklı olarak birbirini etkilemektedir. Spor, insanların rekreatif ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir hareket alanı sağlarken, rekreasyon, sporun toplumda yaygınlaşması, tanınması ve sportif başarılar elde edilmesinde önemli roller üstlenmiştir (1). Spor bu rolünü genellikle herkes için spor, her yerde spor veya sağlık için spor gibi etkinlik rollerini yerine getirerek gerçekleştirmektedir. Halk, belediyelerin herkes için spor alanlarına ve sporun semtlerde yaygınlaştırılması fikrine önem vermektedir. Özellikle her toplumun ne kadar kolaylıkla spor ve rekreasyon imkanların elde edebilmesi, o ülkenin spor sisteminin kalkması ve yaygınlaşmasına delalet eden önemli faktörlerden sayılır (1).

Bireyler büyük oranda belediyenin, ücret karşılığında spor hizmeti sunması durumunda bundan yararlanacağını ifade etmiştir (Tablo 19). Cinsiyet açısından, Tablo 39'da belirtildiği gibi her iki cinsiyet de belediyenin spor hizmetlerinden ücret karşılığı yararlanmak istemekle birlikte, bu oran erkeklerde daha yüksektir. Bu konuda bütün yaş grupları benzer görüşlere sahiptir (Tablo 54). Bu görüşler, Çoban'ın çalışmasında da görülmüştür (1).

Devletin anayasal açıdan sorumlu olduğu spor hizmetlerinin, ücret karşılığı bile olsa götürülmesi, halkı memnun edeceği anlaşılmaktadır. Gerçi yasalara bakıldığında devlet ve tüm kurumlar halk için düzenli spor imkanı yaratmak konusunda muvazzaf ve tartışılmaz bir durumda sorumlu sayılmaktadır (15).

Belediyenin spor hizmetleri Tablo 20'de görüldüğü gibi, bireylerin kısmen siyasi tercihlerini etkilemektedir (%49.45). Bu sonuçlarla aynı paralellik gösteren görüşler Çoban ve Kurtoğlu'nun çalışmasında da görünmektedir (1, 7). İfade edilen soru açısından erkek ve bayanlar benzer görüşlere sahiptir. Yaş gruplarında, bu konuda benzer görüşlere sahiptir (Tablo 55). Belediyenin sportif amaçlı hizmetleri, bütün meslek gruplarının siyasi tercihlerini belirli ölçüde etkilemektedir. Bu konudaki en fazla etkilenmenin (%31.36), işsiz grubunda olduğu görülmektedir (Tablo 70). Belediye ile halkın en yakın etkileşimi, yalnızca oy verme sırasında kendini belli etmekte ve daha sonra bu ilişki giderek yoğunluğunu azaltmaktadır. Oysa yerel yönetimlerin işleyişi ve çalışması sırasında denetlenmesi, belirli bir grubun tekelinden çıkarılarak, kentte yaşayan her kesimden gelen kişiler vasıtasıyla gerçekleştirilmeye çalışılmalı ve bunun için gerekli önlemler sağlanmalıdır. Gerçi şu an İran'da belediyeler, halkın direk oylamasıyla değil, onların yerel meclislerden seçildiğini göstermektedir, ama buna rağmen halk kendi siyasi tercihlerin yerel meclisler seçimleri yoluyla göstermektedir (11). Kısaca, halkın etkisine açık, ondan kolayca ve her aşamada etkilenecek bir yönetsel modeli yaratmak, belirli ölçüde yine belediyelere düşen görevler olmaktadır (56).

Belediyelerin spor hizmeti getirirken hangi hususlara dikkat etmesi gerektiği konusunda; “Herkes için spor imkanı veren tesisler yaygınlaştırması (%35.2), gelen talepleri dikkate alıp tesisleri ona göre yapmalı (%33.88), çok amaçlı tesisler yapmalı (%28.58), "Nüfus yoğunluğun göz önünde bulundurmalı (%27.58), “Tesislere ulaşımı kolay olmalı (%26.65)” “Tesisleri yaptıktan sonra bakımını da yapmalı (%29.36)” görüşlerinin ön plana çıktığı ve kabul edildiği görülmektedir (Tablo 21). Halk, belediyenin spor hizmeti sunması durumunda, taleplerini açıkça belirtmiştir.

Halkın bu talepleri, belediye yetkilileri tarafından göz önüne alınmalıdır. Çünkü belediyeler, eğer halka en yakın kuruluşlar sayılırsa, yaptığı her tür hizmetler belde halkının istek ve temennilerin yerine getirmekte sorumludur.

Bireylere göre belediyeler, "oyun ve spor yerleri yapmak, stadyumlar yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek" görevlerini orta seviyede yerine getirmektedir (Tablo 22). Konuyla ilgili başka araştırmalara baktığımızda, Çoban ve Kurtoğlu'nun çalışmalarında da benzer görüşler elde edilmiştir. Her iki çalışmada belediyeler kısmen bu görevlerin orta veya kötü derecede yerine getirdikleri görülmüştür (1, 7). Ayrıca Rahnamaei ve Aghayi çalışmalarında da bireylerin çoğunluğu belediyenin konuyla ilgili görevlerini yeterince yerine yerine getiremediklerini ifade etmişlerdir (16). Belediyenin spor hizmetleri konusunda görevlerini yerine getirmesine ilişkin, erkek ve bayanların görüşleri benzerlik göstermektedir. Her iki grup da bu konuda, durumu orta derecede değerlendirmektedir. Bu konudaki görüşler, yaşlara göre farklılık göstermemektedir (Tablo 56). Bu konuda, bütün meslek grupları arasında görüş benzerlikleri mevcuttur. Ayrıntılı olarak baktığımızda özel sektör mensupları bu konuda daha az şikâyetçi olurken, işçi, işsiz ve çiftçiler grubu daha çok şikâyetçi olmaktadır (Tablo 71).

Belediyelere, birçok görevlerinin yansıra, sporla ilgili görevler de verilmiştir. Bu görevlerin tam anlamıyla yerine getirildiğini söylemek anlamlı olmayacaktır. Bunun en önemli nedeni, belediyelerin maddi imkansızlıklardan dolayı spor hizmetlerine yeteri kadar kaynak aktaramamasından kaynaklanmaktadır. Belediyelere görev ve sorumlulukları gereği spor, rekreatif hizmetlerin götürülmesi ile ilgili etkin rol oynamalı, ve bu belediyelerin vazgeçilmez bir zorunluluğu

olmalıdır. Bu açıdan, gerek toplumun ruh ve beden sağlığı açısından, gerek belediyelerin halkın rekreasyon ihtiyacının karşılanması için yasal zorunluluk olması açısından ve gerekse halkla ilişkiler açısından sporun önemi unutulmamalıdır. Unutmamalıyız ki sağlam ve kalkınmakta olan bir kenti, her zaman onun sağlam sakinleri temsil etmektedir (57).

Araştırma kapsamındaki bireyler, Tablo 23'te belirtildiği gibi belediyenin semtlerde yaptırdığı spor tesislerinden yeterince yararlanamamaktadır (%70.72). Cinsiyetler arasında, belediyenin yaptırdığı spor tesislerinden yararlanma açısından bir fark yoktur. Bu konuda yaş grupları arasında da farklılık gözükmemektedir (Tablo 57). Bütün meslek grupları, çok yararlanamadıklarını ifade etmekle birlikte, bu konuda özel sektör grubu, kısmen yararlandığını ifade etmiştir (Tablo 72). Bu konuda Kurtoğlu'nun çalışmasında bireylerin yarısı tesislerden yeterince faydalanabildiklerini savunmaktadırlar (7). Bu sonuçlara dayalı belediyeler, semtlerdeki spor tesislerinin verimliliğini artırarak ve halkı spor tesislerine çekerek, sporun yaygınlaştırılmasına katkıda bulunmalıdır.

Örneklem grubuna göre, mahallelere spor hizmetlerini belediyeler ve Spor Ve Gençlik İl Müdürlükleri götürmelidir (Tablo 26). Tüm yaş gruplarındaki bireyler, ağırlıklı olarak bu hizmetleri belediyenin getirmesi gerektiği görüşüne sahiptir. (Tablo 59). Bu sonuçlar Çoban ve Kurtoğlu'nun çalışmalarının sonuçlarıyla denk düşmektedir (1, 7). Belediyelerin, mahallere spor hizmetleri getirmesi gereken kuruluş olarak görülmesi, belediyelere mevcut anayasa ve diğer yasalarla verilen görevlerin hayata geçirilmesi noktasında, halkın bu konuda zorlayıcı ve beklenti içerisinde olduğunun sonucunu çıkartmak, belediyelerin spor hizmeti noktasında etkinliğini artıracaktır.

Belediyenin, spor hizmetlerini mutlaka götürmesi gereken hedef kitlesi olarak, gençler (%42.53), ondan sonra da bayanlar (%21.31) gösterilmektedir. Bu soruya verilen cevaplar, genel olarak gençler seçeneğinde yoğunlaşmaktadır (Tablo 27). Bu konuda, tüm yaş grupları büyük oranda gençler seçeneğinde yoğunlaşırken, diğer hedef kitle olarak ev hanımları grubunda yoğunlaşmaktadır (Tablo 60). Bu değişkende, bütün meslek grupları ağırlıklı olarak gençler cevabını vermiştir. Bu cevabı çiftçi grubu daha yüksek oranda savunmaktadır. Tüm meslek grupları ikinci sırada, ev hanımlarına yönelik spor hizmetlerinin yürütülmesi gerektiği görüşünü ileri sürmüşlerdir (Tablo74). Ancak Çoban ve Kurtoğlu'nun çalışmalarının sonuçlarına göre birinci hedef kitle gençler grubu olarak, uyumluluk sağlamak olup, amma ikinci sırada seçilen hedef kitle söylenen çalışmalarda çocuklar belirtilirken (1, 7), bu çalışmada, ikinci sırada ev hanımları grubu öne çıkmaktadır. Hedef kitle, bireylerin tarafından homojen nitelikler taşıdığı ve ortak hareket ettiği varsayılan çeşitli gruplardır. Genel olarak, halkın belediyelerden beklentisi, gençlerin ve ev hanımlarının faydalanabileceği spor hizmetlerinin sunulmasıdır. Bu durum belki gençlerin daha fazla ihtiyaç duymasın ve özellikle ev hanımlarının sosyal durumlara göre artık dışarıda spor yapıp ve sosyal faaliyetlerde yeterince bulunamamasından kaynaklanabilir.

Bireylere göre, belediyeler spor hizmetlerini siyasi görüş ve politik tercihlerine göre götürmektedir (Tablo 25). Bu görüş, erkeklerde bayanlarla kıyasla daha fazladır. Bu konuda tüm yaş gruplarına göre, belediyeler spor hizmetlerini siyasi görüş ve politik tercihlere göre götürmektedir (Tablo 58). Meslek grupları arasında da bu konuda bir görüş farklılığı yoktur ve tüm meslek grupları, hizmetlerin siyasi hedeflere göre yerine getirmesini yüksek bir oranla savunmaktadır (Tablo 73).

Bu sonuçlar Çoban ve Kurtoğlu'nun çalışmalarıyla aynı paralellik göstermektedir (1, 7). Belediyelerin spor konusunda yaptığı hizmettir. Spor da belediyenin diğer görevlerinden birisidir. Genel olarak, belediyelerin vasıtaıyla seçimle iş başına geldikleri düşünülürse, fazla oy aldıkları yerlere bazı ayrıcalıklara sebep olabilir .Bireyler ve toplumların, çağdaş birey çağdaş toplum oluşturulmasında spor hizmetleri önemli bir araçtır ve bununla birlikte belediyelerin toplumların ilerlemesi, gelişmesi, onu oluşturan bireylerin tüm yönleriyle sağlık, mutluluk ve refah seviyesine ulaşmalarında önemli rol ve görevleri vardır. Bu noktadan bakıldığında, toplum sağlığını ilgilendiren spor konusunda, hizmetlerin adil bir şekilde ve mümkün olan herkese ulaşabilir biçimde düzenlenmesi sağlanmalı ve siyasi görüş ve politik kaygılar bir kenara bırakılmalıdır.

Tablo 28'de, halk, belediyelere ait spor tesislerinin problemlerini sıralarken, işletme sorununun (bakım, onarım, araç, gereç) olması (%42.27), personel probleminin (yönetici eğitici ve spor uzmanı) olması (31.18), her zaman kullanıma açık olmaması (%29.54), tesislerin uygun olmayan arsalar üzerine kurulmuş olması (%29.51), ulaşım probleminin olması (%18.94), temizlik probleminin olması (%17.04) ve otopark sorununun olması (%13.92) bireyler açısından problem olarak görülmektedir. Bu sonuçlar Kurtoğlu'nun çalışmasından elde edilen sonuçlarla uyum sağlamakta olup (7), ancak Çoban'ın çalışmasının sonuçlarıyla sıralama bakımından farklılık göstermektedir (1). Ardabil'de işletme sorunu ilk sırada gelirken, bu konuda daha çok sıkıntının olmasına delalet etmektedir. Mevcut tesislerin problemleri sıralanırken, halk belediyeden verimliliği yüksek tesislerin yapımı ve yine uzmanlar tarafından verimli bir şekilde işletilmesini istemektedir.

Örnekleme grubu, mahallelerine spor tesislerinin yapılması durumunda, büyük oranda yardım yapmak istemediklerini ifade etmişlerdir (%72.37). Cinsiyetlere göre, her iki grupta, bu konuda büyük oranda yardım yapmayı kabul etmemektedir. (Tablo 44). Bu konuda bütün yaş grupları yardım yapmak istemediklerini ifade etmiştir. Bütün meslek grupları bu konuda gerekli yardımı yapmak istemediklerini ifade etmekle birlikte, öğrenci, işsiz, işçi ve çiftçilerin yardımda bulunma istek düzeyi en düşük, buna karşın özel sektör ve esnaf grupları mensupları kısmen yardımda bulunma istediklerini ifade etmiştir (Tablo 75). Bu sonuçlar Kurtoğlu'nun çalışmasından elde edilen sonuçlarla (halkın orta seviyede yardımda bulunmak isteği) kısmen uyum sağlamakta olup (7), ancak Çoban'ın çalışmasının sonuçlarıyla (bireylerin yüksek miktarda yardımda bulunmak istekleri) farklı görülmektedir (1). Halkın yardıma açık olmaması, belediyeleri bu konuda harekete geçirmesi ve belediye – vatandaş işbirliğinin oluşturulması ile halkı hizmetin içine çekmesi, halkla ilişkiler açısından önem arz etmektedir, çünkü bu sonuçlar halkın belediyelerle düzenli bir ortamda ilişki ve işbirliği içerisinde olmamasının ve ya halkın maddi durumun iyi olmamasını göstermekle birlikte, belediye ve tüm yönetim sisteminin bu konuda mantıklı ve makul harekete geçmesinin önemin göstermektedir.

"Demokrasinin beşiği olarak adlandırılan belediyeler, kendilerine verilen değişik görevlerin arasında, sporla ilgili görevlerini yerine getirirken, halkın bu konudaki beklentilerinin mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır (1)."

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada sonuç olarak; Katılımcılar spor hizmetleri konusunda belediyelere büyük oranda (%70.74) sorumluluk vermekte olup, belediyelerin spor hizmeti götürürken, halkın ihtiyaç, beklenti ve taleplerini göz önüne alması gerektiği

katılımcılar tarafından belirtilirken (%80.55), bireylerin büyük kısmı belediyelerin bu konuda yaptığı hizmetleri yeterli bulmazken (%43.49), bu hizmetlerden yeterince faydalanmadıklarını ifade etmekte olup (%70.22), hemde bu konuda belediyelerin tahsis ettiği kaynakların spor kulüplerine değil, belki herkes için spor bölümlerine tahsis etmesi gerektiğini (%89.10), aynı zamanda araştırmaya katılan bireyler günümüzde kent insanının doğal hareket ihtiyacının karşılanması bir problem haline gelmiştir, görüşünü savunmaktadırlar (%77.2).

Araştırmanın sonucundan elde ettiğimiz bulgulara dayanarak belediyelerin sunduğu spor hizmetleri hakkında aşağıdaki önerileri sunabiliriz;

- İran'da, dünyanın diğer ülkeleri halkları gibi, sportif faaliyetlerden yeterince yararlanabilmesi, en tabii hakkıdır. Halkın bu hakkını kullanabilmesi için gerekli tedbirleri almak hem anayasal, hem siyasal ve hem de insani sorumluluktur. Bu sorumluluğun gereğini yerine getirebilmek için, kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonun sağlanması başta olmak üzere gereken her tedbir alınmalıdır.
- Ardabil belediyesi bölgesindeki tescilli, faal semt spor kulüpleri ile ilişkisini geliştirmeli, spor malzemesi yardımı, ortak sponsor bulma ve ortak gelir getirici çalışmalara öncülük yapmalıdır. Semt kulüplerine, kendi semtlerinde, tek başlarına veya ortak kullanabilecekleri spor tesisi kazandırmalı, aile, okul, spor kulübü işbirliğini geliştirici; sporcu üye ve yöneticileri bilgilendirici ve yönlendirici toplantılar düzenlemelidir.
- Ardabil şehrin'de her yaşta insanın spor yapabileceği sağlıklı yaşam, koşu ve yürüyüş parkurları yapılmalı. Bu tesislerde sabah 06:00-08:00 saatleri arasında spor yapan semt sakinlerinin sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Bu alanlarda

zaman zaman spor eğitici bulundurarak toplu aerobik ve yürüyüş etkinlikleri düzenlenmelidir.

- Kent'intoplu konut alanlarında çocuklar için harekete ve zihinsel gelişmeye yönelik spor, oyun ve aletlerinin bulunduğu parklar yapılmalıdır.
- İmar planları yapılırken, gerek organize sanayi bölgelerinde, gerek toplu konut alanlarında, gerekse yerleşim yerleri olarak düzenlenen bölgelerde, koşu parkurları, çok amaçlı açık hava spor tesisleri, çocuk oyun alanları ve bisiklet özel yolları yapılmalıdır.
- Ardabil belediyesi gönüllü spor eğitici seminerleri kursları düzenleyerek, semt sahaları ile koşu ve yürüyüş parkurlarında gençlere ve semt halkına düzenli spor yaptırma, semtler arası oyun ve turnuvalar düzenlemelerine öncülük edebilecek liderlerin yetişmesini sağlamalıdır.
- Belediye kendi bölgesinde bulunan boş arazilere küçük spor tesisleri yapmalıdır.
- Ardabil belediyesi sivil toplum örgütleri ve diğer kurum ve kuruluşlarla ortak spor projeler uygulamalı, özel ve gönüllü kuruluşlardan gelen spor projelerine destek olmalıdır.
- Halkın spor konusunda bilinçlenmesi ve çocuklara spor alışkanlığının kazandırılması için belediyemiz milli eğitim kurumu ıyla bir uyumluluk sağlayarak, spor alanlarının ve parkların okul bahçeleriyle birleştirilerek aynı zamanda eğitime destek olmalıdır.
- Belediye ve il yerel meclisi kent planlarını hazırlarken, spor tesislerine tahsis edecekleri yerlerin tespitinde, halkın görüş ve beklentileri ve gençlik Ve spor genel müdürlüğü'nün görüş ve teklifleri esas alınmalıdır.

- Ardabil belediyesi tarafından spora ayırdıkları kaynakların artırılması için teşvik tedbirleri uygulanmalıdır. mesela halkın ödemelerinin düzenli şekilde ödendiği takdirde, toplanan paranın bir kısmı ekstra olarak spor hizmetlerinde harcaması, halkı bu tedbirle hem spora ve hem belediyeye yardımda bulunmaları açısından verimli olacaktır.
- Yöresel özellikler dikkate alınarak belli spor dallarına teşvik sağlanmalı, belediye yönetimleri spor eğitimi açısından değişik spor dallarına özgü olarak halkı bilinçlendirici, sporun etkinliğini belirtici ve tanıtıcı broşürler hazırlatmalı, toplumun spor bilinci geliştirilmelidir.
- Yasal düzenlemelere göre ardabil belediyesi herkes için sporun asıl sorumlusu olarak, bu konuda uzun süreli yeni bir yol haritası planlamalı ve yerel meclisiyle birlikte spor faaliyetleri fırsatın halka en düzenli ve kaliteli ortamda sunmalıdır.
- Yerelmeclis kendi onay tasarımlarında, belediyelere spor hizmetleri konusunda maddi ve manevi yardımda bulunup, onların bu önemli vazifesin iyice yerine getirmesinde kolaylık sağlamaları gerekiyor.
- Belediye spor hizmeti sunarken hedef kitle olarak halkın bütün kesimin (çocuklar, gençler, bayanlar, yaşlılar, özürllüleri) dikkate almalı, tesis yapımını gerçekleştirirken halkın beklenti ve ihtiyaçları da göz önünde tutup, bu konuda kamuoyu araştırması yapmalıdır .
- Spor hizmetleri konusunda bireyler, taleplerini yeterince dile getirememekte, bu konuda oluşan sorunları ilgililere iletememektedir, bu yüzden ardabilbelediyesi, halkın taleplerini dile getirebileceği danışma birimleri oluşturmalıdır .

- Spor tesislerinin işletmesinde ve personel probleminin çözümlenmesinde , üniversitelerin, beden eğitimi ve spor bölümleri mezun olanlarına, istihdam fırsatlarında önceliklik vermelidir.
- Belediyelerin sunmuş olduğu spor hizmetlerinden bireylerin beklentileri ve ne derece yararlanabildiğinin farklı yerleşim yerleri ve başka iller'de de araştırılması, bu konudaki genel problemlerin belirlenmesi ve ortak çözüm yollarının bulunması açısından faydalı olacaktır.

7. KAYNAKLAR

1. Çoban B., Spor Hizmetleri Konusunda Halkın Belediyelerden Beklentileri, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Doktora Tezi, 2002.
2. Çoban, B., Devecioğlu.S., İl Belediye Başkanlarının Spor Hizmetlerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi, Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt:X1, Sayı:1, Ocak 2006.
3. Çoban B. Devecioğlu, S.İl Belediye Başkanlarının Spor Hizmetlerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi, 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 6-9 Kasım, Kemer, Antalya, 2002.
4. Doğu, G., Ümit, K., Sivirkaya, Ö., Belediyelerin Sporla İlgili İşlevleri:Düzce Belediyesi Örneği, Çağdaş Yönetimler Dergisi, Cilt 11, Sayı 2, Nisan 2002.
5. İranBelediyeler Kuruluş Kanunu, Sayı:3071, Resmi Gazete, Tahran, 1956 (Farsça).
6. Saydi, N., Belediyeler ve Halkın Rekreasyon Boş Zamanlarının Değerlendirmesi, Şehircilik Araştırmalar Merkezi, İç İşleri Bakanlığı, Tahran, 1999 (Farsça).
7. Kurtoğlu, T. Spor Hizmetleri Konusunda Halkın Yerel Yönetimlerden Beklentileri, Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor A.B.D. Yüksek Lisans Tezi, 2006.
8. Saadet, E.Human Resource Management.Samt Pub., Tahran, 2010.
9. Alvani, M., Yönetim Temelleri, Müdüriyet Yayın Evi, Tahran, 2004 (Farsça).
10. Terry, G.Principles Of Management, 10 Rd Ed (Englewood, Cliffs:Richard Trwin.Inc), P:493. 1999.
11. Moharramzadeh, M., Management Of Sport Organization, University Of Urumia, 2003.
12. Çoban, B., Yetim, A., Devecioğlu, S., Ramazanoğlu., F., Puplic's Expectation From Municipalities About Sports Services, Pre-Olymic Congress, Thessaloniki, Greece, 6-11 Agustos 2004.
13. Yetim, A. Yönetim Süreçleri ve Spor Yönetimi. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt: 8. Sayı: 1. Ankara. 1992: 8.
14. Sivirkaya, Ö., 'Belediyelerin Sporla İlgili İşlevleri (Düzce Belediyesi Örneği), Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu, 2006
15. İran Ana Yasa Kitabı, İçişleri Bakanlığı "Tahran" 1981 (Farsça).

16. Rahnemayi, M.T., Aghayi.L.Belediyelerin Kent Sakinleri Rekresiyon ve Boş Zamanların Değerlendirmede Aldığı Roller, Tahran 6.Bölge Örneği, The Journal Of Association Geographers of Iran, No:22, 2009, Tahran, İran (Farsça).
17. Ghalibaf, M., İran Spor Kalkınmasına Stratejik Bakış Kitaplığı, Negharestan Yayın Evi, Tahran, 2010 (Farsça).
18. Hedayati, M., Ahmadi, Ş., Ardabil Şehrinin Kuruluş ve Belediye Başkanlarının Tarihçesi, Mohaghegh Yayın Evi, Ardabil, 2012 (Farsça).
19. Safari, B., Ardabil Şehrinin Tarihi Geçmişi, Ardabil İslami Azad Üniversitesi Yayın Evi, Ardabil, 1993.
20. Çoban, B., Yetim, A. Belediyelerin Spora Yaklaşımları, İçinde sporda Sosyal Alanlar:Seçme Konular-1' (Ed.Fikretramazanoğlu), Bıçakçılar Kitabevi, Ankara-2004.
21. Çoban, B.Devocioğlu, S., İl Belediye Başkanlarının Spor Hizmetlerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi, Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt:Xi, Sayı: 1, Ocak-2006.
22. Karaküçük, S., Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme Kavram Kapsam ve Bir Araştırma, Seren Ofset, Ankara, 1997:30-51-224.
23. Herkes İçin Spor Ve Rekresiyon, İran Beden Eğitimi ve Spor Genel Müdürlüğü, Araştırma Planı, Tahran, 2003 (Farsça).
24. Howard, M.C.Management Concepts And Situations, 1970:21.
25. Şenyurt, İ.Yerel Yönetimlerde Spor Pazarlaması, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2005.
26. Eskandari, A., BelediyelerinYönetim Tarzı, Doğu Azerbaycan Valiliği, Tabriz, 1991 (Farsça).
27. Ehsani, M., Hardman, K. Carroll, B., 'Acomparative Study Of Leisure Constraint Factors On The Sporting Activity English And Iranian Students, Annual Comparative Study Conferences İn Tokyo, Japon, 1996.
28. Roshandel, T., Medya'nın Herkes İçin Spor Gelişiminde Etkisi, Hareket Dergisi, C:33, S:52, Tahran, 2008 (Farsça).
29. Ehsani, M., Kuzechiyan, H., Tahran Bayanlarının Spor Faaliyetlerinde Katılma Derecesi ve Engel Olan Faktörlerin İncelenmesi, Spor Bilimleri Dergisi, N:17, S:63-87, Tahran, 2007 (Farsça).
30. Ruzbahani, M, Herkes İçin Spor Programlarına Katılan Bayanların Özelliklerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Tahran İslamiyazad Üniversitesi, Tahran, 2003.

31. Zengin, E., Öztaş, C., Yerel Yönetimler Ve Spor, www.arastirmax.Com/System/Files/Arastirmax_9582_Pp_49-78.Pdf.
32. Zengin, E., Öztaş, C., Yerel Yönetimler ve Spor, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Sosyal Siyaset Konferansları, 55. Kitap, İstanbul-2008, ss. 49-78.
33. Geramiyan, M., İslam Dininde Sporun Değeri, Spor Bilimleri Dergisi, Beden Eğitimi ve Spor Genel Müdürlüğü Yayın Evi, No:13, Tahran, 1990 (Farsça)
34. <http://www.Shahrevarzesh.Ir/fa/categories/view/704>.
35. Ehsani, M., Nazari, R., Ganjoei, A. (2011). The Effective Of Communication Skills And İnternational Communication On Organizational Effectiveness Of Iranian Sport Management And Presenting A Model, Middel East Journal Of Scientific Research. Vol (10), pp. 702-710.
36. Sporun İran'da Ana Kalkınma Projesi Kitaplığı, İkinci Bölüm, Tahran, 2007 (Farsça).
37. İran'ın İslami Devrimden Önce Birinci Kalkınma Programı, Milli Meclis Kalkınma Komusuyonu, 1948 (Farsça).
38. İran'ın İslami Devrimden Önce İkinci Kalkınma Programı, Milli Meclis Kalkınma Komusuyonu, 1955 (Farsça).
39. İran'ın İslami Devrimden Önce Üçüncü Kalkınma Programı, Milli Meclis Kalkınma Komusuyonu, 1962 (Farsça).
40. İran'ın İslami Devrimden Önce Dördüncü Kalkınma Programı, Milli Meclis Kalkınma Komusuyonu, 1968 (Farsça).
41. İran'ın İslami Devrimden Önce Beşinci Kalkınma Programı, Milli Meclis Kalkınma Komusuyonu, 1973 (Farsça).
42. İran'ın İslami Devrimden Sonra Birinci Kalkınma Programı, Bütçe Ve Planlama Kurumu, 1989 (Farsça).
43. İran'ın İslami Devrimden Sonra İkinci Kalkınma Programı, Bütçe Ve Planlama Kurumu, 1995 (Farsça).
44. İran'ın İslami Devrimden Sonra Üçüncü Kalkınma Programı, Bütçe Ve Planlama Kurumu, 2000 (Farsça).
45. İran'ın İslami Devrimden Sonra Dördüncü Kalkınma Programı, Bütçe Ve Planlama Kurumu, 2005 (Farsça)
46. İran'ın İslami Devrimden Sonra Beşinci Kalkınma Programı, Bütçe Ve Planlama Kurumu, 2010 (Farsça).
47. <http://www.Ard-Sport.Ir/index.aspx?siteid=18pageid=253>

48. Ardabilinin Sosyo-ekonomik ve Yatırımlar Raporu, İran Bütçe Ve Planlama Kurumu, Tahran, 1992 (Farsça).
49. Ardabil İli Tanıtım ve Tarihçesi Kitabı, Ardabil Valilik Basın Bürosu, 2012 (Farsça).
50. Taheri.G., Azerbaycan ve Gilan Tarih ve Coğrafyası, Ferdevsi Yayın Evi, Tahran, 1974.
51. Ardabil İl Spor ve Gençlik Genel Müdürlüğü, 2012 Faaliyet Raporu, (Farsça).
52. Spor Ve Kültür Kurumunun Kuruluş Amaçları, Madde: 2, Fikra:7, Ardabil İli Merkez Belediyesi, 2006 (Farsça).
53. DoğuG.Bölge Halkına Spor Hizmetlerinin Sunulmasında Belediyelerin Rolü, Erişim: www.samsun.Sempozyumu.Org/Dergi.Pdf.
54. Atghiya, N., İran'da Bayanların Spora Katılmalarının Önemli Sorunları, Spor Araştırmalar Dergisi, C:17, S:15-31, Tahran, 2007 (Farsça).
55. Cohen, L., Holliday, M.Statistics For Education And Physical Education, Allame Tabatabai University, Tahran, 1996.
56. Shafee, M., Tahran'da Herkes İçin Spor Programlarına Katılanların Sosyo-Ekonomik Durumunun İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Tahran Üniversitesi, Tahran, 1998 (Farsça).
57. Şiye, E., Spora Şehircilik Açısından Bir Bakış, 1. Şehircilik ve Spor Ulusal Kongresi, Tahran, 2006 (Farsça).
58. Sunay, H., 'Türkiye'deSporun Yaygınlaşması, Milli Eğitim Dergisi, Temmuz, Ağustos, Eylül, 2000, Sayı: 147, http://www.meb.gov.tr/index_1024.htm.

8.EKLER

Değerli Katılımcı;

Bu anket, *'Spor hizmetleri konusunda halkın belediyelerden beklentileri'* adlı bir doktora çalışmasında veri olarak kullanılacaktır. Ankette kullanılacak spor hizmetleri teriminden, çocuk oyun alanları, semt sahaları, rekreasyon alanları, yürüyüş parkurları, açık ve kapalı spor tesisleri vb. hizmetler anlaşılmalıdır. Vereceğiniz içten ve samimi cevaplarınız için şimdiden teşekkür ederim. Saygılarımla.....

Masoud İmanzadeh

Fırat Üniversitesi/ Elazığ/Türkiye

Cinsiyetiniz:

A)Bay		B)Bayan	
-------	--	---------	--

Yaşınız:

A)20 yaş ve altı		B)21–30 yaş		C)31–40 yaş		D)41–50 yaş		E)50 yaş ve üstü	
------------------	--	-------------	--	-------------	--	-------------	--	------------------	--

Mesleğiniz :

A) Memur		B) İşçi	
C) Öğrenci		D) Ev hanımı	
E) İşsiz		F) Esnaf	
G) Çiftçi		H) Özel sektör	

1.Günümüzde, kent insanının, doğal hareket ihtiyacının karşılanması bir problem haline gelmiştirbu cümleye katılır mısınız?

A)çok katılırim		B katılırim		C)kararsızım		D)karşıyım		e)ok karşıyım	
-----------------	--	-------------	--	--------------	--	------------	--	---------------	--

2.İş saatleri ve zorunlu aktiviteler haricinde (beslenme, işe gidiş-geliş, uyku vb.), ortalama günde kaç saat boş zamanınız kalmaktadır?

A)hiç		B)1-2 saat		C)3-4 saat		d)5-6 saat		E)7saatten fazla	
-------	--	------------	--	------------	--	------------	--	------------------	--

3.Boş zamanınızı hangi tür etkinliklerle değerlendiriyorsunuz? (birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

A)Aktif spor yapıyorum		B) Resim ve/veya müzikle uğraşıyorum	
C)Sinema-tiyatroya gidiyorum		D)Kitap-dergi okuyorum	
E)Spor müsabakalarını izliyorum		F)Kahvehaneye gidiyorum	
G)ailemle ilgileniyorum		H)Arkadaş toplantılarına katılıyorum	
İ)Televizyon izliyorum		J)El sanatları ile ilgileniyorum	
K)Arkadaşlarımla yürüyüş yapıyorum		L) Çeşitli kurslara katılıyorum	
M) Diğer (belirtiniz).....			

4.Spor yapıyorsanız, bunu hangi tesislerde sürdürüyorsunuz?

A) Gençlik spor il müdürlüğü tesislerinde		B) Üniversite – okul tesislerinde	
C)Kulüp, dernek tesislerinde		D)Özel sektör spor tesislerinde	
E)Belediye tesislerinde		F)Dağ-doğa ortamında	
G)Spor kulüplerinde		H)Diğer (belirtiniz)	

5.Belediye, halkın boş zamanlarını spor hizmetleri sunarak değerlendirmesini sağlamada, sizce ne kadar sorumluluk taşımaktadır?

A)pek çok		B)çok		C)orta		D)az		E)çok az	
-----------	--	-------	--	--------	--	------	--	----------	--

6.Belediyenin size spor hizmeti getirmesi, gözünüzde o belediyenin prestijini hangi oranda artırır?

A)pek çok		B)çok		C)orta		D)az		E)çok az	
-----------	--	-------	--	--------	--	------	--	----------	--

7.Belediye–halk arasındaki ilişkinin geliştirilmesinde, “spor hizmetlerinin” önemli olduğuna inanıyor musunuz?

A)pek çok		B)çok		C)orta		D)az		E)çok az	
-----------	--	-------	--	--------	--	------	--	----------	--

8.Belediyenin semtinize hangi spor tesisinin getirmesini öncelikli olarak isterdiniz? (en fazla 3 seçenek işaretleyiniz.)

A)çocuk oyun alanları		B)rekreasyon alanları	
C)açık futbol sahası		D)koşu parkuru	
E)yüzme havuzu		F) kapalı spor salonu	
G) tenis kortu		H)yürüyüş parkurları	
İ)golf alanı		J)kayak tesisi	
K)buz paten pisti		L)açık hava basketbol, mini futbol, hentbol alanları	
M)diğer (belirtiniz).....			

9.‘Belediyelerin yaptırmış olduğu spor tesislerinin veya rekreasyon alanlarının işletmesi özelleştirilmelidir ‘ görüşüne katılır mısınız?

A)çok katılırim		B)katılırim		C)kararsızım		D)karşiyım		E)çok karşıyım	
-----------------	--	-------------	--	--------------	--	------------	--	----------------	--

10.‘Belediyeler spor hizmetleri götürürken, halkın ihtiyaç, beklenti ve taleplerini göz önünde bulundurmalıdır‘ görüşüne katılır mısınız?

A)çok katılırim		B)katılırim		C)kararsızım		D)karşiyım		E)çok karşıyım	
-----------------	--	-------------	--	--------------	--	------------	--	----------------	--

11.Spor konusundaki ihtiyaç ve beklentilerinizi belediye yetkililerine rahatlıkla iletebiliyor musunuz?

A)pek çok		B)çok		C)orta		D)az		E)çok az	
-----------	--	-------	--	--------	--	------	--	----------	--

12.Spor hizmetleri konusundaki taleplerinizi belediye yetkililerine yeterince iletemiyorsanız, bunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

A)taleplerimin kabul edileceğine inanmadığımdan		B)yetkililerle görüşme imkanı bulamadığımdan	
C)iletecek yetkili bulamayacağımdan		D)belediye hizmetleri ile yakından ilgilenmediğımdan	
E)zamanım olmadığımdan		F)önemsemediğımdan	
G)spor işleriyle ilgilenecek özel bir birim olmadığımdan		H)diğer (belirtiniz).....	

13.Belediyenin yapmış olduğu hizmetlerden (örneğin bir spor organizasyonu), zamanında heberdar olabiliyor musunuz?

A) evet		B) hayır	
---------	--	----------	--

14.Sizce belediyeler spor tesislerini hangi amaçla hizmete açmaktadırlar? (en fazla 3 seçenek işaretleyiniz.)

A)belediyenin reklamını yapmak		B)elit (seçkin) sporcu yetiştirmek için altyapı oluşturmak	
C)halkın boş zamanını değerlendirmek		D) halkın ruh ve bedensel gelişimine katkıda bulunmak	
E)belediyenin imajını güçlendirmek		F)rekabet ortamı oluşturmak	
G)her yöreyi spor alanları ile donatmak		H)halk ve belediye arasındaki dayanışmayı artırmak.	
İ) halkı spora özendirmek, spora başlamaya fırsat ve cesaret vermek		J) diğer (belirtiniz).....	

15.Belediyeler bütçelerinden spora ayırdıkları kaynakları, size göre hangi alana en öncelikli harcaması daha uygundur?

A)belediye bünyesindeki spor kulübüne	
B)herkes için spor alanlarına ve sporun semtlere yaygınlaştırılmasına	

16.Belediyenin belli bir ücret karşılığı spor hizmeti sunması durumunda, siz de bu hizmetlerden yararlanmak istermiydiniz?

A) evet		B) hayır	
---------	--	----------	--

17.Belediyelerin spor hizmetlerindeki başarısı, (oyun alanı, rekreasyon alanları ve spor tesisleri yaptırması), sizin siyasi tercihinizi belediye lehine olumlu yönde etkiler mi?

A)pek çok		B)çok		C)orta		D)az		E)çok az	
-----------	--	-------	--	--------	--	------	--	----------	--

18.Size göre; belediyeler spor hizmeti getirirken hangi hususlara dikkat etmelidir? (en fazla 3 seçenek işaretleyiniz)

A)seyirciye dönük tesisler yapmalı		B)tesisleri yaptıktan sonra bakımını da yapmalı	
C)tesislerde spor uzmanı istihdam etmeli		D) gerekli çevresel güvenliği sağlamalı	
E) tesislere ulaşımı kolay olmalı		F) nüfus yoğunluğu göz önüne alınmalı	
g)gelen talepleri dikkate alıp tesisleri ona göre yapmalı		H)çok amaçlı spor tesisleri yapmalı	
İ) öncelikli spor dalları tespit edilmeli ve uygun tesisler yapılmalı		J) herkes için spor imkanı veren tesisleri yaygınlaştırmalı.	
L)diğer (belirtiniz)			

19.Belediyelerin görevleri arasında "oyun ve spor yerleri yapmak, stadyumlar yapmak, yaptırmak, işletmek işlettirmek" görevinin de bulunduğu düşünüldüğünde, belediyenin bu görevlerini hangi oranda yerine getirdiğine inanıyorsunuz?

A) çok iyi		B) iyi		C) orta		D) kötü		E)çok kötü	
------------	--	--------	--	---------	--	---------	--	------------	--

20.Belediyenin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden yeterince faydalanabiliyor musunuz?

A)çok yeterli		B)yeterli		C) orta		D)yetersiz		E)çok yetersiz	
---------------	--	-----------	--	---------	--	------------	--	----------------	--

21.Belediyelerin semtlerde yaptırmış olduğu spor tesislerinden yeterince faydalanamadığınızı düşünüyorsanız, bunun sebebi nedir? (en fazla 3 seçenek işaretleyiniz.)

A)tesisler kullanılacak durumda olmadığından	
B)verimli olarak işletilmediğinden	
C)spor uzmanı bulundurulmadığından	
D)sporcu sağlığı için gerekli önlemler alınmadığından.	
E)özendirici organizasyonlar yapılmadığından	
F)tesislerin sürekli kapalı olduğundan	
G)araç-gereç-malzemelerin yeterli olmamasından	
H)diğer (belirtiniz).....	

22."Belediyeler, spor hizmetlerini siyasi tercihlere veya politik kaygılara göre semtlere götürüyor." görüşüne katılır mısınız?

A)çok katılırim		B)katılırim		C)kararsızım		D)karşıyım		e)çok karşıyım	
-----------------	--	-------------	--	--------------	--	------------	--	----------------	--

23.Sizce, mahallelere spor hizmetlerini (çocuk oyun alanları, semt sahaları, rekreasyon alanları, yürüyüş parkurları), hangi kuruluş getirmelidir.

A)belediyeler		B)il özel idareleri	
C) gençlik ve spor il müdürlükleri		D) valilik	
E) milli eğitim kurumu		F) özel kuruluşlar	
G)diğer (belirtiniz).			

24.Belediyenin spor hizmetlerini mutlaka götürmesi gereken hedef kitle sizce hangisi olmalıdır? (en fazla 1 seçenek işaretleyiniz.)

A)çocuklar		B)gençler	
C) bayanlar		D)yaşlılar	
E)özürlüler		F) diğer ...	

25.Gözlemlediğiniz kadarıyla, belediyelere ait spor tesislerinin genel problemleri nelerdir ? (en fazla 3 seçenek işaretleyiniz.)

A)uygun olmayan arsalar üzerine kurulmuş olması		B)personel probleminin (yönetici eğitici ve spor uzmanı) olması	
C) ulaşım probleminin olması e) otopark probleminin olması		D)işletme sorununun (bakım, onarım, araç - gereç) olması	
F) hava kirliliği, gürültü probleminin olması		G) ışıklandırma probleminin olması	
H) temizlik probleminin olması		İ) her zaman kullanıma açık olmaması.	
J) tribün probleminin olması.		K)diğer (belirtiniz).....	

26.İlinizde spor tesislerinin yapımında, imkanlarınız dahilinde aynı ve/veya nakdi yardımda bulunur muydunuz?

A) evet		B) hayır	
---------	--	----------	--

9. ÖZGEÇMİŞ

Masoud İmanzadeh, 1970 yılında Ardabil’de doğdu. İlköğretim, ortaöğretim ve lise öğretimini İran'nın kuzey bölgesinde (Lisar şehri) tamamladı.

1993 yılında Gilan Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü’nü bitirdi. 1995 yılında Tahran Azad Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı’nda yüksek lisans öğrenimine başladı. 1997 yılında “*Hizmet İçi Eğitiminin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin İş Veriminde Etkisi*” konulu yüksek lisans tezini tamamladı. 2010 yılında Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı'nda doktora eğitimine başladı.

Şu anda ArdabilAzadÜniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü’nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. İmanzadeh, evli ve iki çocuk babasıdır.